

Kamniški občan

ŠT. 10

LETO XXIII.

KAMNIK, 23. MAJA 1983

● Z letne seje občinskega sveta ZSS

Delavci morajo zaupati v svojo organizacijo

Maja se je sestal OS ZSS Kamnik v razširjeni sestavi na svoji letni seji, na kateri je ocenil celo osnovnih organizacij sindikata, kot tudi organov občinskega sindikalnega sveta. Predsednik OS ZSS Franc Šikošek je v uvodu pozdravil gostjo, podpredsenico RS ZSS Francko Herga, predsednika MS ZSS tov. Iva Migliča ter predstavnike Skupščine občine Kamnik in DPO občine ter ostale prisotne.

V uvodnem referatu je predsednik OS ZSS Franc Šikošek govoril o gospodarskih gibanjih v letu 1982, kateri so bili boljši od pričakovanih glede na otežene pogoje gospodarjenja, ki se vidneje odražajo v letu 1983. K boljšemu rezultatu v letu 1982 so prav gotovo pripomogli delavci, kot tudi strokovni in vodilni delavci v OZD, ki so z zavzeto poslovno politiko uresničevali cilje. S takšnim ravnanjem je bila dokazana visoka zavest in pripravljenost delavcev, da z lastnimi silami, predvsem pa z delom okrepimo gospodarske tokove.

Kritično se je dotaknil tudi izgubašev v občini, ki so dolžni z notranjo sanacijo razmer odpraviti lastne slabosti.

Posledica težje ekonomske situacije in s tem pogojev za pridobivanje dohodka in čiste dohodka se vidneje odraža v nenehnem padanju življenjskega standarda delavcev. Zato je treba vso skrb posvetiti delavcem z najnižimi OD in jim omogočiti, da z lastnim delom ustvarijo več, kar bo omogočalo tudi povečevanje OD tem delavcem. V letu 1982 je bilo v

občini 78 delavcev, ki prejema- li manjši OD od 7.000 din in 278 delavcev, ki so prejeli manj kot 8.000, din OD. Po podatkih za mesec marec 1983 pa je okrog 300 delavcev prejelo manj kot 10.000 din OD. Trenutno so najnižji OD v VVZ Anton Medved, v osnovnih šolah, kot tudi v nekaterih proizvodnih organizacijah, ki imajo ekonomske težave.

Svet za oblikovanje OD in SP je z oceno stanja dal usmeritve OOS, kako naj ravnajo, da bi zaščitili socialni položaj delavcev. Tudi pri usklajevanju kadrovskih potreb v OZD ni bilo dovolj storjenega. Minili so časi, ko smo ekstenzivno zaposlovali nekvalificirane delavce od drugod, ne da bi izpolnjevali osnovne pogoje, ki jih določajo minimalni standardi pri zaposlovanju. DO bodo morale več pozornosti nameniti modernizaciji proizvodnje, za katero bomo potrebovali kvalificirano delovno silo. Prav tako bo potrebno drobnemu gospodarstvu, ne samo v aktih, ampak v praksi dati več možnosti za razcvet.

Vzporedno s skrbjo za večjo in gospodarnjšo proizvodnjo bo treba nameniti več pozornosti delovanju delegatskega sistema, točneje rečeno konferencam delegacij, ki še vedno ne delujejo uspešno.

Številni razpravljalci so se dotaknili vloge in pomena delovanja sindikata, kot tudi drugih subjektov v občini. Horst Hafner je s svojih mislih opozoril na vrsto družbenih problemov, ki zavirajo doseganje boljših proizvodnih rezultatov,

in so tako subjektivni, kot tudi objektivni. Opiranje na lastne sile, povečan izvoz je družbena nuja in ne samo stvar OZD.

Pospešiti je treba inventivno dejavnost in varčevanje, kar je pogoj za napredek in stabilizacijo našega gospodarstva. Vsi subjekti v družbi morajo razumeti, da lahko le s skupnimi močmi izpolnjujemo obveznosti do tujine, ki so nam porok za našo trdnost in neodvisnost.

Predstavniki DO »Stol« so kritično spregovorili o težki gospodarski situaciji v tej delovni organizaciji, ki je posledica zaostrenih pogojev gospodarjenja na trgu, tako domačem, kot tudi zunanjem. Očiten izpad izvoza v prvih mesecih se nekoliko popravlja, nemogoče pa je nadoknaditi vse, kar je bilo zamujeno.

Pri vsklajevanju planov zaposlovanja, o čemer je spregovorila Cvetka Cvek, so sicer premiki, vendar še ne moramo biti zadovoljni z doseženim. Z obiski v OZD je strokovna služba skupnosti za zaposlovanje želela čimbolj vskladiti plan zaposlovanja, kar pa ji ni v celoti uspelo. Načrti zaposlovanja so še zmeraj napravljeni na osnovi načrtovane proizvodnje, ki pa ne upošteva ocene in dinamike priliva novih kadrov v občini. Prav tako ni programov, kako manjkajoče kadre pridobiti. V prvem četrtletju 1983 beležimo v občini zastoj pri zaposlovanju, kar je posledica pomanjkanja reprodukcijskih materialov ali negotova prodaje proizvodov, to pa sili DO v previdnost pri zaposlovanju. Predvidoma se bo zaposlovanje v drugem polletju nekoliko povečalo, kar bi vplivalo na možnost zaposlovanja mladih, ki bodo prišli iz šol.

Podpredsednica RS ZSS Francka Herga je poudarila, da se bomo morali odgovorno vprašati ali uresničujemo stabilizacijske cilje ali se od njih oddaljujemo. Nujno moramo vse sile napeti za povečanje izvoza. Devizni priliv v prvih treh mesecih ni zadosten, da bi lahko poravnali vse obveznosti

do tujine, težave pa so zato tudi večje pri uvozu repromateriala in surovin za redno proizvodnjo. Sindikat ni tisti, ki naj odloča o takšnih ali drugačnih proizvodnih programih, ampak naj bo pobudnik v DO, da se planirani cilji izvoza tudi uresničujejo. Splošno in skupno porabo bo potrebno še vskladiti z realnimi možnostmi, žal takšen ukrep zmanjšuje možnosti prodaje tudi v DO »Stol«. Zato bodo morali delavci v »Stolu« še smejeje v izvoz, da nadoknadijo omejene možnosti prodaje doma. Velike so tudi težave v gradbeništvu, kjer bo potrebno s temeljitimi programi zagotavljati delo in s tem dohodek in OD delavcev. Sindikat se mora s temi zadevami odgovorno spoprijeti, da bodo delavci imeli zaupanje v svojo organizacijo in preko nje urejali zadeve na organiziran način.

Predsednik MS ZSS Ivo Miglič je poudaril, da je treba doseči stalno povezanost z OOS tako z osebnimi stiki, kot tudi obveščanjem preko biltena, ki bi ga izdal OS ZSS. Bistvo vsebine delovanja sindikata pa je prav gotovo železen repertoar, ki ga je sprejel 10. kongres ZSS.

Ob koncu naj omenimo še misel, ki izhaja iz poročila o enoletnem delu, v kateri je izraženo naslednje: V sindikatu smo želeli veliko uresničiti, celo več, kot smo zmogli. Imeli smo uspehe, pa tudi slabosti. Lahko pa rečemo, da naše delo ni bilo brez odzivnosti, tako v OOS, kot tudi v širši skupnosti.

Od celotnega članstva ZS, kot tudi drugih DPO želimo široko in množično podporo, da bomo družbene probleme in težave sposobni reševati in sku-

paj premagati težjo gospodarsko in družbeno situacijo, zato da bi jutri živeli bolje, z manj skrbi kako naprej.

JANKO BLAGAŠIČ

Srečanje s Titom

Pred nekaj leti smo šli vsi občani pričakati tovariša Tita. Zelo sem se veselila tega trenutka. Tita sem občudovala kot velikega, pogumnega, pravičnega in odločnega človeka.

Poznala sem ga že, ko so mi starejši ljudje pripovedovali, kako pogumno je vodil partizane iz bitke v bitko. Zelo poznana je bitka na Sutjeski ali bitka za ranjence, ko jih je Tito rešil iz sovražnikovega obroča.

Ko je pripeljal avto, so vsi ljudje začeli vzklikati ter metati cvetje. Tito nam je mahal v pozdrav. Pionirji so mu izročili cvetje, ki ga je bil nadvse vesel. Nato je šel v Kamniško Bistrico, kjer je opazoval razne živali in se odpočil od naporenega dela. Tito je bil velik ljubitelj narave in lovec.

VITKA VAVPETIČ
OŠ TOMA BRJČKA

Po Titovi smrti smo se odpravili v Beograd, v Hišo cvetja, kjer počiva tov. Tito. Pred vzhodom se je vila reka ljudi, ki se ni iztekla ne v dežju ne v najhujši vročini. Čakali smo, čeprav vsi izmučeni od poti in neugodnega vremena. Počasi smo se pomikali v Hišo cvetja, kjer je šumel potok in so cvetele rože, še veeverice so neslišno skakale po drevju. Bilo mi je kot v svetu, kamor ni segla človeška roka. Bližali smo se grobnici. Zastal mi je dih. V sredini se blesti beli marmor, izklesan iz mogočnega kamna. Tako hitro so minili ti trenutki, polni svečanosti in že smo se oddaljevali. V srce se mi je vtisnila Hiša cvetja na Užiški 15. Tito je klonil le v eni bitki, v bitki z boleznijo, vendar Tito ne bo za jugoslovanske narode nikoli umrl.

MAJA ŠINKOVEC
OŠ TOMA BRJČKA

Politična afera z usmerjenim učinkom

dobrem in sorazmerno hitrem zaslužku (ali pa je bila ta želja le privrsek), ampak za potezo, ki naj bi temeljito razburila ne samo zahodnonemško javnost, pač pa tudi ves svet. Na splošno bi lahko rekli, da za vsem tem verjetno tičijo predvsem tisti, ki jim ni veliko do tega, da bi Zvezna republika Nemčija in s tem Nemci prehitro pozabili na nacizem. Letos namreč mineva 50 let od prihoda nacistov in s tem Hitlerja na oblast, in če naj kaj svet spomni na ta dogodek, potem so to gotovo nekakšni Hitlerjevi dnevniki.

Bolj kot samo kriminalistično ozadje te afere, je seveda zanimivo vprašanje, katerim silam na sedanjem zahodnonemškem prizorišču naj bi stvar prinesla kakršenkoli politični izkupiček. Navzven se vse zahodnonemške stranke dokaj ostro otepajo slehernih povezav z nacizmom, toda vsem se to obdobje gotovo ne zdi najsramotnejše v zgodovini Nemčije in Nemcev. Prav zaradi tega je mogoče trditi, da ne gre za nikakršno naključje, pač pa za dogodek, ki je pozornost javnosti speljal na točno določene tirnice. Afera je hkrati preskočila okvire zgolj časopisnega obravnavanja nekega obdobja in tistega, kar Hitler predstavlja v zgodovini človeštva. Morda je odmev presenetil celo same »načrtovalce«, je pa vse skupaj tudi dokaz, da se aferam ni mogoče izogniti, čeprav vsaj na zunaj ne kažejo na senzacionalizem.

J. KOVAČIČ

Štafeta mladosti v Kamniku

Tudi letos smo občani, delovni ljudje, športniki, mladina in pionirji pozdravili štafeto mladosti s kratkim kulturnim programom, 14. maja 1983.

Zvezno štafeto smo prejeli od kranjske mladine v Lahovčah in jo ponesli do Kamnika in naprej po Tuhinjski dolini do Ločice, tam pa smo jo predali mladini iz Žalca.

Štafeti mladosti, v kateri je združeno na tisoče želja, smo dodali tudi mi željo, da potuje srečno po združenih, bratskih in samoupravnih Jugoslaviji do Beograda.

Osrednje slovesnosti v Beogradu, dne 25. maja, se bomo udeležili tudi kamniški mladinci, tako kot prejšnja leta na stadionu JLA.

NA KRATKO

● Višji izvoz na konvertibilno tržišče

BEOGRAD – V prvih štirih mesecih je Jugoslavija uvozila za nekaj več kot 230 milijard dinarjev, kar je za 13,1 odstotka manj kot v prvih štirih mesecih lani, izvozila pa je za nekaj več kot 193 milijard dinarjev ali za 0,3 odstotka več. Jugoslovanski primanjkljaj v zunanjetrgovinski menjavi je znašal v tem obdobju 37,03 milijarde dinarjev in je bil kar za 48,9 odstotka manjši kot v istem obdobju lani. Pomembno ob vsem tem je predvsem to, da se je letos bolj kot lani povečal in okrepil izvoz na konvertibilno območje in da so se tja usmerili tudi izvozniki iz drugih republik.

● »Najdražji« zdravnik je na Jesenicah

LJUBLJANA – Kot je pokazala avtomatska obdelava podatkov, imajo najdražjega zdravnika na Jesenicah. Predlani je ta napisal na dan kar 93 receptov, na uro pa 14. Na Gorenjskem so za zdravstveno varstvo lani porabili za 28,9 odstotka več denarja kot leto poprej; največ sredstev je šlo za bolnišnično varstvo in zdravstvo, kar pa je še vedno za 13 odstotkov manj kot drugod po Sloveniji...

● Industrijska proizvodnja v aprilu večja za 1,2 odstotka

LJUBLJANA – Za uspešnost dela slovenske industrije v prihodnjem obdobju bo silno pomembno to, kako bo preskrbljena s surovinami in reprodukcijskim materialom, ugotavlja slovenski zavod za statistiko in hkrati navaja tudi nekatere številke o ravni in rasti industrijske proizvodnje. Tako je industrija aprila letos v primerjavi z istim mesecem lani izdelala za 1,2 odstotka več, kar je, kot ugotavljajo, kar precejšen skok, ni pa seveda nič posebnega. Zanimivo je morda predvsem to, da so izdelavo najbolj povečale predilnice in tkalnice, in sicer za 20 odstotkov v primerjavi z lanskim aprilom.

● Zastava spremenila proizvodni načrt

KRAGUJEVAC – Ob silno nenavadnem položaju na domačem avtomobilskem trgu, je po svoje zanimiva vest, ki prihaja iz Crvene zastave – letošnji proizvodni plan bodo znižali kar za 22 odstotkov in tako do konca leta izdelali le 170 tisoč avtomobilov namesto 212 tisoč. Po tem novem proizvodnem načrtu naj bi letos izdelali 65 tisoč vozil zastava 101, 32 tisoč jugo 45 in nekaj več kot 30 tisoč vozil zastava 750 in 850.

● Uskladili republiške priznavalnine

LJUBLJANA – Letos republiška priznavalnina ne more biti večja kot 8000 dinarjev, je sklenil republiški izvršni svet ter tako uskladil priznavalnine z gibanjem življenjskih stroškov. Hkrati je IS določil tudi predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o davku na promet nepremičnin; po novem vsem tistim, ki bi prodali hišo ali stanovanje in denar porabili za nakup nove hiše ali stanovanja (ali za dograditev) ne bi bilo treba več plačati davka od kupnine.

Borci, interniranci, zaporniki

Kot vsako leto se bomo tudi letos udeležili tradicionalnega srečanja taboristov v Podlublju. Kulturni program tokrat pripravlja občina Šiška.

Proslava bo 11. junija ob 10. uri.

Odhod iz Kamnika bo isti dan ob 8. uri s Trga prijateljstva (za hotelom Malograjski dvor).

Po proslavi bo izlet v neznanost. Prijave in vplačila sprejema Adriana Koletar v pisani občinski odbora ZZZB NOV Kamnik do zasedbe avtobusa.

Iz govora Janeza Markoviča ob sprejemu zvezne štafete

● Veliki večini mladih je postalo povsem jasno, da je socialistično samoupravljanje edina alternativa za nadaljnji uspešni razvoj naše federativne socialistične neuvrščene Jugoslavije, za krepitve oblasti delavskega razreda in delovnih ljudi, da je mogoče le preko sistema samoupravljanja uspešno reševati številna protislovja, s katerimi se srečujemo in da je prav to zgodovinska priložnost za pravo svobodo človeka.

● Eden od pogojev za dobro sodelovanje in uspešno reševanje problemov so dobri medsebojni odnosi, kar od nas zahteva tudi trenutna situacija. Ne smemo se zapirati v ozke kroge, ne smejo prevladovati interesi posameznikov, ki vidijo le svoj interes in z

lažnimi parolami razdirajo enotnost naše družbe in tudi mladinske organizacije. Tu bi opozoril tudi na odgovornost, na katero vse prevečkrat pozabljamo ali jo posplošujemo. Aktivnost mladih mora v tem trenutku preseči le zgolj položaj pasivnega udeleženca, kajti nam vsem, posebno pa mladi generaciji ne sme biti vseeno, kako bo jutri.

● Pred nami stojijo odgovorne naloge, tako pred ZSMS kot tudi pred vsakim mladincem, mladinko, pionirjem in ostalimi delavnimi ljudmi in občani, da vsak prispeva svoj delež k prizadevanjem, da prebrodimo gospodarske težave in sicer z boljšim učenjem, boljšim delom in bolj odgovornim odnosom do ustvarjenih vrednot naše samoupravne socialistične družbe.

Iz pisma centralnemu komiteju Zveze komunistov Jugoslavije predsedstvu Socialistične federativne republike Jugoslavije

● Pred našo generacijo sta odgovornost in dolžnost, da sprejme in nadaljuje to, kar so ustvarile prejšnje generacije s tovarišem Titom na čelu. Zavedamo se težkega družbenega in gospodarskega položaja, ki narekuje trdno in zavestno delo in vemo, da ni odvisen le od ustvarjalnosti in poguma posameznikov, ampak od ustvarjalnosti vseh, tudi nas mladih, ki smo neločljivi del te družbe in se borimo za njene cilje.

Misel, ki nas pri tem vodi je, da nič kar je bilo ustvarjenega ni toliko dokončno, da ne bi moglo biti preseženo, da se ne bi moglo umakniti naprednejšemu, boljšemu, bolj človeškemu.

V ustvarjalnost bomo vedno znova vnašali svežino in polet, svoje delo in ideje in s prizadevanji vseh nas skupaj in vsakega izmed nas posebej izgrajevali začetno pot – pot v boljši jutri.

Dragi tovariši! Ob štafeti, ki jo po celi domovini spremlja na milione najlepših želja, vam mladi Kamničani obljublamo, da bomo zvesto stopali po Titovi poti, po poti Zveze komunistov Jugoslavije in se ravnali po začetnih ciljih naše, po vsem svetu odmevne, Titove revolucije.

Kamnik, 14. maj 1983

OBČANI IN MLADINA
KAMNIKA

● K stališčem izvršnega sveta o gradnji zdravstvenega doma

Obljube, obveznosti ali možnosti

Ker iz ugotovitev in stališč izvršnega sveta o izvajanju družbenega plana na področju zdravstva (Kamniški občan 9. maja 1983) izhaja, da je glavna krivda za to, da ni bilo mogoče prirediti z gradnjo zdravstvenega doma v Kamniku na Medobčinski zdravstveni skupnosti, menim, da je treba za ugotovitev pravih razlogov dati nekatera podrobnejša pojasnila.

Združevanje sredstev za gradnjo zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in drugih objektov v občinah ljubljanske regije se je začelo že v obdobju 1976 do 1980. Tudi občinska zdravstvena skupnost Kamnik je upoštevala število zavezancev prispevala svoj delež za te namene. Zato je bilo upravičeno pričakovanje, da se v program združevanja sredstev za obdobje 1981–1985 vključi tudi gradnja zdravstvenega doma v Kamniku in da se iz teh sredstev za ta namen zagotovi polovica celotne vrednosti naložbe. V tem smislu je bivša regionalna zdravstvena skupnost na seji svoje skupščine v marcu 1981 obravnavala predlog samoupravnega sporazuma o temeljnih plana regionalne zdravstvene skupnosti za obdobje 1981–1985, v katerem je bila

vkjučena 50% soudeležba za kamniški zdravstveni dom, in ga dala v razpravo in sprejem skupščinam občinskih zdravstvenih skupnosti. V istem času pa je bil v naši občini uspešno izpeljan tudi referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka, po katerem so občani začeli zbirati sredstva za gradnjo zdravstvenega doma.

Regijski samoupravni sporazum o temeljnih plana je sprejelo samo 7 od 18 občinskih zdravstvenih skupnosti. Med tistimi skupnostmi, ki tega sporazuma niso podpisale, so bile tudi vse ljubljanske skupnosti, ki pa naj bi glede na delež zavarovancev združile dve tretjini vseh potrebnih sredstev za sofinanciranje celotnega programa. Zato na podlagi tega predloga srednjeročnega programa za obdobje 1981–1985 ni nobena občinska zdravstvena skupnost združila kakršnihkoli sredstev.

Konec leta 1981 je prenehala delovati Regionalna zdravstvena skupnost na podlagi novega zakona o zdravstvenem varstvu. S precejšnjimi naporji je bila marca 1982, ko je še občinska zdravstvena skupnost Ljubljana–Bežigrad podpisala samoupravni sporazum, ustanovljena medobčinska zdravstvena skupnost, kot

oblika samoupravnega dogovarjanja in usklajevanja interesov na področju zdravstvenega varstva. Ta je na prvi seji svoje skupščine, junija 1982 ugotovila, da srednjeročni plan za obdobje 1981–1985 ni sprejet. V tem času pa je bilo z vseznim zakonom omejeno združevanje sredstev za negospodarske investicije. Torej občinske zdravstvene skupnosti prek prispevne stopnje ne morejo združevati sredstev za investicije, tudi če bi se tako dogovorile. K temu pa je treba dodati še težak materialni položaj občinskih zdravstvenih skupnosti v ljubljanski regiji, saj jim je leta 1982 za pokritje stroškov zdravstvenega varstva zmanjkalo 18 milijard starih din.

Organi medobčinske zdravstvene skupnosti si kljub temu prizadevajo, da bi čimprej izboljšali nov samoupravni sporazum o temeljnih plana za obdobje 1983–1985, v katerem naj bi opredelili vsaj vrstni red posameznih investicij v zdravstvu, pa čeprav bi njegovo uresničevanje morali zamakniti v naslednje srednjeročno obdobje. Izredno zaostren položaj na področju skupne porabe pa v tem času dopušča naložbe le iz sredstev krajevnega samoprispevka. Zanje

pa vemo, da še zdaleč ne zadostujejo za pokritje investicijske vsote, ki je potrebna za izgradnjo zdravstvenega doma. Tudi če bi bilo prek medobčinske zdravstvene skupnosti zagotovljenih polovica potrebnih sredstev, v občini ta trenutek nismo sposobni zagotoviti druge polovice t. j. 12 milijard S din, če bo s samoprispevkom zbranih do jeseni 1983 le 5,6 milijard S din.

Izvršni svet občinske skupščine bi moral v oceni vzrokov za zaostajanje programa gradnje zdravstvenega doma na prvo mesto postaviti zaostren gospodarski položaj in razmere, ki se bistveno razlikujejo od tistih, ko je bil ta program na referendumu sprejet. Nove razmere terjajo tudi nove ukrepe in odločitve. Ni prav, da se ustvarja napačen vtis, da nova medobčinska zdravstvena skupnost noče uresničiti »obljube« prejšnje regionalne zdravstvene skupnosti.

Obljube pravim zato, ker nedogovorjena obveznost ni obveznost. Vendar v tem ni bistvu. Tudi, če bi bil program v regiji soglasno dogovorjen, danes gotovo ni možnosti za njegovo uresničitev.

F. S.

● S seje skupnosti socialnega varstva

Centru za socialno delo je potrebna pomoč

Glede na stališča februarje izredne seje družbenopolitičnega zbora in zaključke seje zbora združenega dela ter pobude komiteja za družbenoekonomske razvoj pri Skupščini občine Kamnik, so vse samoupravne interesne skupnosti na zadnjih sejah ponovno preverjale finančne programe svojih dejavnosti za letošnje leto.

Tako so tudi delegati, ki so sodelovali na seji občinske skupnosti socialnega skrbstva ponovno pregledali prispevke iz osebnega dohodka in dohodka za financiranje splošnih družbenih potreb v občini za letošnje leto in v okviru tega tudi prispevno stopnjo za skupnost socialnega skrbstva. Za potrebe socialnega skrbstva naj bi se namreč v letošnjem letu s stopnjo 0,61 zbralo 19.427.210,00 din. Navedena sredstva ne bodo zadoščala za kakršnokoli širjenje obsega dejavnosti skupnosti, tako da le-ta načrtuje obseg dejavnosti na ravni preteklega leta, za laično nego na domu pa so v finančnem programu predvidena celo nekoliko nižja sredstva kot lani. Delegati so soglašali s predlagano prispevno stopnjo za letošnje leto, odbor za svobodno menjavo dela pa bo proučil akte skupnosti in v njih poizkušal najti možnost za uvedbo rezervnega sklada, ki ga je skupnost že imela, vendar ga je opustila. Ponovna uvedba rezervnega sklada naj bi namreč ublažila nihanja, ki so za skupnost precej boleča in neprijetna.

Ze na prejšnji skupščini so se delegati seznanili z osnutkom delovnega načrta in osnutkom finančnega načrta skupnosti, ki sta bila na tokratno sejo predložena kot predlog. Tako z delovnim, kot finančnim načrtom skupnosti za letošnje leto, so delegati obeh zborov soglašali.

V delovnem načrtu so opredeljeni temeljni cilji in usmeritve skupnosti in orisana dejavnost skupščine po tromesečju, temu pa je dodan še pregled delovanja posameznih odborov, svetov in komisij za razvrščanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju. Razčlenjena je tudi dejavnost na področju predzakonskega svetovanja, opravljanja spravnih poskusov, navedene pa so tudi oblike družbene pomoči, itd. Za celotno dejavnost predvideva finančni načrt skupnosti sredstva v znesku 22.144.431,50 din, skupščina pa je zadolžila odbor za svobodno menjavo dela in odbor za razvojne in splošne zadeve, da razporedita sredstva v finančnem načrtu tako, da se zagotovijo sredstva tudi za potrebe ŠLO in DS ter rezervni sklad.

Na skupščini je bilo precej besed ob poročilu o delu Centra za socialno delo (v ustanavljanju) v prete-

klem letu. Težave, ki center pestijo od ustanavljanja naprej, je na seji orisala v. d. vodja centra tov. Jermanova. Ker smo poročilo že v celoti objavili v eni od prejšnjih delegatskih prilog Kamniškega občana, ga ne bomo ponovno povzemali.

Povejmo le, da so delegati sklenili, da se ustanovi 5-članska komisija, sestavljena iz dveh predstavnikov

občinske skupnosti socialnega skrbstva, 2 predstavnikov občinske skupnosti otroškega varstva (obe skupnosti sta ustanoviteljici centra) in predstavnika komiteja za družbenoekonomske razvoj skupščine občine. Naloga komisije je pospešiti in pomagati pri realizaciji vseh pogojev, ki so potrebni za ustanovitev in dokončno registracijo centra. Prav tako so na skupščini soglašali,

● S seje občinske raziskovalne skupnosti

Preverili program skupnosti

V okviru usklajevanja programov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v občini so tudi delegati občinske raziskovalne skupnosti (ORS) na zadnji seji ponovno preverili program in prispevno stopnjo skupnosti za letošnje leto.

Program ORS, ki temelji na resolucijskih izhodiščih občine za letošnje leto in na samoupravnem sporazumu o temeljnih plana skupnosti za obdobje 1981–1985 zajema splošni program, občinski program raziskovalnih nalog in vključuje skupnosti v republiški infrastrukturni program. Občinski program raziskovalnih nalog zajema več aktualnih področij, pri katerih bo raziskovalna skupnost sodelovala: raziskave o protipožarnih napravah, ki jih opravljajo v Zarji, pri raziskavah jamarskega kluba, pri razvijanju inventivne dejavnosti v občini, sodelovala pa bo tudi pri raziskavah malih HE ter onesnaževanju okolja in zraka v občini. Poseben poudarek je dan raziskavam na področju kmetijstva. Tako raziskava o pripravi agrokarte za celotno območje občine zajema: kategorizacijo zemljišč, hidrološke pogoje, ki vplivajo na kmetijsko proizvodnjo in proizvodnost zemljišč, temu pa bo dodan predlog agrotehničnih ukrepov za izboljšavo donosti ter površin.

Sredstva, ki so za programe skupnosti potrebna, se bodo združevala po enotni stopnji od dohodka TOZD in delovnih skupnosti. Delegati so soglašali s predloženim programom, katerega celotna vrednost znaša 2.517.293,68 din, po prispevni stopnji 0,06%.

Pri pregledu zaključnega računa skupnosti za preteklo leto je bila izpostavljena izredno nizka, to je le 29,6% realizacija vseh programov skupnosti, čemur botrujejo zapoznela dela na raziskavi v Vasenu.

Vsled povedanega je bil v zaključnem računu ostanek neporabljenih sredstev za lansko leto precejšen, to je 3.796.994,25 din. Delegati k zaključnemu računu niso imeli pripomb, za ostanek sredstev v preteklem letu pa so sklenili, da se prenesejo v letošnje leto in izključno namenijo za nadaljevanje raziskave termalne vode v Vasenu.

K poročilu skupnosti o delu v preteklem letu tudi ni bilo pripomb, delegati so ugotovili, da skupnost, ki je bila ustanovljena šele 1980. leta, že beleži ugodne rezultate, ki so očitni pri inovacijski dejavnosti v delovnih organizacijah, nadaljevanju raziskave hipoterme Vaseno, zaključena pa je tudi študija o onesnaževanju okolja in zraka v Kamniku, ki jo je izdelal Inštitut Jožef

že obstoječih kmetijskih zemljišč, ter način za njihovo optimalno usposobitev v kmetijski proizvodnji. Glede na karakteristike kamniške občine, ki je pretežno hribovita in obsega le majhen del zemljišč v ravninskih predelih, bi bilo treba posvetiti posebno pozornost tudi proizvodnji hrane v hribovitih predelih, kjer je kar dve tretjini kmetijskih površin.

Sredstva, ki so za programe skupnosti potrebna, se bodo združevala po enotni stopnji od dohodka TOZD in delovnih skupnosti.

Delegati so soglašali s predloženim programom, katerega celotna vrednost znaša 2.517.293,68 din, po prispevni stopnji 0,06%.

Pri pregledu zaključnega računa skupnosti za preteklo leto je bila izpostavljena izredno nizka, to je le 29,6% realizacija vseh programov skupnosti, čemur botrujejo zapoznela dela na raziskavi v Vasenu.

Vsled povedanega je bil v zaključnem računu ostanek neporabljenih sredstev za lansko leto precejšen, to je 3.796.994,25 din.

Delegati k zaključnemu računu niso imeli pripomb, za ostanek sredstev v preteklem letu pa so sklenili, da se prenesejo v letošnje leto in izključno namenijo za nadaljevanje raziskave termalne vode v Vasenu.

K poročilu skupnosti o delu v preteklem letu tudi ni bilo pripomb, delegati so ugotovili, da skupnost, ki je bila ustanovljena šele 1980. leta, že beleži ugodne rezultate, ki so očitni pri inovacijski dejavnosti v delovnih organizacijah, nadaljevanju raziskave hipoterme Vaseno, zaključena pa je tudi študija o onesnaževanju okolja in zraka v Kamniku, ki jo je izdelal Inštitut Jožef

Stefan. Delegati so se seznanili še s predlogom finančnega načrta ORS za letošnje leto, ki predvideva sredstva v znesku 6.314.287,25 din in hkrati s njim s predlogom dela skupščine ORS. Ob tem je delegat Titana navzoče seznanil z rezultati raziskovanj, ki jih izvaja njihova razvojna služba; gre za radiatorski ventil za enoenočni sistem centralnega ogrevanja. Delegat Menine pa je ugotovil, da bi nekatere izsledke na področju mikroprocesorskega krmljenja strojev, s čimer se ukvarjajo v Zarji, lahko pri njih koristno uporabili. Delegati so se tudi seznanili s trenutnim stanjem pri vrtanju v Vasenu, kjer so privrtali do globine 300 m, za nadaljevanje del v globini od 300 do 600 m pa so potrebna še precejšnja sredstva. Možnost za dodatna sredstva so delegati videli v izposoji sredstev samoprispevka, ki mirujejo. Odboru za plan so naložili, da to možnost prouči in ugotovitve posreduje delegatom na naslednji seji.

M. C.

Ob obravnavi samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela med ORS in delovno skupnostjo skupne strokovne službe SIS za letošnje leto so delegati izrazili nezadovoljstvo spricho stanja v tej službi in gadi, ki ga je služba pripravila za skupščino. Delegati so sicer – z enim vzdržanim glasom – soglašali s podpisom sporazuma, vendar so zahtevali, da se stanje v službi nemudoma uredi, oziroma se z njim seznanijo družbenopolitične organizacije. Zahtevali so izdelavo takega delegatskega gradiva, ki bo razumljivo, jasno in kratko. Ob koncu so se seznanili še z izvečkom smernic in predlogov za usmeritev raziskovanj na področju varstva okolja, ki ga objavljamo na 10. strani.

M. C.

Predstavljamo vam krajevno skupnost Križ

Krajevna skupnost Križ leži na jugozahodnem delu občine Kamnik, pravzaprav v repu silhuete razpetega ptiča, ki uokvirja območje občine Kamnik. Njeno območje meri okrog 270 ha, na vzhodu meji na KS Šmarco in KS Podgorje, na zahodu pa na KS Moste in matično KS Komenda, v katero je bila do leta 1975 priključena vas Križ. Krajevno skupnost Križ predstavlja vas, v kateri živi in dela 420 prebivalcev.

Od teh je 65 predšolskih otrok, 83 šoloobveznih dijakov nekaj nad 60 je upokojencev. Tako hitra računica pove, da je slaba polovica ljudi aktivnih čeprav, niso vsi zaposleni v delovnih organizacijah. Nekaj se jih bavi s kmetijstvom in obrtništvom. Dnevno se vozi na delo preko 175 ljudi, v glavnem v kamniško gospodarstvo in družbene dejavnosti, nekaj jih dela v Domžalah, Ljubljani in Kranju. Križ nima svoje lastne trgovine, kulturnega prostora in ne drugih infrastrukturnih objektov, ki bi za normalno usklajeno gospodarsko, družbeno in kulturno življenje bili nujno potrebni.

Krajevna skupnost se je z osamoosvojitvijo zavedala večjih težav pri reševanju problematike. Računala je pa tudi na večjo družbeno razumevanje. Z novelacijo urbanističnega načrta občine Kamnik si je začrtala okvir, v katerem bi bila možna postopna graditev stanovanjskih in gospodarskih poslopij. Kot zaviralen moment se je takoj pokazala neurejena meteorna in fekalna kanalizacija. Ob smelem vodstvu KS so se začeli ti problemi postopoma reševati. Naročili smo idejne projekte.

Strokovnjaki so predlagali ločeni sistem; z ugotovitvijo, da je upravljanje s čistilno napravo več, kot je bilo predvideno. Teren vasi Križ je ilovnat in lapornat, tako vsaka kaplja vode priteče do sosedovega. Z izgradnjo vodovoda je problem še slabši, saj je z nabavo pralnih strojev problem strašnejši. Ta voda uni-

čuje travnike in rodovitno zemljo in seveda tudi onesnažuje okolico. Veliko je bilo že izrečenih besedi v prid rešitvi, veliko sodnih razprav zaradi obtožb (med sosedi). Premaknilo se je le toliko, da se je del problema naselil na zemljišča KS Moste, kjer pa tudi niso veseli naših pošiljk. V začetku je bilo (predvideno) skupno reševanje problema, pa zaradi lokalističnega gledanja in prevelike skrbi za naravo to ni bilo izvedljivo. Tako smo se odločili, da se priključimo na nov kanalizacijski sistem za tovarno Alko seveda s pomočjo prečrpavanja fekalne vode. Zaradi vseh mogočih ovir pri izvedbi načrtovanega dela in težavah pri financiranju smo se odločili za etapno gradnjo. V prvo etapo je bila vključeno predčrpališče s priključki in tlačni cevovod do Alka. Ta dela bi po predračunih stala 5.500.000 kar bi s pomočjo kreditov in prostovoljnimi delom bilo možno izvesti.

Občinska samoupravna komunalna skupnost se je kljub večletnemu nasprotovanju končno le odločila, da investira v ta predel občine kak dinar. Sicer ta naložba ni zgrešena saj je ob kanalizacijski mreži za cca 40 stanovanjskih površin.

Ni neznanka, da smo se ob razpisu za samopriskrbeve Križani odločili za dodatni 1% samopriskrbevek za reševanje tega problema. Tudi na solidarnostna sredstva smo veliko računali, saj se za ta namene zbirajo. Nekaj malega je bilo, vendar še veliko premalo. Vaščani so venomer na vseh zborih ali sestankih spraševali: Zakaj ne gradimo? Zakaj ne kupimo vsaj material? Kot dobri gospodarji smo se zavedali, da nam inflacija požira vrednost. Zaradi možnosti najetja posojila smo se včlanili kot poslovni člani Ljubljanske gospodarske banke Kamnik. In iztržili kak desetisočak. V Samoupravni komunalni skupnosti je bil sprejeti ključ za KS Križ ugoden, 70:30 v korist KS. Finančna konstrukcija

je bila skoraj nared, a prišel je mesec julij in z njim restrikcija negospodarskih investicij. Omejitve so bile neizogibne. Banke niso smele več dajati kreditov. Nekaj možnosti je kljub temu še bilo, kajti na področju varovanja okolja, v kar spada tudi kanalizacija, te omejitve niso bile tako stroge. Nemestne KS pa so očitno drugotnega pomena, pa čeprav obstaja veljavna politika policentričnega sistema, katero so sprejeli vsi zbori občinske skupščine in skupščine drugih interesnih skupnosti. Verjetno gre le bolj za načelen pristop k reševanju problematike in vsklajevalno politiko v regijskem in republiškem merilu. Zaradi vseh navedenih dejstev seveda ni bilo mogoče pričeti gradnje črpališča.

Ljudje v vasi so postajali nezadovoljni niso več zaupali vodstvu KS in tako so se kritike stopnjevale. Padali so razni predlogi za rešitev zbranih milijonov. Končno je zbor občanov sprejel sklep, da se ob občinski cesti v vasi uredi najnujnejši odtok, preostanek denarja pa porabi za ureditev cestišča in odtok zanj na Ulcah. Delo izvajamo s pomočjo Komunalnega podjetja Kamnik. Seveda zanj denarja ni bilo zadosti, zato smo še enkrat potrkali na srca naših vaščanov in zbrali kar čedno vsoto za asfaltni trak. Seveda se srca nekaterih zopet niso raztopila in ostajajo črne ovce. Škoda, da ljudje, ne precenijo, da je za zdravo življenje važno tudi dobro okolje, dobro okolje pa v današnjih časih tudi stane. Veliko je tudi takih, ki bi najrajši, da bi stvar uredili na njihovem koncu, za drugi konec jim pa ni mar. Škoda, da nismo res tako složni, kot nam zavidajo sosede, češ, da se na Križu da delati, ker ljudje tako skupaj držijo. Moram reči, da je bilo tako. Da pa ni več tako, nismo krivi samo delegati, ampak je krivo tudi nespoštovanje sprejete politike. Prv ga Križu smo vedno prislunili novim-sodobnim prijemom varovanja družbenih in gospodarskih dobrin. Vedno smo bili ZA, vendar ljudje smo pač ljudje. Ko bo omenjena cesta zgrajena, jo bomo ob praznovanju gasilskega društva (30-letnica) slovesno izročili namenu. Ob letošnji prirreditvi bomo razvili mladinski prapor, kajti v skoraj namnjanji KS, deluje največ gasilske mladine.

Ob vseh prazničnih devnih pripravljajo mladi kulturni program in družabni večer. a se ne udeležujemo teh prireditev. Verjetno ni posredi

nezainteresiranost, temveč strah, kam bi vsi skupaj šli. Dvoranica v gasilskem domu meri 4,5 x 7 m, v njej je še improviziran oder z garderobo, in res ne more sprejeti kaj več kot 80 ljudi. Tako ljudje ljubeznivo odstopijo mesto drugim, ki pa jih zaradi vlnudnosti ni. Malo komično, vendar res, da nimamo v KS nobenega družbenega objekta ali prostora, kjer bi se zbirala mladina in bila razna predavanja in kulturne prireditve. KS Križ ima že osem let odkupljeno poslopje nasproti gasilskega doma s pripadajočim zemljiščem. Verjetno bi bili z gradnjo kje dlje, če ne bi bilo te famozne kanalizacije.

Da bo slika popolnejša, je nujno povedati, da v KS ni trgovine, pa tudi nobene delovne organizacije ali TOZD. Je pa več dislociranih obratov Emone in Perutnine, ki pa svoja poslopja oddajajo drugim DO za razne namene.

Veliko ciljev smo si zadali v preteklosti, veliko je bilo uresničenih. Gradnja kanalizacije ni bila samo naša odločitev. V to nas je napeljala odločitev izvršnega sveta občine, da prepove nadaljnjo gradnjo v vasi Križ. Kaj sedaj? Šli smo iskati rešitve. Pot je bila jasna – odločba tudi. Pota so se vijugala, se prepletala in zapletala. Tako smo ena tistih vasi, oziroma KS, ki smo smelo pristopili k reševanju problema. Vendar, bilo nas je premalo. Trenutno nas je 420. Takrat nas je bilo 370 od tega 155 zaposlenih, ki smo prinašali skupno 30.000 dinarjev mesečno v blagajno KS. Imeli smo poleg nekaj denarja, veliko dobre volje, veliko navideznih podpor, pa je vse zbledelo. Ni bilo tiste prave akcijske podpore širše družbene skupnosti, ki bi precenile, če že nič drugega, eno od pomoči konkretni nerazviti Krajevni skupnosti. Tako bo za nekaj desetletij načrt odložen. Vaščani prodajajo zemljišča, ljudje se priseljujejo in vzporedno nastajajo novi – večji problemi. Verjetno naj te rešuje sama KS, saj pobira 1% samopriskrbevek. Takšnim rešitvam ne vidimo konca. Vidi pa se konec aktivnosti ljudi, ki so bili velikokrat pripravljeni storiti za svoj in družben kraj za drugega in namesto drugega. Delovni človek bo s svojo vedno tanjšo kuverto omagal. Njemu bo glavno dostojno preživeti sebe in družino. Če voda teče mimo njega umazana pa itak ni življenjskega pomena.

VINKO PETEK

Uresničevanje načrtov krajevnih skupnosti

Komite za družbenoekonomski razvoj naše občine je pripravil celovito analizo organiziranosti in razvoja krajevnih skupnosti, ki jo bodo obravnavali tudi delegati v občinski skupščini.

Poglejmo si najprej, kako so krajevne skupnosti lani uresničevale svoje načrte. Glavni denarni vir za to je bil samopriskrbevek: lani je bilo zbranih 24,5 milijona dinarjev, oziroma 21 odstotkov več, kot je bilo predvideno. Delovne organizacije so po sporazumu za financiranje združile predvidenih 4,8 milijona din, od česar so 3,2 milijona dobile krajevne skupnosti po razdelitvi (osnova je število prebivalcev), 1,6 milijona din pa je bilo združenih sredstev za manj in srednje razvite krajevne skupnosti. Ostala sredstva so krajevne skupnosti dobile iz komunalne skupnosti za

vzdrževanje cest in javno razsvetlavo, iz proračuna za redno dejavnost KS, iz prispevkov interesnih skupnosti ter iz soprispevkov krajanov – lani v 13 KS okrog 3,7 milijona din. V mnogih KS pa so krajani opravili tudi mnogo prostovoljnega dela.

V krajevni skupnosti Črna so lani uredili avtobusne čakalnice, asfaltirali dvorišče blokov, uredili javno razsvetlavo v Gozdu in soprispevali za smučarsko vlečnico. Duplica je uredila dvorišča blokov in zelenice ter soprispevala osnovni šoli za gradnjo igrišča. Kamniška Bistrica je uredila cesto v Županje njive ter odvodnjevanje v Zg. Stranjah. V Komendi so uredili ceste Potok-Klanec in Klanec-Breg, v KS Križ so stekla pripravljala dela za kanalizacijo, v KS Moste pa so uredili cesto Lovrač-Trudnova

jama, napeljavajo NN Suhadole in popravili hodnik pri samopostrežbi. V KS Motnik so uredili pot do pokopališča ter igrišče, v Nevljah razširili most v Olševku, naredili avtobusno postajo pri Zlati kaplji ter telefon. V KS Podgorje so uredili cesto, v Selah pročelje kulturnega doma ter telefon, v Srednji vasi kanalizacijo Srednja vas – Potok, opravili so pripravljala dela za vodovod. V Šmarci so uredili nekaj lokalnih cest in železniški peron, v Šmartnem so obnovili dom družbenih organizacij, uredili igrišče in telefon, v Špitaliču so zgradili zbiralnice mleka in vodovod Okrog, v Tunjicah so uredili telefon ter razširili vodovod, v Tuhinju imajo izdelane načrte za telefonsko omrežje, urejene prostore za zdravstveno postajo ter igrišče. V Volčjem potoku tečejo priprav-

ljalna dela za gradnjo doma kranjancov, v Vranji peči so uredili vodovod Velika Lašna, v kamniških krajevnih skupnostih pa so uredili Cesto treh talcev, Pot na Jeranovo, pločnik v Kidričevi in Maistrovi ulici.

Ob koncu preteklega leta je ostalo neporabljenih 18,6 milijona din, predvsem zato, ker so sredstva zbrana za določen namen, a jih iz različnih vzrokov ni bilo mogoče potrošiti. Analiza opozarja, da so manj razvite in srednje razvite KS denar v glavnem porabile za komunalne objekte, medtem ko so razvitejše investirale tudi v druge objekte in dejavnost širšega pomena.

Sicer pa gradivo nazorno prikazuje tudi organiziranost krajevnih skupnosti, vključuje merila, po katerih so krajevne skupnosti razvrščene po razvitosti

(nanje je bilo več pripomb, zato naj bi jih ponovno proučili) ter tudi slabe in dobre strani financiranja KS. Kratek povzetek gradiva bi lahko strnili v ugotovitve, da samoupravno vse KS niso zaživele, kot bi morale: sklepčnost na zborih krajanov je skromna, skupščina ima le 12 KS, sveti KS marsikdaj prevzemajo funkcijo skupščine. Medtem ko delegacije za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine delajo razmeroma dobro, pa je slabše delo delegacij za skupščine SIS, najbrž predvsem zato, ker je malo splošnih delegacij in veliko združenih in ker niso zaživele konference delegacij. Tudi planiranje v KS še ni dobro, kot še vedno niso dodelana merila za financiranje načrtov, saj je povečini upoštevanje število prebivalcev v posamezni krajevni skupnosti.

Lirina »Pesem planin«

V petek, 6. maja je Lira v dvorani kina Dom Kamnik znova pripravila koncert. Pevci so pod vodstvom svojega dirigenta prof. Sama Vremšaka tokrat pripravili program pesmi, posvečenih planinam in 90-letnici slovenskega planinskega društva. V stilnem koncertu, ki so ga poimenovali »Pesem planin« so izvedli pesmi domačih in tujih avtorjev, med njimi tudi znano Nazaj v planinski raj, Triglav, Pojdam v ru-te, Stoji tam v gori partizan in druge.

Popravek

V 9. številki Kamniškega občana je v zahvali za Marijo Pirš pomotoma izpadla zahvala sosedom iz Starih Sel.

Dan varnosti – naš skupni praznik

»Dan varnosti ni le praznik miličnikov, kot zmotno mislijo mnogi. To je praznik vseh delavcev v organih za notranje zadeve, hkrati pa praznik vseh delovnih ljudi in občanov, saj je s podružbljanjem splošnega ljudskega odpora in družbene samozasčite varnost naša skupna skrb in naloga,« je dejal Franc Potočnik, komandir Postaje milice Kamnik, ko smo ga ob prazniku poprosili za kratek pregled varnostnih razmer v občini.

»Z družbeno samozasčito se še ne moremo pohvaliti. Vemo, da smo vsi odgovorni za varnost. Toda, sredi belega dne ali ponoči pod nočno svetilko se dogajajo tatvine, krađejo zlasti kolesa, ki so marsikdaj nezaklenjena. Družbeno premoženje je še vedno slabo varovano. Izza Metalke lahko vsakdo odpelje tudi stroj, pa ga ne bo nihče ustavil, ker ni nadzora. Slabo so varovani tudi Integralovi avtobusi in še kaj bi lahko našeli. Zato bomo tudi v prihodnje dosledni pri pregledanju odgovornih ljudi takrat,

ko varovanje družbenega premoženja ni ustrezno.«

– Kaj pa promet?

»Tu so največji problem pobege po nesreči, kot na primer v Šoteski, Motniku, Suhadolah, na Cankarjevi v Kamniku in še več manjših nezgod. Pobegelega maršikdaj pa bi nam očividci olajšali delo. A ljudje nočejo sodelovati, nihče nič ne vidi, nihče se noče mešati.«

Veliko nesreče prinaša tudi alkoholizem, naj bo v prometnih nesrečah, v prekrških zoper javni red in mir in še kje. V občini imamo veliko gostinskih objektov in tudi precej gostincev, ki ne upoštevajo določila, da je vinjenim ali mladoletnim prepovedano točiti alkohol.«

– Kako sodelujete s krajevnimi skupnostmi?

»Prav dobro, naj bo pri izdelavi varnostnih ocen ali obrambnih načrtov, zlasti pri krepitevi družbene samozasčite. Letos bomo v našem skupnem delu osnovni poudarek dali usposabljanju narodne zaščite.«

Kaj bi posebej pohvalili?

»Poštenost naših ljudi. Na postaji se marsikdaj prav čudimo, ljudje prinesejo celo najdeno denarnico z večjo vsoto denarja, čeprav v njej ni nobenega dokumenta.«

Kakšne so torej varnostne razmere v občini?

»Varnostopolitične razmere niso strašne, imamo zlate ljudi. Je pa še vedno veliko kaznivih dejanj, ki nam jih ne bi bilo treba, če bi bilo družbeno samozasčitno ravnanje še bolj lastno vsem občanom. Ne moremo pričakovati, da bodo delavci postaje milice uredili vse in varovali vse.«

Da si prizadevamo, govorijo tudi priznanja organov za notranje zadeve, ki so jih letos (poleg prostovoljnega gasilskega društva Kamnik, ki je prejelo plaketo varnosti), prejeli nekateri naši delavci, pa številna priznanja, ki nam jih podeljujejo društva, organizacije in drugi.«

J. T.

Dve dekleti – dijakinji srednje agroživilske šole – iščeta sobo v Kamniku ali bližnji okolici s 1. septembrom 1983. Simona Maučič, Dijaški dom 27. julij, Kamnik.

Prodajam dve omari za predsobo (1,5 M). Kličite po tel. 312-255, int. 232, dopoldne, od 10. do 12. ure.

Čiščenje vseh vrst talnih oblog (tapison, itison ipd.) in čiščenje stekla. MILAN DEISINGER, Kidričeva 35, Kamnik, tel. 831-748.

KV slikopleskar išče delo. Zvonko Plahutnik, Novi trg 20, Kamnik.

Montaža TV anten. MATIJA ZIBELNIK, Zavrti 5, Mengeš, tel. 737-466.

Kompletno stanovanje z garažo oddam. Ponudbe na uredništvo Kamniškega občana, Tomsčeva 2, Kamnik.

Prodajam etažni del nevseljivega stanovanjskega poslopja v Šmarci 8-a, Kamnik, površine 117 m²

začetna cena 1.330.161,25 dinarjev
Ponudbe za nakup pošljite na naslov: »Koteks«
Osijek, Bulevar JNA 31. Rok je 15 dni.

Svet poslovne enote
LB GBL PE KAMNIK

objavlja prosta dela in naloge:

1. dinarsko poslovanje z občani

(za določen čas – nadomeščanje delavke med poročniškim dopustom)

Pogoj za sprejem:
4-letna srednja šola ekonomske, administrativne, komercialne ali splošne smeri in eno leto ustreznih delovnih izkušenj

Kandidati naj prijavijo s kratkim življenjepisom, dokazili o izobrazbi in podatki o dosedanjih delovnih izkušnjah pošljejo na gornji naslov v osmih dneh po objavi.

Majda Hribar in Sonja Drnovšek nista bili samo bolničarki, temveč sta opravljali tudi administrativne in druge zadolžitve.

V sklopu rednega usposabljanja enot teritorialne obrambe občine Kamnik smo sredi maja organizirali urjenje pripadnikov teritorialne obrambe. Za razliko od usposabljanj v prejšnjih letih je bilo letošnje v občini in ne tako kot v preteklih letih v šolskih centrih JLA.

Organizacija vaj v občini je zahtevala bistveno boljše organiziranost in tudi precej več priprave, je pa bistveno zmanjšala finančne stroške. Usposabljanje v šolskih centrih JLA zagotavlja vojakom dobre življenjske pogoje in možnosti za uspešno usposabljanje, medtem ko smo se morali na vajah v občini spoprijeti z bistveno zahtevnejšimi nalogami, predvsem pa so težave

je dobro, kakor tudi rezultati streljanja. Vse to pa nam omogoča uspešno zoperstavljanje vsakemu eventualnemu agresorju v različnih pogojih bojevanja.

Ugotavljamo, da je vaja uspela in dosegla svoj cilj, potrebno pa je opozoriti na nekatere pomanjkljivosti, ki nam bodo služile kot osnova za nadaljnje planiranje in izvajanje usposabljanj. Na te napake so nas vojaki kritično opozorili, ugotoviti pa moramo, da so napake delali le posamezniki, da pa je enota kot celota zelo uspešno premagovala in izvrševala zastavljene naloge, zato ocena na osnovi napak posameznikov ne more zmanjšati končnega uspeha usposabljanja.

Med usposabljanjem so nas obiskali tudi predstavniki Skupščine občine Kamnik, družbenopolitičnih organizacij ter predstavniki krajevnih skupnosti, ki so nam pripravili prijeten kulturni program ob tabornem ognju.

Vsekakor lahko ugotovimo, da je usposabljanje doseglo svoj namen, kajti program usposabljanja je bil obdelan v celoti, v enoti so vladali prijateljski odnosi, ki so omogočili trdno moralnopolitično stanje enote, zato moramo še enkrat pohvaliti vse pripadnike teritorialne obrambe, ki so uspešno in z vso odgovornostjo izvajali naloge, ki so jim jih nalagali starešine.

Enote teritorialne obrambe v naši občini so pomlajene. Največ obveznikov je starih od 22 do 35 let. Na nekajkilometrskem napornem maršu in vajah na Menini planini sta bili v mladi vojski tudi dve pripadnici nežnejšega spola, ki sta z enako močjo in hrabrostjo premagovali vse napore. Z njima in njunimi tovariši je stekel razgovor o razpoloženju, počutju in usposabljanju. Na zastavljena vprašanja smo dobili dosti spodbudnejše odgovore, kot smo pričakovali.

27-letna Majda Hribar iz Buča, ki je zaposlena v Stolu kot konstruktorka v inženiringu, je

Po dobremu pasulju malo svobode, potem pa sta se Andrej Pestotnik in Milan Šuklje zopet pripravila za akcijo.

vali in cenili najino delo. Nedvomno je na tej vaji prišlo do izraza pravo tovarištvo.

Veliko obveznikov je pravkar odslužilo vojaški rok, zato je bilo njihovo znanje na meninskih vajah še sveže, pa tudi s telesno pripravljenostjo so se kar pohvalili. Med njimi sta bila tudi 21-letni deseter Janez Rak in prav tako 21-letni mlajši vodnik Milan Šuklje.

»Vaja je precejšen napor za tiste, ki nimajo fizične pripravljenosti, kar je bilo še zlasti občutno na maršu«, je povedal Janez Rak. »Mo-

ram reči, da sam podobnih težav nisem imel in sem fizično ter psihično še zelo svež po odsluženem vojaškem roku. Nasploh pa nimamo posebnih problemov, saj je izredno dobra disciplina in tovariška pomoč.

Na našem usposabljanju je dokaj dobro zastopano tudi politično delo zveze komunistov in mladine. Celotna vaja se mi zdi strokovno dovolj dobro pripravljena in vodena. Moram pohvaliti tudi naše kuharje, ki nam pripravljajo svežo in dobro hrano. Kljub hladnim in vetrovnim nočem mislim, da ni nikogar zeblo, le na straži ni bilo najbolj prijetno. Po odsluženem vojaškem roku je to moja prva tako obsežna vaja. V vojski sem bil artilerijec, takrat prvič spoznavam pehotni način bojevanja.

Vso vajo so vzeli zelo resno, o čemer me je med drugim prepričal nepredviden dogodek med streljanjem 3. čete. Skupina izletnikov se je nekako izmuznila straži in prišla po stezi izza tarč ali met, kot jih imehujejo vojaki. Na vso srečo je bilo to ravno med prekinitvijo ognja. Vojaki so jih takoj uzrli in brez obotavljanja ukrepali. Skupino so preusmerili po varni poti in jih del poti tudi spremljali, da ne bi zašli. Med vojaki je še dolgo krožila zaskrbljenost, kaj bi se lahko zgodilo, čeprav sem bila prepričana, da eno ali drugo budno oko tudi med ognjem ne bi spregledalo izletnikov in bi pravočasno prekinili ogenj.

»Disciplina res ni taka, kot v redni vojski,« je povzel besedo Milan Šuklje, po poklicu prodava-

Volja, disciplina in tovarištvo

nastajale pri namestitvi enot, zagotavljanju prehrane in osnovnih higienskih pogojev. Kljub mnogim težavam je bilo vreme lepo, tako da nismo imeli še večjih problemov. Zaradi napetega programa usposabljanja, dolgih pohodov, neugodnih razmer za spanje, zahtevnih taktičnih vaj, so vojaki, čeprav po večini mladi, s težavo premagovali napore. Prav iz omenjenih razlogov je treba dati priznanje vsakemu posamezniku, ki je na kakršenkoli način in v okviru svojih možnosti prispeval h končnemu uspehu usposabljanja.

Poudariti je treba predvsem tovariške odnose, disciplino v enotah, pripravljenost za izvrševanje nalog in tudi dobro fizično kondicijo vojakov. Tu gre pohvaliti predvsem starejše, ki so se povsem enakovredno kosali z mladimi, pa čeprav so nekateri nosili tudi najtežjo oborožitev. Tudi poznavanje vojaških veščin in oborožitve

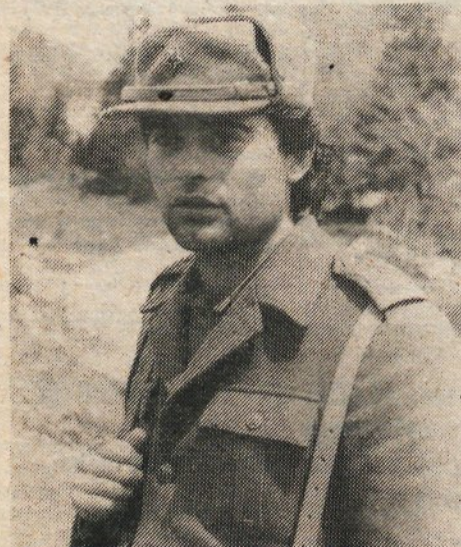
prostovoljno vstopila v enote TO že pred sedmimi leti. Udeležila se je že podobne vaje na Blokah kot prostovoljka, na Menini planini pa je že opravljala zadolžitve vojaške obveznice.

»V četo so me tovariši dobro sprejeli. Kakšno pripombo sem že slišala, vendar bolj v šali, saj smo usposabljanje vsi zelo resno vzeli. Teoretično in praktično sem se o bojnih veščinah usposobila že na Blokah, zato lahko rečem, da tokrat bolj obnavljam pridobljeno znanje. Tu sem spoznala le nov teren in nekoliko težje pogoje bojevanja. Menim, da so takšna usposabljanja na določeno obdobje potrebna za vsakega obveznika, da obnovi znanje in veščine.«

Ob našem obisku so vadili streljanje z najrazličnejšim orožjem. Majda in Sonja sta se z nekaterimi tovariši pomerili v streljanju s pištolo. Mnogi so jima zavidali, saj je Majda dosegla nadpovprečnih 27 pik, Sonja pa je bila z 38 pikami celo najboljša strelka.

Sonja Drnovšek je 21-letna študentka 2. letnika medicine. Konferenca mladih jo je leta 1981 poslala na vojaško usposabljanje v Maribor, kjer je po »zakletvi« postala obveznica enot teritorialne obrambe. V preteklosti je sodelovala tudi na tridnevni vaji Nič nas ne sme presenetiti v Komendi, kjer je tudi pridobila precej praktičnega znanja. Na Menini planini je bila njena glavna zadolžitev četna sanitejka, kot Majdina, vendar pa sta opravljali tudi vsa druga potrebna dela, od pisarniških, šiviljskih, do razdeljevanja hrane.

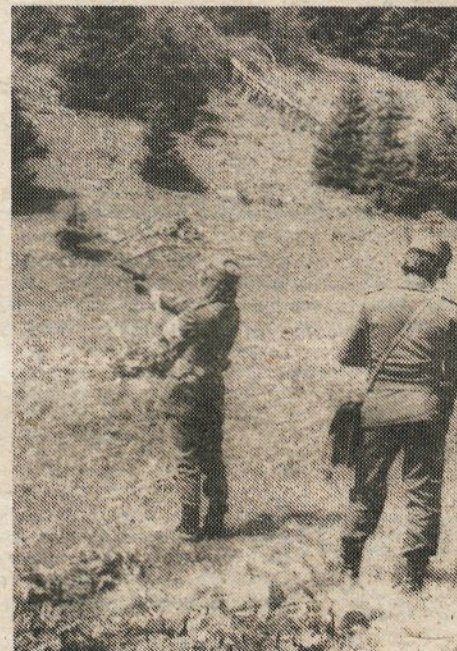
»Mislim, da je bila najina najpomembnejša naloga dajati fantom moralno spodbudo, še zlasti med napornim maršem. To sva dosegali predvsem s pogumno hojo na čelu čete, s smehom na obrazu in šalami. Čeprav so bili mnogi ožuljeni, niso hoteli zaostajati za nama in so raje stisnili zobe in dali vse od sebe. Vendar moram priznati, da je bilo najbolj naporno dolgo hoditi in ne pokazati, da si utrujen. Mnogi so bili ožuljeni, zaradi preslabe telesne kondicije je prišlo tudi do vnetja mišic, bilo pa je tudi nekaj ureznin. Z obvezovanjem sva imeli kar dovolj dela, ožuljeni tovariši so naju pogosto obiskovali. Najbolj pa me je presenetilo, da so naju skoraj vsi vojaki, čeprav sva ženski, zelo upošte-

Pravkar odsluženi vojaški rok in ukvarjanje s športom je bilo Janezu Raku v veliko pomoč pri premagovanju naporov.

Po streljanju je bilo treba puške temeljito očistiti.

Obe dekleti sta se v streljanju s pištolo izredno izkazali.

jalec, ki je šele pred tremi meseci slekel vojaško suknjo,« vendar je morala med vojaki odlična, takšne nisem pričakoval. K dobremu razpoloženju in počutju pomagalo lepo vreme, kajti, če bi bili mokri in prezeblji, bi dosti težje prenašali napore. Na senu sem dobro spal in tudi spalna vreča, ki sem jo prinesel s seboj, mi je zelo prav prišla. Najbolj smo tarnali na maršu, ampak, ko si enkrat na cilju, je vse dobro.

Telesna pripravljenost mi je ostala še iz vojske, pa tudi z rekreativnim športom se precej ukvarjam. Usposabljanje v glavnem zame ni nič novega. Novo pa je spoznanje delovanja teritorialne enote, zlasti njena povezanost s krajani, kmeti, ki so nas lepo sprejeli in nam nudili, kolikor je bilo v njihovih močeh.

Sodelovanje s krajani, o katerem so mnogi pohvalno spregovorili, smo bili priča tudi predzadnji večer, ko so vojake-teritorialce obiskali mladinci in predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz krajevnih skupnosti Motnik, Špitalič in Tuhinjski.

Mladinci in šolarji so za vojake bataljona pripravili kulturni večer ob kresu in plapolanju zastave, ki so jo vojaki pritrčili na vrhu smreke. Kmalu se je pesem razlegala iz vseh grl in razšli so se šele pozno v noč, ko je ugasnil poslednji plamen kresa.

MIRA JANČAR
JOŽE ARKO

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE KAMNIK

Odbor za solidarnost v stanovanjskem gospodarstvu

Odbor za solidarnost v stanovanjskem gospodarstvu pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Kamnik daje v 15-dnevno

JAVNO RAZPRAVO

osnutek prednostnega vrstnega reda za dodelitev solidarnostnih stanovanj:

Zap. št.	Priimek in ime, naslov	Zaposlenost Prosilcev	v l. 1982 Zakonec
1.	Podbelšek Janez, Kidričeva 37	OŠ T. Brejca	OŠ T. Brejca
2.	Volkar Franc, Marija, Klavčičeva 2	Zarja upok.	Mercator
3.	Štruklec Zalka, Cankarjeva 6	privatno upok.	Mercator
4.	Suštar Franc, Neveljska pot 13	upok.	Mercator
5.	Kladnik Marija, Jakopičeva 25	Utok	Mercator
6.	Zobavnik Branka, Županje ajive 1	Titan	Stol
7.	Slabanja Franc, Gabrijela Cankarjeva 6	OŠ T. Brejca	štud.
8.	Balantič Zdravko, Tanja Titov trg 6	Titan	štud.
9.	Poljanšek Nežka, Stetlova 5	Utok	štud.
10.	Hančič-Kramar Sonja, Črna 18	Kočna	Eta
11.	Humar Janez, Iva, Neveljska pot 13	Dom upok.	Eta
12.	Suštar Antonija, Markovo 5		

13.	Ljubijankič Helmija, Seida, Jakopičeva 30	Utok	Perutnina
14.	Nikolič Radisav, Radmila, Matije Blejca 18	Varnost	OŠ F. Albrehta
15.	Ahmič Šemsa, Kregarjevo 7	Integral	OŠ F. Albrehta
16.	Murič Avduh, Nura, Novi trg 5	Utok	Utok
17.	Šegula Marta, Jakopičeva 25	Stol	Utok
18.	Horvat Karmen, Jakopičeva 19	Briv, fr. p. Ljubljana	Utok
19.	Zlatnar Marta, Bistričica 29	Mercator	Utok
20.	Kostadinovski Vlado, Neveljska pot 12	Utok	Utok
21.	Kožar Mule, Pot 27. julija 3	Alprem	Utok

Odbor za solidarnost v stanovanjskem gospodarstvu poziva vse udeležence javnega natečaja za dodelitev družbenih stanovanj, zgrajenih s sredstvi solidarnosti, ki v prednostni listi niso upoštevani, kakor tudi vse druge občane, ki imajo kakršnekoli pripombe na gornji seznam, da le-te v roku 15 dni po objavi posredujejo na naslov:

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kamnik, Odbor za solidarnost v stanovanjskem gospodarstvu, Kamnik, Stetlova 8.

Po končani javni razpravi bo Odbor obravnaval pripombe ter sprejel prednostno listo, na podlagi katere bodo vsem udeležencem natečaja izdane obrazložene odločbe.

Predsednik
Odbora za solidarnost v
stanovanjskem gospodarstvu:
Kadunc Jože, l. r.

Pet let mešanega študentskega pevskega zbora

Pot Mešanega študentskega pevskega zbora je kratka, a razgibana in zgovorna; vendar je »potopis« morda boljše začetni pri Kamniku, ne pri zboru: zgodovina in okolje inata namreč pri oblikovanju takšne skupine vedno precej vidno vlogo.

V obdobju do druge svetovne vojne, ki je mestu nudilo veliko bolj raznovrstno kulturno dejavnost, je mladina, organizirana v odseke, delovala v najrazličnejših društvi, med katere se po pravici uvrščajo tudi pevske. Da bi vzgojili nove pevce in preskrbeli poživitev za akademije, je nekaj časa deloval mladinski zbor pri Liri, širši krog mladine pa je kasneje zajel mladinski zbor Solidarnosti: v tridesetih letih je v Kamničanih utrjeval prepričanje, da mesto kljub svojemu kulturnemu bogastvu potrebuje tudi samostojen zbor mladih pevcev.

Ta zavest je reševala mladinsko petje tudi v prvih povojnih letih, za uresničevanje zamisli pa ima največ zaslug Viktor Mihelčič, ki je znal altruistično slediti družbenim potrebam in notranji nujnosti svojega umetniškega snovanja. Kar sta pred vojno nudili mladinski pevski sekci-

prekam je bil zbor s podporo tistih, ki so vlogo organiziranega mladinskega petja pravilno razumeli, marca leta 1979 tudi uradno potrjen. Naša prednost in moč je bila v tem, da kot študentje nismo bili vajeni ugodja in materialnih vzpodbud.

Ob tem pa so zunanje ovire povzročale pri zboru notranjo krepitev in bogatitev. Naš odziv družbi so bili vse številnejši nastopi in redni koncerti. Najprej smo našo pesem predstavili ostarelim v Domu upoko-jencev, in sicer na kulturni praznik leta 1979; do zdaj smo v tej ustanovi s samostojnimi kulturnimi programi ali pa samo s pesmimi nastopili desetkrat. S programi, ki jih je poleg pesmi označevala še tematsko ubrana poezija, smo nastopili še v Domu invalidne mladine, v nekaterih delovnih organizacijah in v Kulturnem domu v Šmarci. V redni letni program se je uvrstilo petje nabornikom. Nastopali smo še na zborih aktivistov, ob dnevih JLA, na proslavah Rdečega kri-ža in društva invalidov, vabili pa so nas tudi na slavnostne otvoritve novih objektov. Na pobudo organizatorjev kulturnega tedna v Šolskem

dni letnih koncertov trinštirideset nastopov, kar je pomenilo trinajst nastopov in zaključni koncert v enem letu. Znano je, da so bili študentje pogosto kritiki družbe in kritičnost je tudi način našega razmišljanja: začutili smo, da nam udeležba na številnih proslavah in drugih prireditvah narekuje program, ki ni vedno v skladu z našo željo po kvalitativni rasti. Stalno nastopanje nam je jemalo moč za študij novega programa; v zboru, kjer je ustrezen repertoar eden najpomembnejših motivov za vključitev v društvo in vztrajanje v njem, je bilo temu potrebno nameniti večjo pozornost.

Pred letom dni smo se odločili za novega dirigenta, Janeza Klobčarja, ki je v prejšnji sezoni sodeloval kot korepetitor. Ta sprememba je povzročila tudi precejšen premik v usmeritvi našega dela; segli smo po časovno in krajjevo oddaljenih skladbah, torej po delih klasikov zborovskega petja in po pesmih kultur, ki so nam po glasbenem izrazu nekoliko oddaljene. S to programsko naravnostjo sledimo usmeritvi, ki smo si jo začrtali ob ustanovitvi zbora.

ji Lire in predvsem Solidarnosti, to so zdaj v veliko večji meri dajali gimnazijski in drugi občinski mladinski zbori, ki so delovali v okviru šol. V začetku petdesetih let se je mladina vključevala tudi v Planiko, ki je imela vsestransko pestro sestavo, samostojnega mladinskega zbora pa ni bilo.

Dvig standarda, potrošniška miselnost in ležernost v kulturnem pogledu sta kmalu zatrli tudi mladinsko petje. Precej časa je minilo, da je v Kamniku spet vzniknila misel, da je mladinsko petje vrednota, ki ji je treba omogočiti organizacijski okvir. Za ustanovitev takšne skupine pa so bile potrebne spodbude od drugih, iz vrst študentov.

Povod, da smo od besed prešli k dejanjem, je bil odhod nekaterih pevcev nekdanjega gimnazijskega zbora v študentske vrste. »Dediščina« tega zbora so prvi pevci, zborovodja in potreba po petju: dijaki, ki smo tedaj odšli študirat v Ljubljano, smo organizirano petje potrebovali kot izraz svojih hotenj po aktivnem kulturnem udejstvovanju. Katarina Arčon-Zavbi, umetniški vodja zbora, pa je bila pripravljena slediti našim željam.

Prvič smo se zbrali aprila leta 1978, pokroviteljstvo pa je prevzel Klub študentov Kamnik. Kljub za-

centru Rudolfa Maistra smo peli tudi gimnazijcem; trikrat smo sodelovali na sprejemu Titove štafete, naša pesem je bila pogosto tudi sestavni del občinskih proslav. Seznan nastopov v Kamniku dopolnjuje še udeležba na revijah pevskega zbora, na katerih smo štirikrat sodelovali.

Vsi ti nastopi so imeli bolj ali manj lokalni značaj. Občinski okvir smo najbolj presegli ob proslavi 60-letnice SKOJ, ki je bila avgusta leta 1979 na Mali planini, in s sodelovanjem na reviji pevskega zbora v Škofji Loki. Omeniti velja še udeležbo na taboru pevskega zbora v Šentvidu pri Stični: tej pevski manifestaciji smo se priključili dvakrat.

Katarina Arčon-Zavbi, umetniški vodja zbora, je v času, ko smo doživljali prve krize porajajoče se skupnosti in prve težave z uveljavljanjem v kamniškem javnem življenju, znala vnesti v delo dovolj ustvarjalnosti, da je zbor ob začetnem premagovanju težav tudi kakovostno napredoval in si ustvarjal svoj repertoar, hkrati pa je poiskala tedaj edino možno pot uveljavljanja in »boja za obstanek«, ki je peljala predvsem prek številnih proslav.

Na ta način smo imeli doslej po podatkih našega kronista poleg re-

Precejšnja obogatitev programa pa je vplivala na to, da smo imeli v zadnji sezoni manj stranskih nastopov. Odločitev za to je bila zavestna, saj smo čutili, da se številčnost nastopov in kakovost petja v precejšnji meri izključujeta. Novost letošnje sezone je bila tudi v tem, da smo imeli dva koncerta, in ta korak je bilo mogoče upravičiti le z intenzivnimi vajami, ki so običajno presegle predvidenih pet ur na teden.

Pogosto slišimo vzdih: »Ah, ta današnja mladina!« Morda smo si s svojim petletnim delom nekoliko odgovorili tudi na ta večni pomislek. Veliko nas je, kajti en cvet še ne naredi venca, in marsikdo je v njem našel več kot samo koristen način preživljanja večernih ur. Nekateri smo v tem času prišli že do poklica, a nas to društvo še vedno povezuje z načinom življenja študentov.

Pogled na prehojeno pot zakriva marsikatero žrtev in različna razočaranja, ki spremljajo delo vsakega novega društva. Dviga nas ustvarjalno delo, prijateljstvo, včasih pa tudi mladostniška upornost: zavedamo se, da nam tega zbora niso dali drugi, temveč smo si ga ustvarili sami, zato čutimo zanj še večjo odgovornost.

MARIJANCA FTIČAR

Sprevod skozi Kamnik ob sokolovski slavnosti (1. september 1940)

Medvojno kulturno dogajanje

Društva in prireditve v Kamniku 1914-1941 – takšen naslov nosi razstava, ki je v teh dneh na ogled v razstavišču Veronika. Zbrano gradivo, ki ga je pripravila Marjanca Ftičar in je plod dolgotrajnega marljivega dela, nam nudi obilo informacij o kulturnem dogajanju med obema vojnima.

Utrip mesta v teh letih je bil zelo živahen. Podatek, da je tedaj občasno delovalo prek sedemdeset društev je prav gotovo zgovoren. Razstava nam predstavlja predvsem društva, ki so se ukvarjala s kulturno dejavnostjo. Vzrokov za ustanavljanje društev je bilo mnogo. Pomembno je bilo strankarstvo, stranke so ustanovljale svoja društva, da bi tako širile svoj vpliv. Drugi razlogi so bili – ljubezen do določene dejavnosti (npr. kulture), želja po družbi in nastopanju. Humana čustva so narekovala ustanavljanje humanitarnih društev.

Med obilico najrazličnejših društev je bilo nekaj najpomembnejših in najvplivnejših, ki jih je vredno na kratko predstaviti.

Narodna čitalnica je bilo prvo kamniško slovensko kulturno društvo, saj je delovala od l. 1869 naprej. Njeni člani so bili predvsem ugledni Kamničani, zato je bila simbol mesta in ponos liberalcev. Vključevala je mnogo odsekov, med najbolj dejavnimi je bil gledališki, ki je pripravljala tudi do deset predstav letno. Imeli so tudi gledališko šolo, ki jo je vodil priznani umetnik Osip Sest. Pod okriljem Narodne čitalnice se je razvil tudi Salonski orkester in Prvo slovensko pevsko društvo Lira. Člani čitalnice so prirejali poleg gledaliških predstav slavnostne akademije, silvestrovanja in plesne šole, ki so privlačile mlado in staro.

Pevsko društvo Lira se je kasneje osamosvojilo, imelo pa je velik ugled ne le v Kamniku, ampak tudi drugod; posebej se je ohranila v spominu 50-letnica delovanja, ki so jo obeležili s slavnostno akademijo.

Prosvetno društvo Kamnik je po prvi svetovni vojni imelo svoj društveni dom, gledališki odsek, ansambel in pevski zbor. Člani so bili povezani predvsem s Slovensko ljudsko stranko. Gledališki odsek, ki je bil najbolj dejaven, je pripravil vsako leto približno pet del, predvsem so bile to veseloirge, spevoirge in narodne igre.

Tudi delavci so imeli svoje društvo, to je bila Solidarnost, združena z Delavsko knjižnico, ki je delovala od leta 1919. Njeno delovanje je oblast kar štirikrat prepovedala. Med odseki Solidarnosti je bil najbolj priljubljen pevski zbor, člani društva pa so se tudi redno udeleževali delavskih prvomajskih shodov v Kamniški Bistrici. Pomen tega društva je bil predvsem v tem, ker je omogočalo delovanje članom KPJ.

Telovadno in kulturno dejavnost hkrati so gojili v dveh društvi, v Sokolskem, ki je bilo liberalno in Orlovskem, ki je bilo klerikalno. Oboji pa so bili znani predvsem po svojih akademijah.

Se mnogo pomembnih društev je bilo – dijaško počitniško društvo Bistrica, Mestno godbeno društvo, društvo prijateljev Francije, Edinost, pevski zbor Gorenjci, Tujskoprometno društvo, več humanitarnih in rekreativnih (taborniki, podružnica Slovenskega planinskega društva) društev ipd.

Društva so bila povezana s prireditvami, ki so jih pripravljala iz različnih vzrokov – zaradi prireditev samih, zaradi finančnih razlogov ali pa zaradi širjenja svojega vpliva.

Akademije so bile priljubljena oblika prireditev; pripravljali so jih ob praznikih in pomembnih dnevih ter ob obletnicah društev. Sestavljenne so bile iz govorov, deklamacij, enodejank in petja. Mnogokrat so konec popestrili še z veselico.

Pogoste so bile tudi zabave, navadno pa so bile strankarsko deljene. Tudi verskih in otroških prireditev je bilo precej. Priljubljena so bila predavanja najrazličnejših vsebin. Med prireditve so spadale tudi kino predstave, ki so bile številne, čeprav so se člani gledaliških odsekov na začetku, dokler je bil kino novost, pritoževali, da jim »kradejo« gledalce.

Prvi vtis, ki ga obiskovalcu pusti ta zanimiva razstava je spoznanje, kako velika je razlika med nekdanjo živahnostjo Kamnika in današnjim skromnim dogajanjem. Razstavo si vsekakor velja ogledati. Nekomu bo zbudila spomine na stare, dobre dni, drugemu bo predstavila čas, ki ga ni živel, lahko pa tudi upamo, da bo utrnila kakšno idejo o poživitvi današnjega kulturnega dogajanja v Kamniku. Zato – vabljeni!

MATEJA REBA

»Kralj na Betajnovi«

Prosvetno kulturno društvo »Janez Čebulj« Komenda je zaključilo sezono. Zadolgo, da uspešno. Z delom na pravih, saj so pridobili veliko mladih za tovrstno kulturno dejavnost. Komenci so svoje delo prikazali doma, v Mostah, na Vegradu, na Duplici, v Voklem in v Zalogu. Zadnji nastop so prihranili za Komendo, vendar se premiera glede na število obiskovalcev ni ponovila. Škoda.

Režiser Valter Horvat pozna mladino v svojem kraju, zato je lahko izbral za vsakega posameznika tako karakteristično vlogo. Vsak od njih se je potrudil in vli v svojo vlogo veliko življenja – nemalokrat tudi svoje izkušnje. Oče Valter je bil zadovoljen s svojim podmladkom, čeprav je

tarnal, da je delo z mladimi zelo težko in zahtevno. Povsem ga razumemo, saj je v teh Komenčanih polno mladostniške razpisanosti, ki jo morajo nekje sprostiti.

Bilo bi lahko še bolje, pravijo, če bi se oblekli, kot se taki igri spodobijo. A društvo nima denarja za obleke, gledališča pa jih ne posojajo. Tudi s šminkami imajo težave. Ni uvoza, jim odgovarjajo trgovci.

Mnogo so spraševali, zakaj niso šli na gostovanja še kam. Pa so jim žalostni povedali, da »ni benčina«. Se vam ne zdi, da bi za razvedrilo občanov morali imeti gorivo?!

Še bi lahko iskali težave take in drugačne, vendar jih ne bomo. Saj so člani Prosvetno kulturnega

društva »Janez Čebulj« iz Komende vsem nam dokazali, da se s pridnostjo in vztrajnostjo doseže marsikaj. Čestitamo jim in želimo veliko uspeha v prihodnje.

Naj vam nazadnje predstavim še sodelujoče v igri I. Cankarja Kralj na Betajnovi:

Valter Horvat, Dani Zmrzli- kar, Miro Pogačar, Bernarda Grošelj, Mojca Lah, Franci Dobnikar, Jožko Zorman, Milan Romšak, Evgen Agapito, Branka Štupar, Petra in Matej Zmrzli- kar, Peter Zmrzlikar, Marko Horvat, Marko Dobnikar, Jožko Bremšek, Miro Osolnik, Voran Kern, Lado Didović, Karmen Čuček, Andreja Štebe in nepogrešljivi predsednik Darko Hacin.

ML

Igralci gledališkega odseka Narodne čitalnice »Govekarjevih« Rokovnjajčih (januar 1930)

Okrepiti sodelovanje med potrošniki in trgovino

Konec aprila je bila razširjena seja sekretariata občinske konference svetov potrošnikov. Seje so se udeležili poleg članov sekretariata še člani IS Skupščine občine Kamnik, Tržna inšpekcija SO Kamnik, Trgovsko podjetje Kočna, Emona - Market Kamnik, Žito-DE Vesna, manjkali so predstavniki Meso Kamnik in Ljubljanske mlekarne PE Kamnik. Predsedujoči Janez Rems se je navzočim zahvalil za udeležbo in takoj prešel na dnevni red, ki je imel samo eno točko: Oskrba z živili v letu 1983. Tovariš Rems je opozoril na zakon o združenem delu, predvsem na 23. in 78. člen, ki govorita o sodelovanju med potrošniki in trgovskimi delovnimi organizacijami. Potrošniške svete smo v naši občini organizirali dokaj pozno, vendar so že pokazali prve rezultate. Trgovsko podjetje Kočna nudi od vsega začetka krajevnim potrošniškim svetom vso potrebno pomoč in upamo, da bo tako tudi ostalo.

Direktor Kočne, Janez Gradišek je predstavil delovno organizacijo, ki posluje v SOZD ABC Pomurka iz Murske Sobotice in ima tri temeljne organizacije, ter delovno skupnost skupnih služb. Kočna pokriva 80% vseh potreb občanov na področju občine Kamnik, ima pa 30 poslovalnic, od katerih je 20 nerentabilnih, kar pomeni, da prostorske stiske ni. Za leto 1983 so sestavili materialno bilanco, ki jo je potrdil tudi IS občine Kamnik. Letošnje količine so v materialni bilanci povečane za 5% napram lanskim realizacijam. Poleg že uveljavljenih dvomesečnih blagovnih zalog so predlagali še 15 dnevne tržne zaloge za sladkor, moko, olje in detergente.

Direktor TOZD neživilskih proizvodov Miha Horvat je povedal, da v neživilski stroki primanjkuje bele tehnike, hladilne tehnike, predvsem zamrzovalnih skrinj, akustike in TV aparatov. Na tekstilnem področju manjkajo predvsem izdelki iz bombaža, perilo in nogavice, manjka pa tudi kozmetika iz uvoženih surovin. Proizvajalci zahtevajo sovlaganja, pokrivati je treba tudi izgubo v cementarni Anhovo, tudi poskusi - več ali manj uspešni - v vezani trgovini jim delajo težave. V zaloga, ki so zaradi sedanjih razmer večje, kot bi bile v normalnih razmerah potrebne, imajo veliko vezanih sredstev. V poslovnih enotah »Kurivo« imajo prekomerne zaloge poljskega premoga ter briketov SSR. Vabilo kupcem, naj se zdaj oskrbijo s tem kurivom, ni prineslo zaželjenega učinka, čeprav je uporaba teh kuriv očitno rentabilna. Če občan kupi 1 tona poljskega premoga in 2 tona lignita, ki ga imajo prav tako na zalogi, ga to stane 15.000 din, torej stane mešanica 5000 din, ali 1 tona briketov SSSR in ena tona lignita da spet povprečno ceno 5000 din za to, obe mešanici pa imata ugodno kalorično vrednost.

Občina Kamnik je z živilskimi izdelki dobro oskrbovana z izjemo kave. Zaradi spremembe časa je bila dostava mleka iz Ljubljanskih mlekarne neprimerna, vendar se stanje normalizira. Sodelovanje s pekarno ŽITA v Kamniku je v redu, težave pa nastajajo pred prazniki in v drugih konicah, ko morajo potrošniki v poslovnih enotah čakati na kruh. Založenost s sadjem je dobra, pralnih praškov je dovolj. V živilski stroki imajo podobne težave, kot v neživilski: sovlaganja, sofinanciranje, devizna partici-

pacija, vezana trgovina. Tudi pri prodaji na debelo imajo podobne težave. Sovlagajo pri sladkorju, olju in moki. Tržne rezerve so v centralnem skladišču zadostne, tako da blaga ne bo primanjkovalo. Občasno bo mogoče primanjkovalo moka TIP 500, če pride do kakšne potrošniške mrzlice, toda moka TIP 850 bo vedno dovolj. Predstavnik ŽITA je pojasnil, da pekarna trenutno peče kruh iz tipa 500 in 850. Tega kruha je na tržišču dovolj. Belega kruha pečejo še 50%.

Na vprašanje člana SP, čemu je pekarna nehala peči 60 kg štruce, je tov. Kos pojasnil, da so v tem tehnološke težave, da pa pekarna ne more speči boljšega kruha, kot ga lahko privatnik, ker ima ta za peko več časa. Tovariš Rems je predlagal, da bi se o kruhu pogovorili na posebnem sestanku. Republiški tržni inšpektor, ki je bil navzoč kot slučajen gost, je poudaril, da bo tržna inšpekcija vedno v pomoč, da pa brez konkretnih podatkov ne more ukrepati. Tovariš Cerar je ugotovil, da je nabava sicer pokrita s samoupravnimi sporazumi, da pa vendar določenega blaga ni. Tov. Horvat je pojasnil, da proizvajalci Kočno obveščajo o težavah, ki jih imajo v proizvodnji, da pa morajo proizvajalci najprej izpolniti izvozne obveze, da dobijo potrebne devize za proizvodnjo blaga za domači trg. To velja za Zlatorog Maribor, za LTH, za ISKRO in druge proizvajalce. Dovolj smo govorili tudi o sadju. Kočna res prodaja sadje slabše kvalitete, toda to sadje je precej cenejše in prav tako širi ponudbo. Kdor pa hoče boljše sadje, ga ima v Kamniku kje kupiti, čeprav so res nesorazmerja v ceni zaradi različnih marž.

Tov. Gregorc je prosil za normative potrošnje posameznih živil v Kamniku, pri čemer smo ugotovili, da Kočna zajema le 53% vsega prometa v občini Kamnik. Pojasnil je še nekatere težave, s katerimi se ubadajo PS. Trgovine niso razdeljene sorazmerno krajevnim skupnostim. Potrebujemo podatke po starostnih skupinah občanov, da bi iz teh izvedeli, kako naj delimo določene deficitarne artikole po posameznih trgovinah. Predsedniki hišnih svetov in uličnih odborov bi morali biti tisti, ki bi evidencialno stare in oslabele, ki so potrebni posebne pomoči in prednostnega nakupa. Vsi skupaj smo ugotovili, da bi nam bilo zelo olajšano, če bi se občani pretežno držali nakupov v stalni trgovini, ker v tem primeru ne bi prihajalo do nesorazmerne delitve po poslovalnicah. Način, da bi prišli do pojma stalnega potrošnika, pa bo šele treba najti. Sekretariat potrošniških svetov bi moral posvetiti večjo skrb vzgoji potrošnikov, da ne bi vsako trenutno pomankanje nekega izdelka sprožilo potrošniške mrzlice in ne bi kupovali preko svojih potreb, je rekla tovarišica Marija Hribar. Predstavnik Kočne so posredovali članom sveta še lansko porabo osnovnih živilskih artiklov, na podlagi teh podatkov pa bomo izračunali normative porabe in jih v eni prihodnjih števil K. Občana posredovali potrošnikom.

Tovariš Rems je zaključil sestanek z željo, da bi bilo sodelovanje med potrošniki in trgovino čim tesnejše, da je treba pričeti z načrtno vzgojo potrošnikov in storiti vse, da bi se preskrba potrošnikov čim prej izboljšala.

VINKO GREGORC

Gledališki amaterizem oživel

Takoj je treba povedati, da gre pravzaprav za dupliški oder, ki je pretrgal gledališki molk v našem kraju. Amaterska skupina z Duplice je postavila na oder sodobno delo Radivoja Lole Dukića Bog je umrl zaman. Delo postavlja v ospredje osnovne človekove bivanjske probleme in biča lažno vsemogočnost in vsevednost zaplotniškega funkcionarstva. Delavstvo, ki stoji vsem temu nasproti, je nosilec ideje, da je zdrav temelj napredne družbe lahko le pošten, delaven človek.

Igro je režiral Franc Štebe, ki je z obudovanjem vrednim smislom za estetsko oblikovanost prostora postavil tudi sceno.

Igralci so premagovali začetniške težave - imeli so težave z dikcijo, obvladovanjem scene, nekateri liki so bili neizdelani in nepripravljeni. Gre za težave, ki jih mora premagovati na začetku vsaka amaterska skupina, če hoče prerasti v dober igralski kolektiv. Predvsem pa je treba omeniti Franca Pestotnika in Mitjo Redjo, ki sta svoji vlogi suvereno obvladala in bila ves čas nosilca dogajanja na odru.

Gledalci so delo v celoti sprejeli, saj je satira odsev današnjega časa in zato vsakomur blizu.

Začetek je tu in ljudi, ki marsikatero uro prostega časa namenijo ustvarjalni kulturni dejavnosti, je treba podpreti in jim dati možnost, da bogatijo življenje našega kraja.

ILUŠ HRIBAR

Revija glasbenih šol Gorenjske

Srečanje, ki se imenuje Revija glasbenih šol Gorenjske, je postalo že skoraj tradicionalno, saj poteka z manjšimi presledki že od leta 1973. Letošnjo revijo, ki je bila 22. aprila, je organizirala Glasbena šola Kamnik.

V dvorani glasbene šole se je občinstvu predstavilo prek 30 glasbenikov z Jesenic, Radovljice, Kranja, Škofje Loke in Kamnika. Med nastopajočimi je bilo tudi mnogo nagajencev republiških in zveznih tekmovalcev. Matično glasbeno šolo je zastopalo sedem učencev, med njimi tudi vojka Poljanšek (blokflavta) in klarinetist Rok Spruk, dobitnika nagrade na letošnjem republiškem tekmovanju učencev in študentov glasbe.

Revija, ki je bila posvečena 27. aprila - dnevu OF, je prikazala mnogo znanja in spretnosti mladih glasbenikov, popestrila pa je tudi kulturno dogajanje v Kamniku.

M. R.

MKD PEDENJMOŽIC
vključno vabi na recital lju-
bezenske pesmi

ZATE
LJUBEZEN
MOJA

27. maja 1983, ob 20. uri
v dvorani Veronika.

Za lepše okolje

V krajevni skupnosti Kamnik Novi trg je komisija za urbanizem in komunalne zadeve v sodelovanju z osnovno organizacijo ZSMS organizirala pred praznikom dela akcijo čiščenja in urejanja okolja, ki spada v okvir programa za varstvo okolja. Akcija je naletela na ugoden odmev, saj se je je udeležilo razmeroma veliko občanov kljub temu, da jih je precej imelo delovno soboto, mladina pa v šolah obrambni dan. Z akcijo nismo mogli več čakati - čeprav je okvirni rok do 15. maja - da ne bi povzročili preveč škode na travnikih in njivah.

Občani so se organizirali po ulicah. Očistili so najbolj akutna onesnaževalna mesta zbirali odpadke v pripravljene kontejnerje, delno pa so urejali zapuščen in zarasla področja. Mladina je po skupinah očistila zanemarjene hudoornike, ki pritekajo izpod Starega gradu in Krate. V sušnih dneh sicer pohlevni potočki predstavljajo stalno nevarnost, da se ob večjih nalivih razlijejo iz štruge in odložijo odvečni prod. Dan pred 1. majem so se mladinci še enkrat zbrali tokrat ob kresovih, ki so tradicionalno naznanjali praznično vzdušje.

Svet KS je to prvo očiščevalno akcijo, ki je bila organizirana s predhodnim obveščanjem po hišah, dostavo kontejnerjev in vsaj delno organiziranim vodenjem in razporejanjem, ocenil kot razmeroma uspešno in spodbudno. Ponekod so se občani odločili za skorajšnjo ponovitev, vsi pa smo prepričani, da bo akcija drugo leto še bolj pripravljena, kar je pogoj za še večji uspeh.

B. J.

Vestnikov vlak v Kamniku

Tednik VESTNIK, ki izhaja v Murski Soboti in ga berejo bralci na območju severovzhodne Slovenije, organizira vsako leto za svoje bralce potovanje s sedaj že tradicionalnim, tako imenovanim Vestnikovim vlakom. Namen tega potovanja, ki ga letos organizirajo že sedmič, je spoznavanje ožje in širše domovine ter vzpostavljanje in krepitev prijateljskih vezi med ljudmi. Letos bo s tem vlakom okrog 1000 bralcev Ves nika obiskalo Kamnik in si ogledalo znamenitosti in lepote našega kraja.

Vlak bo odpeljal iz Murske Sobotice že v zgodnjih jutranjih urah. V Celju bodo v vlak vstopili predstavniki Turističnega društva Kamnik in narodnih nošah, ki bodo na vlaku delili prospekte Kamnika in prodajali spominke.

Ob prihodu v Kamnik bo na spodnji železniški postaji sprejem, nato pa si bodo gostje iz Pomurja, razdeljeni v skupine, ogledali nekatere delovne organizacije, Muzeje, Galerije, Sadnikarjevo zbirko, obiskali pa bodo tudi Arboretum, Kamniško Bistrico in če bo vreme dovoljevalo tudi Veliko planino.

Okrog 14. ure se bodo zbrali na skupnem kosilu v Športni dvorani pri Osnovni šoli Frana Albrehta. Po kosilu pa bo kratek program in zabava s plesom vse do odhoda vlaka okoli 18. ure.

Da je zanimanje za vlak izredno veliko, pove tudi podatek, da so že prvi dan zbiranja prijav prejeli preko 100 prijav.

Organizacija tega obiska je velika in zahtevna obveznost in obenem tudi priložnost za uveljavitev Kamnika kot turističnega središča, še posebej zato, ker smo v srednjeročnem programu opredelili razvoj turizma kot eno od prednostnih nalog. V priprave so se aktivno vključili vsi, ki bodo pri organizaciji sodelovali, zato ni pričakovati posebnih težav. Pozivamo pa seveda vse občane, da s tradicionalno kamniško gostoljubnostjo pripomorejo tudi na dan obiska, 4. junija k temu, da bodo naš gostje iz Pomurja ogledali iz Kamnika najlepše vtise.

Varstvo arhivskega gradiva društev

Mnoga društva se še danes ne zavedajo, kakšno vlogo ima dokumentarno gradivo, ki nastaja pri njihovem delu, sicer se do njega ne bi obnašala tako, kot se. Vedeti morajo (bi morala), da tudi del njihovega gradiva predstavlja kulturno dediščino, to je izvirno in reproducirano (pisano, risano, tiskano, fotografirano, filmeno ali kako drugače zapisano) dokumentarno gradivo, ki ima trajen pomen za znanost ali za kulturo in ki ga je treba po zakonu o naravnih in kulturni dediščini izročiti arhivu v določenem roku, do takrat pa čuvati in varovati (tudi pred vlomi, požari, tatvinami ali pred drugim uničenjem). Varstvo kulturno dediščine je namreč skrb vsakega občana in celotne družbene skupnosti.

Pri nekaterih društvih je bilo ugotovljeno, da se ne ukvarjajo veliko s svojimi arhivi. Ni jim do tega, da bi se njihovo gradivo ohranilo in očuvalo. Številni dokumenti, ki bi lahko odgovorili na marsikatero vprašanje, so za njih le navadni papirji, ki se jih ob prvi priložnosti odvrže. Nihče pa pri tem ne pomisli, da se pri tem dela velika škoda in da se hkrati krši zakon, ki ga mnogi ne poznajo, a bi ga morali. Zlasti tisti, ki imajo v društvih pomembne položaje (tajniki ali oseba, ki mu društvo zaupa opravljjanje teh nalog). Mogoče bi v nasprotnem primeru drugače gledali na vso stvar in drugače ravnali z gradivom, ki je družbeno lastnina. Tak malomaren odnos je treba takoj spremeniti. Pomembno vlogo pri tem pa igra tudi arhiv, katerega naloga je, da ugotavlja, zbira, strokovno obdeluje arhivsko gradivo, ki nastane tako, da ga imetnik (v tem primeru društvo) po navdilih arhiva odbere iz dokumentarnega gradiva in ga izroči arhivu v originalu, urejeno, popisano in v zaokroženih in kompletnih enotah.

Tako je Zgodovinski arhiv Ljubljana izdal navodilo za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega, ki nastaja pri delu društev. Z njim je pojasnil, oziroma določil katero gradivo ima lastnosti arhivskega gradiva. Zanj pa je le gradivo, ki je značilno za večino društev. Namreč, pri nekaterih društvih nastaja specifično gradivo, značilno samo za nje. Za njih je potrebno navodilo dopolniti glede na njihovo vrsto gradiva.

Naj navedem nekaj primerov arhivskega gradiva, ki ga morajo društva odbirati in izročiti arhivu. Pomemben dokument predstavlja registracija, brez katere društvo ne more obstojati. Za njegovo nadaljnje delo in delovanje pa so potrebna še pravila, pravilniki, samoupravni sporazumi, statut in drugi samoupravni akti, katerih se mora držati, če hoče uspešno in pravilno delovati. Trajno zgodovinsko vrednost predstavljajo tudi zapisniki društva z gradivom za seje, sestanke, konference, skupščine, občne zbornice, članske sestanke. Ti omogočajo celoten vpogled nad delovanjem društva (če so popolni). Za zgodovino kulturnega in družbenega življenja pa niso pomembni le zapisniki in ostalo spisovno gradivo. Velikokrat to vrsto gradiva zelo nazorno dopolnjujejo druge vrste arhivskega gradiva, kot so diplome, priznanja (listine, ki so podeljene posameznikom ali ustanovam kot priznanje za njihovo delovanje), fotografije, filmsko gradivo, izjave, spomini, časopisni članki, poročila, govori, kritike, ocene, ki se nanašajo na delovanje društva. Mnoga društva vodijo tudi kronike kamor sproti zapisujejo določene dogodke društva. Velikokrat so ji priložene oziroma dodane fotografije, razni teksti, s katerimi kronika še bolj pridobi na svoji vrednosti. Razna tiskana vabila, sporedi prireditev, letaki,

plakati, katalogi, gradivo ob praznovanju obletnic predstavljajo zelo pomembno propagandno gradivo, ki je namenjeno predvsem za obveščanje in seznanjanje javnosti o delovanju in prireditvah društva. Važna kategorija arhivskega gradiva so tudi sezname, spiski, imeniki članstva, ki nam dajejo vpogled o številčnem stanju in gibanju društva.

Da bi se društva še bolj zavedala, kakšen pomen ima njihovo gradivo, se je Zgodovinski arhiv Ljubljana povezal z občinskimi upravnimi organi, pristojnimi za kulturo, ki so na njegov predlog izdali odredbe o družbenopravnih osebah in društvih, izbranih po določenih kriterijih, katerih arhivsko gradivo bo prevzemal.

V Kamniku je to storil komite za družbenoekonomski razvoj občine Kamnik. Odredba pa je izšla v Uradnem listu SRS, 16/82. Od društev in zvez pa zajema: Zvezo kulturnih organizacij Kamnik, Delavsko kulturno-prosvetno društvo Solidarnost Kamnik. Prvo slovensko pevsko društvo LIRA Kamnik, Občinsko gasilsko zvezo Kamnik, Planinsko društvo Kamnik in Lovsko družino Kamnik.

Nekatera od teh društev je Zgodovinski arhiv Ljubljana že obiskal. Evidencial in popisal je njihovo gradivo z nalogo, da ga (po dogovoru) prevzame. Zveza kulturnih organizacij deluje šele od 1971. leta dalje, vendar se preko nje da dobiti vpogled v delovanje kulturnih društev na področju občine Kamnik. Isto velja tudi za Občinsko gasilsko zvezo, ki vključuje gasilsko društva svoje občine. Zelo pomembno gradivo pa ima Prvo slovensko pevsko društvo LIRA, ki praznuje 100-letnico svojega obstoja. Precej gradiva je sicer že izpuščenega (vojna, Količevo), toda določene stvari (nekaj slikovnega gradiva, plakatov, diplom, priznanj...) se še hrani in

te je treba trajno zaščititi, ohraniti in očuvati. Tudi Planinsko društvo Kamnik ima svojo tradicijo. Od časa svojega nastanka (1893), pa do danes ima praktično ohranjeno arhivsko gradivo v celoti. Nardila bi se velika škoda, ako bi se gradivo izgubilo oziroma uničilo. V teku so že razgovori med društvom in Zgodovinskim arhivom Ljubljana o prevzemu tega pomembnega arhivskega gradiva. Zanimivo je, da ima Zgodovinski arhiv Ljubljana v arhivskih prostorih za občino Kamnik v Komendi le štiri (4) fonde: Turistično društvo Kamnik (1930-1965), Narodna čitalnica Kamnik (1939-1969), Prosvetno društvo Loke v Tuhi-nju (1955-1967) in Telovadno društvo Partizan Kamnik (1952-1970). Fondi so nepopolni in v glavnem vsebujejo zapiski seji in občnih zborov, poročila, finančne zadeve, spise, sezname članstva in razno dokumentacijo o dejavnosti društev. V primerjavi s številom društev, ki so, oziroma, ki še delujejo na območju te občine je številka majhna (premajhna). Torej, arhivsko gradivo, zlasti starejše, je treba čimprej izročiti pristojnim arhivom (v tem primeru Zgodovinskemu arhivu Ljubljana).

S tem pa ni rečeno, da društva (zveze), ki niso v odredbi lahko z gradivom počno karkoli (npr. Občinska zveza prijateljev mladine, Občinski odbor Rdečega križa...). Po zakonu, ki sem ga omenil že na začetku, so tudi društva (strokovna, športna, gasilska humanitarna, kulturna in ostala) od katerih Zgodovinski arhiv Ljubljana po sedaj veljavni predpisih začasno ne bo prevzemal arhivskega gradiva, dolžna ravno tako odbirati in trajno hraniti arhivsko gradivo, ki ima trajen pomen za znanost in kulturo. Na njihovo zahtevo pa jim mora Zgodovinski arhiv Ljubljana poslati pojasnila za odbiranje arhivskega gradiva iz dokumentarnega gradiva.

Arhivsko gradivo društev je torej z zakonom zaščiteno, kako pa ga bomo izvajali, bo pokazal čas.

Arhivist:

BORIS ROZMAN

POROČILO O OPRAVLJENEM DELU IN PROBLEMATIKA DELA INŠPEKCIJSKIH SLUŽB NA OBMOČJU OBČINE KAMNIK V LETU 1982

INŠPEKCIJA DELA

Poročilo zajema stanje in problematiko varstva pri delu in delovnih razmerij v dejavnostih, ki spadajo v občinsko pristojnost.

Poročilo je izdelano na osnovi ugotovitev, ki jih je inšpektor dela ugotovil pri redkih in izrednih inšpekcijskih pregledih, raziskavah vzrokov nesreč pri delu, tehničnih pregledih, pritožb delavcev, OZD saj imamo opraviti z fluidnega osebnega dela.

– nesreče pri delu, poklicna obolenja, bolezni in nesreče izven dela v breme sredstev OZD in v breme sredstev zdravstvene skupnosti.

Podatki so zbrani po obvestilu Zavoda za socialno medicino in higieno dela iz Ljubljane.

Podatke vam posredujemo v obliki tabele.

Primeri in dnevi v breme sredstev zdravstvene skupnosti za občino Kamnik.

– vzroki nesreč pri delu

Ugotovljeno je bilo, da so bile vse nesreče lažje kot: urezi, padci, vbodi, odrgnine itd. Vzroki vseh teh nesreč so v glavnem subjektivnega značaja kot nepoučenost, pomanjkljive poklicne izkušnje, podcenjevanje nevarnosti in psihofizične sposobnosti. Prav zaradi tega prihaja do pogostih kršitev predpisov o varnem načinu dela in delovne discipline s strani delavcev in nosilcev samostojnih ukrepov.

Nosilci samostojnega osebnega dela in njihovi delavci posvečajo premalo pozornosti pravilnemu in varnemu načinu dela, boljši organizaciji dela, učinkovitem nadzorstvu nad izvajanjem predpisanih varstvenih ukrepov.

Seveda pa vzroke poškodb pogosto tudi druge okoliščine kot neurejeno delovno mesto in okolje, založenost glavnih in stranskih poti, neustrezna splošna in posebna razsvetljava, odstranjevanje varnostnih naprav in še drugo.

Osebnostna zaščitna sredstva delavci v glavnem imajo in uporabljajo. Kljub navedenemu pa moramo povedati, da nosilci samostojnega osebnega dela posvečajo vedno večjo pozornost varnemu načinu dela in da imajo nekateri to področje zelo dobro urejeno. Z doslednejšo vzgojo delavcev bo na področju varstva pri delu dosežen zelen uspeh.

– izpolnjevanje obveznosti v zvezi z varstvom pri delu

Delovne organizacije, ki spadajo v občinsko pristojnost nadzora s področja varstva pri delu imajo sprejete samoupravne splošne akte in predpisane posebne ukrepe za varen način dela na posameznih mestih. Seveda pa je to področje potrebno sproti dopolnjevanju z, oziroma na spremembe predpisov in pogojev dela (nove tehnologije, novi stroji). Te spremembe in dopolnitve morajo organizacije še dopolniti.

Nosilci samostojnega osebnega dela opredeljujejo pravice, dolžnosti in odgovornosti s pogodbo o delovnem razmerju v skladu s kolektivno pogodbo in novim zakonom o delovnih razmerjih.

Še vedno obstajajo določene pomanjkljivosti pri izobraževanju delavcev s področja varstva pri delu pri nosilcih samostojnega osebnega dela pa glede tehnične dokumentacije in javnih listin za stroje in naprave. V največji meri je to problem zaradi starih strojev in naprav, ki se še vedno uporabljajo.

– delovni prostori

Pri pregledih delovnih prostorov so bile ugotovljene določene pomanjkljivosti glede izmer in ureditve prostorov, neustreznega ogrevanja in prezračevanja neustrezne splošne in lokalne razsvetljave, neustreznega skladiščenja nevarnih snovi, založene prehodne poti, razdelilne električne omare in gasilni aparati. Treba je poudariti, da se stanje ureditve delovnih prostorov počasi izboljšuje z graditvijo novih objektov in preureditvami starih.

Mnoge OZD in nosilci samostojnega osebnega dela uporabljajo zastarele obekte. Prav v teh objektih primanjkuje, z oziroma na obseg dela, delovnih površin, skladiščnih površin, pohodnih in transportnih poti. Blago je skladiščeno na hodniku predvsem v trgovskih organizacijah in gostinskih objektih, kar ovira varno gibanje zaposlenih. Tem problemom bo v bodoče potrebno posvetiti večjo skrb.

– delovne priprave in naprave

Stroji in naprave na mehaniziran pogon v mnogih primerih niso opremljeni in postavljeni tako kot zahtevajo predpisi. Manjka ustreznih varnostnih naprav, nepravilne so priključitve na vir energije, nepravilna razporeditev itd. V določenih primerih manjkajo navodila o varnem načinu dela, manjka pa tudi navodil o varnem načinu dela in preizkušnja ter pismene izjave kot zahteva Pravilnik o izdajanju pismenih izjav in strokovnih ocen glede upoštevanja varstvenih ukrepov in normativov ter o vsebini navodila za varno uporabo in o načinu preizkušnje ter vzdrževanje delovnih priprav in naprav (Ur. list SRS, št. 16/75).

Pri uporabi delovnih priprav in naprav pa je bistveno važno, da so upravljalci seznanjeni z načinom dela in o nevarnostih, ki jih te predstavljajo.

Zaradi pomanjkanja delovnih in skladiščnih prostorov je gibanje oteženo in obstajajo potencialne nevarnosti za nesreče pri delu. Mnogokrat pa so predmeti tudi nepravilno zloženi.

– hrup in vibracije

Hrup in vibracije se pojavljata predvsem v mizarjskih, kleparskih in kovinskih delavnicah. V večini primerih je ta ropot prekomeren; ker predstavlja problem za zaposlene delavce in okolico. Ker je ropot na splošno velik problem in ga je zelo težko eliminirati bo trajalo še dalj časa, da bo stanje v mejah predpisov.

Na določenih mestih uporabljajo delavci zaščitna sredstva proti prekomernemu ropotu.

– električni tok in škodljiva sevanja

Skoraj v vsakem delovnem prostoru obstajajo določene manjše ali večje pomanjkljivosti v zvezi z električno inštalacijo. Te pomanjkljivosti so bile zapisniško ugotovljene in z ureditvenimi odločbami naložene, da se v določenem roku odpravijo. Nevarnih pojavov zaradi sevanja ni bilo ugotovljenih.

– nevarne in škodljive snovi

Nosilci samostojnega osebnega dela in OZD, ki uporabljajo nevarne snovi v glavnem nimajo ustreznih skladišč za te snovi. Prostori za shranjevanje in pretakanje nevarnih snovi morajo biti opremljeni

v smislu predpisov za skladiščenje nevarnih snovi. V bodoče bo potrebno opraviti poseben preizkus znanja za uporabnike nevarnih in škodljivih snovi.

Kršitve nastopajo v glavnem zaradi neuporabe teh sredstev pri delavcih samih. OZD in nosilci samostojnega osebnega dela nudijo delavcem osebna zaščitna sredstva v smislu pravilnikov o varstvu pri delu in pogodbe o zaposlitvi. Pomanjkljivost je tudi v tem, da neposredno nadrejene osebe ne zahtevajo dosledno uporabo zaščitnih sredstev in disciplinsko ne ukrepajo kar zakon predpisuje.

– zdravstveno varstvo in prva pomoč

OZD in nosilci samostojnega osebnega dela pošiljajo delavce na predhodne zdravstvene in psihofizične preglede. Specialnih predhodnih zdravstvenih in psihofizičnih pregledov pa nekateri ne opravljajo. Te preglede pa morajo obvezno opraviti osebe, ki se razporejajo na dela z večjo stopnjo nevarnosti. Tudi periodičnih zdravniških pregledov ne opravljajo vsi, ki so na delih z večjo stopnjo nevarnosti.

V vseh OZD in pri nosilcih samostojnega osebnega dela pa je poskrbljeno za strokovno nudenje prve pomoči.

– dejavnost v zvezi z varstvom pri delu

a) samoupravni akti

V glavnem imajo vse OZD sprejete samoupravne akte s področja varstva pri delu. Ti akti pa niso povsem usklajeni z zakonom o varstvu pri delu in ne vsebujejo vseh obveznosti, ki jih ta nalaga. Predvsem manjka določitev del z večjo stopnjo nevarnosti; določitev delovnih priprav in naprav za periodične preglede, organizacija in način preizkusov znanja s področja varstva pri delu in meritve fizikalno kemijskih pogojev dela.

b) Služba za varstvo pri delu in pooblaščen osebe

Nekatere OZD še vedno nimajo ustanovljenih posebnih služb za varstvo pri delu in pooblaščenih oseb za strokovno urejanje varstva pri delu. Ta problem bodo OZD v bližnji prihodnosti morale odpraviti.

Pri nosilcih samostojnega osebnega dela opravljajo te zadeve sami obrtniki.

c) vzgoja in izobraževanje

Izobraževanje s področja varstva pri delu ni urejeno predvsem pri nosilcih samostojnega osebnega dela, seveda pa tudi nekatere OZD ne izvajajo dosledno zahtev Zakona o varstvu pri delu. V letu 1982 je Delavska univerza Kamnik v sodelovanju Obrtnega združenja organizirala poučevanje in preverjanje znanja s področja varstva pri delu.

delovna razmerja

Pri pregledu stanja v OZD na področju delovnih razmerij je bilo ugotovljeno, da imajo vse OZD sprejete Pravilnike o delovnih razmerjih, ki jih je bilo potrebno z oziroma na dopolnitve Zakona o delovnih razmerjih do 30/12-1982 dopolniti. Do tega datuma so le redke OZD sprejele te akte, vse ostale pa morajo to urediti v prvih dveh mesecih letos.

DELEGATSKA PRILOGA

gradivo pripravlja
INDOK SLUŽBA
Skupščine občine
Kamnik tel.: 831-311

Nesreče pri delu		Poklicna obolenja		Bolezni in nesreče izven dela		Nega druž. člana		Izolacija in spremstva		Skupaj	
prim.	dnevi	prim.	dnevi	prim.	dnevi	prim.	dnevi	prim.	dnevi	prim.	dnevi
103	4720	2	191	945	46510	3138	18662	1191	1221	5379	71304
Iz teh podatkov je razvidno, da je bilo:											
– izgubljenih dni za nesreče pri delu						12503 dni					
– nesreče pri delu						790 primerov					
– obolenj za poklicne bolezni						8 primerov					
– izgubljenih dni za poklicne bolezni						325 dni					
– bolezni in nesreče izven dela						14691 primerov					
– izgubljenih dni za bolezni in nesreče izven dela						147290 dni					
– nega družinskega člana						3138 primerov					
– izgubljenih dni za nego						18662 dni					
– izolacija in spremstvo						1191 primerov					
– izolacija in spremstvo						1221 dni					
– vseh izgubljenih dni						180001 dni					

Primeri in dnevi v breme OZD											
Dejavnost	Nesreče pri delu		Obol. za pokl. bolezen		Bolezni in nesreče izven dela		Skupaj				
	primeri	dnevi	primeri	dnevi	primeri	dnevi	primeri	dnevi			
Elektrogospodarstvo	4	37			18	143	22	180			
Prid. nekovinskih rudnin	50	435			473	2495	523	2930			
Predelava nekov. rudnin	28	302			450	3545	478	3847			
Kov. pred. dejavnost	156	1437			3318	21818	3474	23255			
Predelava kem. izdelkov	108	931	3	74	1797	11271	1908	12276			
Proiz. baz. kem. izdelkov					29	253	29	253			
Proiz. končnih lesn. izdelkov	78	777			2209	13646	2287	14423			
Proiz. tekst. preje in tkanin	29	303			1308	9229	1337	9532			
Proiz. usnja in krzna	68	673	4	51	627	4867	699	5591			
Proiz. usnja, obutve in gal.	10	117			229	1937	239	2054			
Proiz. živilskih proizvodov	40	343			604	3964	644	4307			
Proizvodnja pijač	2	11			5	30	7	41			
Skupaj	573	5366	7	125	11067	73198	11647	78689			
Kmetijska proizvodnja	6	69			99	878	105	947			
Gozdarstvo	17	219			70	861	87	1080			
Gradbeništvo	68	571			1086	6451	1154	7022			
Promet in zveze	13	218			95	899	108	1117			
Trgovina	23	295	1	9	507	4757	531	5061			
Gostinstvo in turizem	8	100			94	794	102	894			
Obrt in osebne storitve	45	470			591	3911	636	4381			
Stan. kom. dejavnost	6	59			163	1280	169	1339			
Fin. tehn. posl. storitve	2	34			79	529	81	563			
Izobr. znanost, kultura	18	225			256	2222	274	2447			
Zdrav. in socialno varstvo	11	157			449	3922	460	4079			
Družbenpol. skupnosti SIS					135	1078	135	1078			
Skupaj	790	7783	8	134	14691	100780	15489	108697			

zemljišča ali gozda ter plačevanje odškodnine za izkopan gramoz, ki sta glavna vira financiranja Kmetijske skupnosti.

Glede ukrepov v živiloreji smo kontrolirali izvajanje selekcije in kontrole proizvodnosti krav pri kmetih kooperantih in izvajanje programa Živilorejske poslovne skupnosti Slovenije. Nepravilnosti smo ugotovili pri sklepanju pogodb z rejci, ki oddajajo mleko v zbiralnice. Do ureditve stanja, je bila Emoni, Kmetijski kooperaciji Domžale izrečena prepoved izplačevanja vseh vrst premij in stimulacij.

Veliko težav in nepravilnosti smo ugotovili pri uveljavljanju premij za privez telet za pitanje in izplačilo premij rejcem. Emona je premije za privez telet rejcem izplačala šele decembra, čeprav je bil odlok o premijah izdan že v mesecu juliju.

V občini je bilo ugotovljeno veliko črnih zakolov telet. Za ureditev stanja smo Emoni, Kmetijski kooperaciji predlagali odkup vseh za rejo sposobnih telet, doslednejše izvajanje A in Z kontrole proizvodnosti krav, ki obsega tudi evidenco zaroda in rabo telet, organiziranje pitališč pri rejcih ter boljše izrabo kmetijskih zemljišč, ki bi omogočala rejo večjega števila živine. V občini glede na potrebe, nimamo dovolj kmetijskih zemljišč, zato so bili mnogi rejci, po prehodu na doma pridelano krmo, prisiljeni zmanjšati stalež živine.

Sodelovali smo tudi pri licenciranju plemenjakov za prirodni prapust. Zaradi večje angažiranosti pri drugih opravilih smo le občasno kontrolirali izvajanje varstva rastlin in pred boleznimi in škodljivci ter promet in pridelovanje semen in sadik. Organizacije, ki v naši občini pridelujejo semena in sadike (Kočna, Arboretum, Kmetijski inštitut), so strokovno usposobljene za uspešno tovrstno proizvodnjo. Pooblaščen organizacije pri njih redno opravljajo zdravstvene preglede semenskih posevkov in objektov sadilnega materiala v vegetaciji. Karantenske bolezni in škodljivci se niso pojavili. Med vegetacijo smo sicer opazili nekatere gospodarsko škodljive bolezni in škodljivce, ki pa so jih kmetijske organizacije in kmetije pravočasno odkrili in uspešno zatirali.

Promet z mineralnimi gnojili in sredstvi za varstvo rastlin je bil v letu 1982 precej obsežen ter pri tem nismo opazili nepravilnosti.

Kontrolirali smo tudi promet neustekleničenega namiznega vina z geografskim poreklom v gostinskih obratih. V primerih, da vino ni imelo predpisanih spremljajočih analiz, smo odvzeli vzorce za analizo ter prepovedali promet do ugotovitve kakovosti.

Razen navedenih del in nalog smo stalno spremljali realizacijo pogodb in odkupa poljščin. Nepravilnosti smo ugotovili pri odkupu pšenice, ker Žito Ljubljana, kljub sklenjenemu dogovoru, da bo organiziralo sušenje, ni hotelo odkupovati pšenice direktno z njive, pač pa so jo morali kmetije voziti domov in jo sušiti na podstrehih. Od Žita Ljubljana smo zahtevali, da takoj prevzame vse količine pšenice, vendar so zastoji pri odkupu povzročili veliko nezadovoljstvo pri pridelovalcih in vplivali na količino pogodbenega odkupa.

V preteklem letu smo dvakrat preverili izpolnjevanje pogodb o oddaji pitalic. Emoni, Kmetijski kooperaciji Domžale, ki so bili premirani v letih 1979 in 1980. Od rejcev, ki so oddali pittance nepogodbenu kupcu ali predčasno prekinili pitanje, smo zahtevali vračilo premije. Premijo je vrnilo 11 rejcev.

VODNOSPODARSKA INŠPEKCIJA

Vodnogospodarska inšpekcija opravlja nadzor nad izvajanjem zakonov o vodah in njegovih podzakonskih in občinskih predpisov. Zaradi prioritete del in nalog na področju kmetijstva, smo vodnogospodarskemu inšpeksijskemu nadzoru lahko namenili le cca 30% razpoložljivega časa. Vodnogospodarska problematika je v naši občini vedno bolj pereča. Centralna čistilna naprava v Domžalah, zaradi vse bolj onesnaženih odplak, ki iz industrije dotekajo nanjo, ne more normalno obratovati. Odplake iz Utoka in Titana so močno obremenjene s strupenimi težkimi kovinami (krom, cink), kar od časa do časa popolnoma pobije tehnološko-biološki proces centralne čistilne naprave. V sodelovanju s CCN Domžale-Kamnik smo opravili inšpekcijske preglede v organizacijah, ki odvajajo na kolektor najbolj onesnažene, strupene odplake ter jim naložili, da uredijo obratovanje tovarniških čistilnih naprav do takšne stopnje, da bi bile njihove odpadne vode še sprejemljive za centralno čistilno napravo. Vse pa si morajo v skladu z noveliranim zakonom o vodah za uporabo vode in odvajanje odplak, pridobiti vodnogospodarsko dovoljenje.

Tudi v naseljih, ki niso priključena na kolektor in CCN Domžale-Kamnik, stanje ni dosti boljše. Površinske vode so vedno bolj onesnažene, ogrožena pa je tudi pitna voda in podtalnica. Iz nekaterih naselij (Podgorje, Križ, Gora, Tunjice) so odplake, zbrane iz stanovanjskih hiš, prosto razlivajo po niže ležečih kmetijskih zemljiščih. Tudi naravni vodni režim v naši občini ni najbolj urejen. V hribovitem predelu imamo številne neurejene hudournike, v nižinskem delu pa tudi potoke, ki čisto prestopajo bregove (Pšata, Nevljica) ter odnašajo rodovitno zemljo ali poplavlajo travnike. Pri tem nastaja velika gospodarska škoda v kmetijstvu (metljava živine, poškodbe njiv). Območni vodni skupnosti Ljubljana-Sava smo naložili, da čimprej uredi strugo Pšate, občanom Most in Komende pa tudi, da očistijo pribrežna zemljišča zarasti.

Razen del in nalog kmetijske in vodnogospodarske inšpekcije smo opravljali tudi predsedniške in tajniške posle komisije za ugotavljanje in cenitev škod. V mesecu juniju je občino prizadela toča. Ugotovitev in ocenitev škode je komisija v celoti sama opravila, sodelovala pa vseskozi tudi pri sanaciji posledic toče. Za ugotovitev in ocenitev škod smo prejeli 26 vlog krajevih skupnosti, katere smo vse obravnavali, škodo pa ocenili tudi na terenu.

O povzročenih škodi smo obveščali izvršna sveta občine in republike, Republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, o finančnem in količinskem obsegu škod pa tudi Zavod SRS Slovenije za statistiko.

SANITARNA INŠPEKCIJA

Sanitarna inšpekcija je izvajala nadzor nad izvajanjem predpisov in ukrepov za preprečevanje in zatiranje nalezljivih bolezni. Ob nadzoru je bilo ugotovljeno po evidenci HE službe ZD Domžale - enota Kamnik, da je bilo v letu 1982 ugotovljenih 729 nalezljivih bolezni, ki jih je potrebno prijavljati. Prijavljanje je potekalo kontinuirano.

DDD (dezinfekcija, deratizacija), je do pred kratkim v občini izvajal le Zavod za zdravstveno varstvo Maribor - enota Ljubljana, ki je sanitarni inšpekciji redno dostavljala programe ter poročila o izvedbi DDD, storitev. V letu 1982 pa je Komunalno podjetje Kamnik sklenilo pogodbo o izvajanju deratizacije kanalizacijskega omrežja z ZSMH (Zavod za socialno medicino in higieno) Kranj. Prvič naj bi dela izvajali spomladi, vendar sanitarni inšpektor ni bil o tem obveščen niti ni dobil poročila o opravljenem delu. Vemo pa, da je deratizacija učinkovita le, če se opravlja v istem času na celotnem območju. V letu 1982 je bila deratizacija opravljena v 13 objektih, deratizacija v 61 objektih, deratizacija pa v 1.422 objektih.

Potnikov iz tujine oziroma iz ogroženih dežel je bilo 31. V vseh 31 primerih je sanitarni inšpektor preveril, če so se le-ti javili pod obvezni zdravstveni nadzor.

Nadzor nad osebam, zaposlenimi pri delih, kjer lahko s svojim zdravstvenim stanjem ogrožajo zdravje ljudi se je zadovoljivo izvajal v proizvodnji in prometu z živilom ter vzgojno varstvenih ustanovah. Niso pa bile nadzorovane osebe, ki delajo v prometu s kozmetičnimi sredstvi, z zdravili, v prosveti ter v zdravstvenih organizacijah.

Skupno je bilo nadzorovanih 225 oseb, od katerih 16 ni imelo opravljenega zdravstvenega pregleda v predpisanim roku. Vseh 16 oseb je bilo takoj odstranjenih z dela in sicer za toliko časa, dokler ni bilo z zdravstvenimi pregledi ugotovljeno, da lahko delo nadaljujejo. Izdanih je bilo 5 predlogov za uvedbo postopka pri pristojnem sodniku za prekrške.

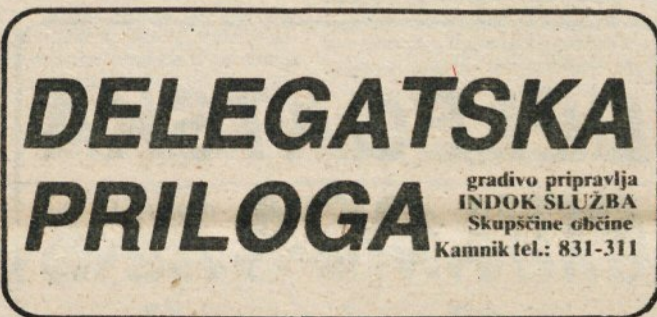
Evidenco o opravljenih zdravstvenih pregledih vodi služba za medicino dela ZD Domžale - enota Kamnik.

Nadzorstvo nad neoporečnostjo živil in predmetov splošne porabe je bilo vsled pomanjkanja časa le delno izvajano. V proizvodnji in prometu živil je bilo odvzetih 9 vzorcev za bakteriološko preiskavo in 2 vzorca za kemijsko preiskavo. Od predpisanih vzorcev je bilo 5 vzorcev oporečnih. Več živil je bilo organoleptično pregledanih ob izvajanju nadzorstva nad objekti za proizvodnjo in promet živil. OD 86 organoleptično pregledanih živil je bilo 12 živil v prometu s pretečenim rokom uporabe. Predvidenih sredstev za odvzem vzorcev za bakteriološko in kemijsko preiskavo je bilo za leto 1982 30.000 din za vse inšpekcijske službe Skupščine občine Kamnik. Živila so bila takoj izločena iz prodaje.

Ob izvajanju nadzorstva nad neoporečnostjo predmetov splošne rabe je bil en vzorec posode za hrano odvzet v Lončarski zadrugi Komenda, drugi vzorec pa pri zasebnem obrtniku. Ko smo odvzeli vzorec posode za hrano v Lončarski zadrugi Komenda, da bi ga ocenili v s skladu z določili Pravilnika o minimalnih pogojih glede higienske neoporečnosti predmetov splošne rabe, jih glede higienske neoporečnosti predmetov splošne rabe, je bilo s kemijsko preiskavo ugotovljeno, da predmet zaradi izločenega svinca ni primeren za promet. Zato je sanitarni inšpektor prepovedal promet omenjenih posod vse dotlej, dokler ne bo s preiskavo ugotovljeno, da je količina izločenega svinca v dovoljenih normativih. Vzorec predmeta splošne rabe, ki je bil odvzet pri zasebnem obrtniku je bil neoporečen oziroma primeren za promet.

Sanitarni inšpektor je v preteklem letu odvzel 21 vzorcev pitne vode iz različnih odvzemnih mest. Od tega jih je bilo 19 poslanih v bakteriološko analizo, 2 vzorca pa v kemijsko analizo. Od vseh odvzetih vzorcev je bilo 6 vzorcev bakteriološko oporečnih, ter 1 kemično oporečen. Oporečni so zlasti tisti vzorci, kateri so bili odvzeti iz vodovodnih omrežij brez urejenega lastništva. Krajevne skupnosti oziroma vodovodni odbori bi morali vodopreskrbne objekte dati v upravljanje pooblaščenim organizacijam ali pa s to skleniti pogodbo o sistematičnem nadzoru nad vodopreskrbnimi objekti in kvaliteto pitne vode. Potem bi lahko upravljavci vodopreskrbnih objektov s pravilniki predpisali zavarovanje posameznih varstvenih pasov.

Redni nadzor nad pitno vodo iz vodopreskrbnih objektov, ki jih upravlja pooblaščen organizacija, vrši Komunalno podjetje Kamnik. Nekaj vzorcev je bilo odvzetih tudi s strani ZSMH Kranj. Skupno je bilo odvzetih 89 vzorcev pitne vode za bakteriološko preiskavo ter 13 vzorcev za kemijsko preiskavo. Od vseh odvzetih vzorcev pitne vode sta bila le 2 vzorca bakteriološko oporečna.

Komunalno podjetje Kamnik kakor tudi ZSMH Kranj sproti obveščata sanitarno inšpekcijo z rezultati preiskav vzorcev pitne vode.

S preiskavo bazenske vode na kopališču Kamnik je bila ugotovljena bakteriološka oporečnost vode. Vsled tega je bil opravljen kontrolni pregled javnega kopališča, pri katerem je bilo ugotovljeno, da je objekt nujno potreben temeljite sanacije, ker v nasprotnem slučaju ne bo smel obratovati. Ker SITKS ne more z lastnimi sredstvi v celoti sanirati javnega kopališča je le-tega že dala v upravljanje Komunalnemu podjetju Kamnik.

Ob izvajanju nadzorstva nad objekti za proizvodnjo in promet živil in predmetov splošne rabe ter gostinsko-turističnimi objekti je bilo opravljenih 72 pregledov. V treh primerih je bila zaradi nehiigijskih razmer izrečena prepoved obratovanja. S pregledi je bilo ugotovljeno, da so številni obrati družbene prehrane, kakor tudi gostinsko nastanjeni objekti slabo urejeni, da prostori in delavci ne ustrezajo niti minimalnim sanitarnim zahtevam. Stanje v družbenem sektorju je znatno slabše kot v zasebnem sektorju. Sanitarno higienske razmere so se v preteklem letu nekoliko izboljšale v gostinskih obratih zato, ker je bilo opravljeno ocenjevanje le-teh na podlagi pravilnika o razporeditvi gostinskih obratov v skupine in cilju doseganja realnega nivoja cen gostinskih storitev odvisno od vrste gostinskega obrata, urejenosti obrata in kakovosti gostinskih storitev. Pri tem ocenjevanju je sodelovala tudi sanitarni inšpektor.

Zadovoljive spremembe so zaznavne tudi v gostinskih objektih Šimnovec in Zeleni rob na Veliki planini. Odkar sta oba objekta v zasebnih rokah so se higienske razmere že izboljšale, ponudba gostinskih storitev pa je boljša.

V kamniško turistično-gostinski ponudbi potekajo priprave na organizacijske spremembe. Tako naj bi se Planinka, Malograjski dvor, kavarna Veronika in bife na spodnji postaji žičnice na Veliki planini združile v enovito gostinsko organizacijo z več poslovnimi enotami. Ta naj bi se organizacijsko in samoupravno uveljavila od junija tega leta.

Tudi za vablivo izletniško točko Stari grad, kateri v preteklem letu ni obratoval, se predvideva sprememba. Gostinski objekt je že prevzel drug zasebni ter je pripravljen izvršiti predlog za izselitev prejšnjega najemnika objekta. Seveda pa bo pred ponovnim obratovanjem gostinski objekti potrebno urediti v skladu z minimalnimi sanitarno-higienskimi predpisi.

Sanitarna inšpekcija je po 50. členu zakona o zdravstvenem nadzorstvu nad živilom (Ur. list SRS, št. 17/75) izrekla v preteklem letu 8 mandatnih kazni v znesku 5.500, din.

Nadzorstvo nad graditvijo objektov in urejanjem prostora je od sanitarnega inšpektorja terjalo največ angažiranja. V letu 1982 je organ sanitarne inšpekcije izdal 432 poprejšnjih soglasij k odločbam o lokaciji, gradbenemu in uporabnem dovoljenju. Od tega je bilo izdanih 211 poprejšnjih soglasij k odločbam o lokaciji, 194 h gradbenemu in 27 k uporabnemu dovoljenju novozgrajenih objektov. Organ sanitarne inšpekcije ugotavlja, da je bodisi lokacijska, bodisi gradbena dokumentacija kot priloga k vlogi za izdajo poprejšnjega soglasja, nepopolna ter je potrebno zahtevati dopolnitve ali celo vlogo zavrniti. Gradbena dokumentacija je največkrat pomanjkljiva v pogledu zvočne in toplotne izolacije objektov, prezračevanja ter nepravilne končne dispozicije fekalnih odplak.

V preteklem letu je sanitarna inšpekcija izdala 3 pozitivna mnenja za zazidalne načrte, ker so bili predloženi elaborati usklajeni s potrebnimi sanitarno-higienskimi predpisi in ekološkourbanističnimi normami.

Nadzor nad škodljivimi vplivi na človekovo okolje je bil izvršen le na pritožbe občanov. Tako je bil v treh primerih izvršen inšpekcijski pregled odvajanja fekalnih odplak ter izdane tri ureditvene odločbe. V dveh primerih je bil opravljen nadzor nad, po mnenju strank, prekomernim hrupom in izdana 1 odločba o sanaciji izvora hrupa.

Sanitarna inšpekcija je v preteklem letu sodelovala v komisiji za inšpekcijski pregled objektov, v katerih se ustanavlja TOZD, organizira obrt ali povečuje predmet poslovanja v 58 primerih.

Omenim naj še stalno prisoten problem odlaganja agresivnih oziroma nevarnih odpadkov za okolje. Teh toksičnih snovi je iz dneva v dan več, saj imajo čistilne naprave za odpadne vode zgrajene OZD ter zasebni obrtniki. Skrajni čas bi bil, da bi v republiškem merilu določili posebno zavarovana mesta za deponiranje nevarnih odpadkov na nepropustnem terenu ter določili režim njihovega zbiranja in deponiranja. Začasno je problem rešen tako, da se ti odpadki odvažajo na urejeno odlagalšče v Ljubljani in sicer se deponirajo pod posebnimi pogoji, ki jih določi Zavod SRS za zdravstveno varstvo Ljubljana.

Trenutno problema odlaganja gospodinskih odpadkov še ni, glede na dolg postopek za pridobitev potrebnih dovoljenj pa (lokacijsko, gradbeno in uporabno) za ureditev nove deponije je potrebno čimprej sprožiti postopek.

Sodelovanje z Zavodom za socialno medicino in higieno Ljubljana je potekalo v letu 1982 zadovoljivo. Prav tako z Zdravstvenim domom, kakor tudi medsebojno sodelovanje z ostalimi inšpekcijami.

TRŽNA INŠPEKCIJA

Tržna inšpekcija je lanske leto na področju trgovine (trgovina na debelo, trgovina na drobno), gostinstva (zasebni in družbeni sektor), obrti (družbeni in zasebni sektor) ter ostalih dejavnosti (šolstvo, zdravstvo, kmetijstvo, industrija) opravila skupno 274 pregledov.

Na osnovi teh pregledov je bilo izdanih 27 upravnih odločb, podanih 18 prijav zaradi prekrškov in vložene 4 ovadbe zaradi gospodarskih prestopkov. Na kraju samem je bilo izrečenih 21 mandatnih kazni v znesku 10.100, din.

V preteklem letu se je pretežno opravljal nadzor na področju blagovnega prometa, oblikovanja cen in preskrbljenosti z osnovnimi živilskimi izdelki ter predmeti splošne rabe.

Na področju trgovine na drobno je tržna inšpekcija opravljal nadzor nad prometom blaga na relaciji grosist - maloprodaja, kakovostjo blaga, deklariranjem blaga, opremljenostjo in urejenostjo poslovalnic, pravilnim shranjevanjem živil, označevanjem firme, obsegom dejavnosti itd.

Kontrola kakovosti živil v prometu na drobno je tržna inšpekcija opravljal organoleptično. Za ugotavljanje kakovostnih lastnosti po pravilnikih pa se je posluževala pooblaščenih zavodov. Največja pozornost je bila posvečena pokvalitvemu blagu: sadju, zelenjavi, mesnim izdelkom, mleku, mlečnim izdelkom in mlevskim izdelkom. Poudariti moramo, da delovne organizacije vse več proizvajajo živila po proizvajalnih specifikacijah in opuščajo proizvodnjo, za katero je v pravilnikih predpisana kakovost. Kakovost teh izdelkov je slabša, cene pa so praviloma vedno višje (hrenovka - dunajska itd.).

Zaradi slabe kakovosti je bilo iz prometa izločeno blago v vrednosti 196.826,00 din in to predvsem zaradi kršitve pravilnika o kakovosti mlečnih in mlevskih izdelkov, vendar ovadbe niso bile podane zoper proizvajalca, ker je bil o napaki istočasno obveščen tudi republiški inšpektor, kateri je uvedel postopek pri proizvajalcu.

Izvršena je bila tudi kontrola deklaracij različnih artiklov in označevanja izdelkov elektroindustrije z atestnim znakom za radio-frekvenčne motnje in varnost. Zaradi neustreznih oznak so bili določeni električni proizvodi izločeni iz prometa.

Na zahtevo strank je bilo izdanih 11 odločb o izpolnjevanju minimalnih tehničnih pogojev poslovnih prostorov za opravljanje določenega predmeta poslovanja OZD oziroma njenih PE.

Na področju trgovske dejavnosti je bila tržna inšpekcija polno angažirana pri spremljanju založenosti maloprodajne mreže z blagom široke potrošnje. Problemi so se pojavljali zaradi neenakomernih dobav in pa tudi prekomernega nakupa določenih artiklov. S strani izvršnega sveta so bili sprejeti tudi različni ukrepi za izboljšanje preskrbe (sprostitve občinskih blagovnih rezerv, prednostna lista za nabavo plina), prav tako pa so trgovske organizacije v povezavi s tržno inšpekcijo ter pooverjenikom za preskrbo in trgovino v obdobju pomanjkanja pravočasno reagirale in skladno s potrebami tudi omejile prodajo in s tem zagotovile čim bolj enakomerno porazdelitev blaga med potrošnike. Od živil je primanjkovalo mesa, mesni izdelki, mlečni izdelki, margarina itd. Še posebno pa je bilo potrebno veliko pozornost posvetiti preskrbi občanov z detergenti, plinom, premočim in tekočimi gorivi.

Kontrola prometa s tekočimi pogonskimi gorivi je bila izvršena tudi skupaj z delavci UNZ na bencinskih servisirih, pri čemer ni bilo ugotovljenih nepravilnosti. Kontrola porabe naftnih derivatov pa se je izvajala tudi po OZD glede na dejansko porabo od prikazane v pisemnih poročilih tržni inšpekciji.

Kontrola cen je bila v pretežni meri usmerjena na način oblikovanja grosističnih in maloprodajnih cen v trgovskih organizacijah. Primeri kršitev so bili predvsem v nepravilni uporabi deležev za kritje stroškov prometa, zaračunavanju marž v procentih na nabavno ceno namesto v absolutnih zneskih pri prodaji po višjih cenah od veljavnih. Kršitve so bile ugotovljene v trgovskem podjetju Kočna Kamnik in DO Delikatesa, TOZD Meso Kamnik.

Med letom so bili tudi primeri, ko so proizvajalci zakonito povečali cene svojih izdelkov. V takih primerih je bilo v večjih poslovalnicah ugotovljeno, da so izdelkom, ki so bili na zalogi zvišali cene na višino novih cen, ter pri tem zalog blaga niso popisali in tako niso knjižili razlike v dobro poslovalnice, temveč v osebno korist.

Pri kontroli zaračunavanja cen obrtnih storitev pri zasebnih obrtnikih je bilo ugotovljeno, da nekateri obrtniki nimajo izdelanih in potrjenih cenikov. Sicer pa je težko ugotoviti, če posamezni obrtniki pravilno zaračunavajo svoje storitve, ker na izdanih računih največkrat ni specifičnih posameznih postavk in dejanska višina zaračunane režijske ure ali vrednost porabljenega materiala ni razvidna. Zoper obrtnike, ki niso poslali Skupnosti za cene cenikov v potrditev so bili podani predlogi sodniku za prekrške.

V mesecu aprilu je več privatnih gostincev zvišalo cene za hrano, preden je skupnost za cene te cene potrdila. Zoper te so bili vloženi predlogi o prekršku.

Kontrola cen storitev je bila izvršena tudi v AMD Kamnik in pri tem ugotovljeno, da so zaračunavali šolsko uro vožnje po višji ceni oziroma po cenah ki jih je Skupnost za cene zadržala. Pri tem je bila izračunana tudi pridobljena premoženjska korist.

Glede na prijave občanov je bila izvršena kontrola cen v komunalni delovni organizaciji. Ugotovljeno je bilo, da Komunalno podjetje zaračunava strankam razliko za že poravnano najemnino grobov v višini med dosežanim in novo najemnino, s tem da je Skupnost za cene to v ceniku potrdila. Ker smo smatrali, da to ne sodi v cenik, je bil ta poslan v oceno Republiški skupnosti za cene, ki je to potrdila. Na podlagi tega so posamezne stranke sprožile spor na sodišču in uveljavljale svojo pravico.

Na področju gostinstva je bilo opravljeno v preteklem letu ocenjevanje gostinskih obratov na podlagi pravilnika o razporeditvi gostinskih obratov v skupine in cilju doseganja realnega nivoja cen gostinskih storitev odvisno od vrste gostinskega obrata in kakovosti gostinskih storitev. Pri tem je sodelovala tudi tržna inšpekcija. Ugotovljeno je bilo da urejenost gostinskih obratov v družbenem sektorju in izbira storitev tudi v tem letu ni bistveno boljša. Ker so tehnični pogoji

nekaterih gostinskih obratov (hotel Malograjski dvor) v družbenem sektorju kljub izdanim ureditvenim odločbam še vedno neustrezni je bil v enem primeru zaradi neizvršitve odločbe podan predlog o prekršku, v drugem pa izdana odločba o prekatégorizaciji gostinskega objekta iz penzionarstva v gostilno s prenočišči.

V mesecu novembru je izvršni svet Skupščine občine Kamnik sprejel tudi predlog o organiziranosti enovite delovne organizacije gostinstva in žičničarstva v občini Kamnik, v kateri so zajete vse poslovne enote razen penzionarstva Šimnovca in bifeja Zeleni rob na Veliki planini, katere sta že za določeno dobo dana v najem. V teh objektih so že ugotovljene določene izboljšave glede ponudbe gostinskih storitev.

Pri kontroli dejanskega stanja tehničnih pogojev poslovanja v zasebnem sektorju se ugotavlja, da so mnogo boljše kot v družbenem sektorju, razen v nekaterih primerih. Vzrok slabših pogojev je v tem, ker objekt ni last zasebnega gostinca in se mu ne želi smotrno vlagati sredstva v objekt ali previsoka starost oseb, ki se z gostinstvom ukvarjajo.

Velik problem v gostinstvu je novi odlok o obratovalnem času, s katerim je obratovanje bifejem dovoljeno do 20. ure. Ker se večina teh objektov v zasebnem sektorju izredno dobro tehnično urejenih nahaja v središču mesta in se zato tudi poslovanje ne zaključuje ob določeni uri, sta bila zaradi prijav sosednjih stanovalcev podana dva predloga o prekršku.

V občini pa se razvija tudi kmečki turizem in tako je bilo letos izdano eno potrdilo za opravljanje te dejavnosti.

V nekaterih obrtnih strokah primanjkuje obrtnih delavnic, ki bi opravljale storitve manjšega obsega. Prav zato se tudi število prijav sušmarjev ne zmanjšuje. V večini primerih je tržna inšpekcija opravljala preglede in zaslijanja na podlagi prijav oškodovanih strank oziroma občanov in pri tem ugotovila da se ti pritožujejo izključno samo v primerih nesolidno opravljenih storitev in previsokih cen. Število pojavov sušmarjev pa se ne zmanjšuje tudi zato, ker so pogoji za pridobitev obrtnega dovoljenja dostikrat dolgotrajni (postopki za pridobitev spremembe nemembnosti prostorov iz stanovanjskih v poslovne itd.) in v večini primerih tudi neizvedljivi (prezahtevni tehnični pogoji).

Opazen pa je porast opravljanja obrtnih dejavnosti kot postranski poklic, za kar pa je verjetno vzrok v manj zahtevnih tehničnih pogojih poslovnih prostorov.

Pri podanih predlogih zaradi opravljanja obrtnih storitev brez dovoljenja pa so pozitivne spremembe pri izrečenih kaznih sodniku za prekrške, saj so te večje in uporabljen je tudi ukrep odvzema premoženjske koristi dosežene s prekrškom.

Glede na prijave PM Kamnik se je vršila tudi kontrola prometa z gozdnimi sortimenti in v enem primeru je bil podan predlog o prekršku in zasčena določena količina rezanega lesa.

Drugi dejavnosti tržna inšpekcija ni opravljala, razen kontrole kvalitete občinskih blagovnih rezerv.

Sodelovanje z drugimi inšpekcijami, upravnimi organi, postajo milice, tožilstvi, sodnikom za prekrške, Skupnostjo za cene in določeni potrošniškimi sveti je bilo dobro.

Tržna inšpekcija si je prizadevala, da bi opravila naloge, ki so ji bile naložene z obveznimi navodili Republiškega tržnega inšpektorata, vendar glede na obseg del posebno v zadnjem času vseh v celoti ni zmogla. Prav tako v celoti ni bil realiziran tudi program dela. Za to je verjetno delno kriva tudi organizacijska oblika inšpeksijske službe, v kateri ni uveljavljena delitev dela in določena specializacija.

VETERINARSKA INŠPEKCIJA

Delo veterinarske inšpekcije je opredeljeno s številnimi zakoni, pravilniki in odredbami za to upravno področje. Glavni dejavnosti pa sta predvsem dve: varstvo živali pred kužnimi boleznimi in nadzorstvo nad proizvodnjo, transportom, skladiščenjem in prodajo živil živalskega izvora.

V letu 1981 je bilo področje občine Kamnik močno okuženo s steklino. Ukrepi veterinarske inšpekcije v sodelovanju z Veterinarskim zavodom in lovskimi družinami, pa tudi s postajo milice in zdravstveno službo so imeli v končni fazi za rezultat, da je bilo območje Kamnika že v letu 1981 prosto stekline. V letu 1982 so se ukrepi še izvajali, vendar v manjšem obsegu, tako da tudi v tem letu ni prišlo do pojave te nevarne zoonoze. Res, da je občina Kamnik torej že več kot leto dni prosta stekline, je bila pa dolgo ogroženo območje od sosednjih občin. Prav zato in ker je steklina izredno nevarna kužna bolezen, sedaj se ni bila preklicana odredba o zatiranju in preprečevanju stekline na območju občine Kamnik.

V letu 1982 se je nadaljevala akcija ugotavljanja IAK (infekcijske anemije kopitarjev), tako da je v glavnem akcija končana, razen pri tistih lastnikih, ki konje niso pripeljali na punkte za odvzem krvi. Iskanje teh posameznikov se bo nadaljevalo v letu 1983. Ker gre pri IAK za kronično neozdravljivo nalezljivo virusno obolenje konj, je veterinarska inšpekcija odredila obvezno karanteno vseh pozitivnih reaktorjev. Lastnikom obolelih konj je bila dana možnost, da oddajo živali v zakol. V okviru preprečevanja živalskih kužnih bolezni so bila tudi izdana dovoljenja in pogoji za tekme in razstave (konjeniške prireditve, razstave pasemskih malih živali), uvozna in izvozna dovoljenja za izvoz divjačine v Italijo in uvoz psov iz tujine, oziroma vodenje psov na razstave v tujino.

V letu 1982 se je povečalo sodelovanje veterinarske inšpekcije in čebelarjev. S pomočjo čebelarških preglednikov je veterinarski inšpektor uspešno odkrival »črne paše« – dovoz čebel na območje občine Kamnik iz drugih občin na pašo, vendar brez veterinarskega zdravstvenega potrdila. Na tak način je omogočeno širjenje in prenašanje čebeljih kužnih bolezni.

Na osnovi ureditvenih odločb veterinarske inšpekcije je bila obnovljena hladilnica v Marketu Emona in stroji v predelavi podjetja Meso Kamnik-Domžale. Prav tako so bile izdane ureditvene odločbe za Kočno Kamnik – poslovalnica Center na Duplici, poslovalnica Metka, skladišče Kočna, poslovalnica na Bakovniku, Market na Kranjski cesti in pa za poslovalnico Delikatesa. Povečal se je nadzor nad podjetjem Meso Kamnik-Domžale predvsem zato, da je proizvodnja kljub vzporedni adaptaciji klavnice lahko nemoteno potekala.

Pregledani so bili vsi večji gostinski objekti, predvsem pa je bila poostrena kontrola v tistih objektih, ki sami koljejo prašiče in predelujejo v izdelke. Prav tako so bile pod kontrolo menze večjih tovarniških obratov, opravljeni so bili tudi številni občasni veterinarsko-sanitarni pregledi živil živalskega izvora v prodajalnah s temi živili na območju občine Kamnik.

Veterinarska inšpekcija je v preteklem letu redno opravljala veterinarsko-sanitarni nadzor pri uvozu kož v tovarni UTOK. Samo od aprila lani pa do konca leta je bilo pregledanih 142 kamionov uvoženih kož (približno 2.566.829 kg). Uvoz je bil v glavnem iz Amerike, SZ in DDR. Občasno se je vršila tudi kontrola razkladanja kož, prispelih iz drugih krajev Slovenije in iz ostalih republik, redno pa je bila s strani veterinarske inšpekcije kontrolirana evidenca o dospetju kož in o vrsti kož.

Redno je bila veterinarska inšpekcija prisotna pri izvozu zelenjavno-mesnih konzerv v tovarni ETA. Kontrolirana je bila kakovost izdelka in vse evidence v zvezi z mikrobiološkimi in kemičnimi preiskavami izvoženih konzerv. Od aprila 1982 se je izvozilo v ZR Nemčijo 9 kamionskih pošilk – to je 186.656 doz in v SZ 15 kamionskih pošilk v količini 625.500 doz. Redno je bil kontroliran tudi obrat sam in pa vse evidence o higieni in delovanju obrata.

Veterinarska inšpekcija je izdala tudi številna poprejšnja soglasja k lokacijskim in gradbenim dovoljenjem za gradnjo gospodarskih poslopij oziroma hlevov.

Lani je veterinarska inšpekcija poostрила tudi kontrolo nas skladiščenjem in izdajanjem zdravil za veterinarske namene, predvsem izdajanje antibiotikov in strupov, da ne bi prišlo do zlorabe le-teh.

Večkrat je veterinarski inšpektor urgiral pri Komunalnem podjetju Kamnik, da bi uredil svoje obveznosti, kar se tiče živinskega sejma. Že v letu 1981 je stari živinski sejem ob Cankarjevi cesti postal skladišče Metalke. Za ureditev novega je bilo zadolženo Komunalno podjetje, ki pa vse do danes ni izpolnilo svoje obveznosti. Menim, da takšen odnos ni v interesu našega kmeta in živinorejce v naši občini.

URBANISTIČNA IN GRADBENA INŠPEKCIJA

Delo urbanistične inšpekcije poteka v skladu z zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o urbanističnem planiranju (Ur. list SRS, št. 8/78) ter skladno z zakonom o splošnem upravnem postopku (Ur. list SFRJ, št. 32/78).

Poostrejeni predpisi iz varstva kmetijskih zemljišč, ki urejajo tudi urbanizacijo prostora narekujejo urbanistični inšpekciji poostren nadzor nad vsako gradnjo v prostoru. Če smo do sedaj ugotavljali, da stanje na terenu ni kritično, bi to oceno morali skrbno pretehtati. Dejstvo, da je vse manj zazidljivih površin oziroma, da jih na območju Kamnika skoraj ni vse do sprejetja prostorskega plana, povečuje možne lokacije novih nedovoljenih gradenj. Poostren nadzor celotne družbe bi lahko dosegel zajezitev divjih gradenj.

Problem, ki ga nakazujemo je nadzor družbe, skupnosti, nas vseh. Iz leta v leto ugotavljamo, da smo dolžni skrbeti za varstvo okolja vsi, ne le inšpektorji, v praksi pa je to povsem drugače.

Akcija gradbene in urbanistične inšpekcije s sodelovanjem krajevnih skupnosti, SZDL, SKS, Vodnogospodarsko organizacijo in drugimi pri reševanju problema že zgrajenih in kategoriziranih objektov (III. kategorija) na območju Kamnika, ni prinesla pozitivnih rešitev. Še več, določena krajevna skupnost se zavzema za legalizacijo začetih gradenj brez dovoljenja na zemljiščih, ki so izrazito kmetijskega značaja, kjer gradnja po veljavnih urbanističnih aktih ni možna.

Problem, ki zavira delo inšpekcije, so intervencije določenih subjektov ali faktorjev, ki bi že po svoji funkciji morale nastopiti skladno z zakonom o urbanističnem planiranju. Pri tem je potrebno določene zadeve odložiti na čas, da si investitor nekako izsili lokacijsko dovoljenje. Takšen odnos pa se negativno odraža na terenu.

Ne glede na zgoraj navedeno, menimo, da je v letu 1982 bil storjen določen napredek. Res je, da ni bila izvršena nobena odstranitev nedovoljene gradnje po tretji osebi, res pa je, da so investitorji upoštevali odločbe urbanistične inšpekcije, celo več, da so na podlagi izdane odločbe pokrenili postopek za pridobitev lokacijskega dovoljenja in le tega tudi dobili.

V pristojnost urbanistične inšpekcije ne sodijo zadeve, ki jih je obravnavala komisija za popis in kategorizacijo, razvrstitev objektov v III. kategorijo.

DELEGATSKA PRILOGA

gradivo pripravila
INDOK SLUŽBA
Skupščine občine
Kamnik tel.: 831-311

Menimo pa, da lahko podamo mnenje za tiste objekte, ki dejansko ne sodijo v prostor in jih je potrebno odstraniti. Tu mislimo na štiri (4) lesene barake v Tunjicah ob Tunjščici in pa na objekte, ki se nahajajo na njivskih površinah (Brezje).

Sporna je tudi lokacija treh objektov na Okrogu, kot tudi dveh objektov pod Kamniškim vrhom, ki sta možna onesnaževalca vode in vaškega vodovoda.

Glede sedmih (7) objektov na Kisovcu, ki so bili predelani iz planšarskih staj v počitniške objekte, menimo, da bi jih bilo možno legalizirati, vendar s pogojem, da se jim določijo sanitarni in drugi pogoji, ki ne bi kvarno vplivali na okolico. Legalizacijo podpiramo, ker ne gre za novogradnjo in bi jo bilo možno izvesti s skupinsko lokacijsko dokumentacijo.

Izvesti legalizacijo ter določiti pogoje gradnje na tem območju je po našem mnenju nujno, saj bo nova cesta povečala možnost gradnje in bi z določitvijo urbanističnega dokumenta urbanistična inšpekcija lahko bolj učinkovito nadzirala samo gradnjo in ustrezno ukrepala.

Prav tako menimo, da bi bilo možno del Brezij, kjer zemljišče ni kakovostno in na katerem že stojita dva objekta, urbanistično obdelati, ter razparcelirano zemljišče – pet parcel – vključiti v zazidalno enoto.

Izmed ostalih nerešenih zadev je še pet (5) objektov v Sovinji peči, kjer so investitorji sicer pridobili lokacijsko dovoljenje, vendar niso pridobili gradbenega, zato je potrebno obnoviti postopek ter območje Sel in Studenc, kjer bo KS Sela pri Kamniku v svojem prostorskem predlogu nakazala zazidljivi del teh dveh območij.

V letu 1983 je prioriteta naloga preventivno delo na terenu, to je v samem začetku preprečevati začetne gradnje, v opomin vsem možnim novograditeljem nedovoljenih gradenj pa odstranitev vseh začetnih gradenj.

Številčni prikaz:

1. Skupno pregledanih objektov	249
Od tega družbena gradnja	30
stanovanjski objekti	123
počitniški objekti	35
adaptacije	33
pomožni objekti	28

2. Izdanih je bilo 19 odločb o odstranitvi objekta. Od tega: – med postopkom je 7 investitorjev pridobilo lokacijsko dovoljenje oziroma potrdilo;

– štiri (4) investitorji so izpolnili naloženo obveznost; – štiri (4) investitorji so zaprosili za izdajo potrdila oziroma lokacijskega dovoljenja ter bodo svojo gradnjo legalizirali; – nedokončan postopek – 4.

3. Izdanih je bilo 21 ustanovitvenih odločb. Ugotoviti moramo, da so investitorji gradnje ustavili ter zaprosili za izdajo ustreznih dovoljenj. Pri tem ugotavljamo, da bi ta ista dovoljenja lahko pridobili pred uvedbo postopka urbanistične inšpekcije, da pa zaradi nevednosti le-tega niso storili. V sled tega zoper njih ni bil podan predlog za uvedbo postopka pri sodniku za prekrške.

4. Predlagano je bilo 15 investitorjev sodniku za prekrške. Gradbena inšpekcija svoje delo opravlja skladno z zakonom o graditvi objektov (Ur. list SRS, št. 42/73).

Problemi, ki se pojavljajo ne izvirajo iz gradenj brez gradbenega dovoljenja. Res je, da v določenih gradnjah le-ta prehiteva izdajo gradbenega dovoljenja ter investitor to izkazuje kot pripravljalna dela.

Bistvo, ki zajema največji problem, je urejanje okolice, zunanja ureditev.

Zaradi pritiskov, ki jih izkazujejo bodoči stanovalci ter navadno slabe vremenske razmere ali zimski čas, se za stanovanjske objekte v blokovi gradnji izda uporabno dovoljenje v pogojniku, da se uredi zunanja ureditev soseske, ko bodo podani za to pogoji. Navadno investitor s to ureditvijo zamuja.

Problem pri blokovi gradnji so parkirišča, zelenice ter otroška igrišča kot tudi neurejeni dovozi.

Številčni prikaz:

1. Opravljeno je 111 tehničnih pregledov:
- 40 pregledov za družbeni sektor;
- 71 pregledov za zasebni sektor;
2. Sodelovanje pri komisijah:
- 31 komisij za družbeni sektor;
- 45 komisij za zasebni sektor;
3. Izdanih je bilo 37 odločb od tega:
- 21 odločb za zasebni sektor in sicer uskladištvene ureditvene in ustavitvene odločbe;
- 5 ureditvenih odločb za družbeni sektor;
- 11 odločb za pridobitev poizkusnega obratovanja.
4. Sodniku za prekrške je bilo predlagano 6 investitorjev.

GOZDARSKA INŠPEKCIJA

Gozdarska inšpekcija MUIS je delala na območju občine Kamnik začasno in se redni pregledi, kot se vršijo drugod niso opravljali.

V začetku leta je gozdarski inšpektor sodeloval z davčno inšpekcijo pri pregledih obrtnikov, kateri se ukvarjajo z žaganjem oziroma predelavo lesa.

Na območju občine je precej živahna trgovina z lesenimi sortimenti in gozdnimi proizvodi. Inšpekcija je v 4 primerih zasledila les, ker ni bil znan izvor in izvršila 20 pregledov ter prijav sodniku za prekrške zaradi nedovoljenega poseka drevja, prilastitve lesa in proti pravnega nakupa gozdnih sortimentov.

Posebno izstopajoč je bil problem nedovoljenega poseka v gozdovih SLP v k.o. Podvolovljek, kjer je skupina okoliških lastnikov gozdov posekala večjo količino lesa. Dejanje je bilo izvršeno pod okriljem Pašne skupnosti Črna z motivacijami širjenja planine, ki se uporablja za pašo. Pregled je pokazal, da posek ni bil izvršen na negozdni površini, ampak je opozoril na neurejene odnose v pašnih skupnostih, kar omogoča tudi take prekrške. Gozdarska organizacija TOZD Gozdarstvo Kamnik, katere gospodari s prizadetimi gozdovi je bila opozorjena, da ustrezno ukrepa.

V poletnih mesecih je prišlo do sušenja iglavcev na območju Velike planine. Pregled je pokazal, da se drevje suši zaradi prehodnega zasekovanja, katerega so izvršili koristniki planine. Gre za škodo na negozdni površini, ki ne podleže gozdarskim predpisom.

Nastala škoda pa je pomembna, saj se suši drevje v prostoru, ki je predviden v rekreacijske namene. Vendar ne obstaja noben dokument (odlok), ki bi urejeval gospodarjenje s prostorom na področju Velike planine, po katerem bi lahko učinkovito urejali tudi take škodljive pojave.

Gozdarska inšpekcija je pregledala tudi nekaj primerov gospodarjenja z gozdovi v neposredni okolici mesta Kamnik, ki po mnenju Zavoda za spomeniško varstvo niso najboljše izvedeni. Ugotovljeno je da SO Kamnik nima posebej izločenih gozdnih površin, kot gozdov s posebnim namenom, kar omogočata 52. in 53. člen zakona o gozdovih. S takim izdolkom, bi se predpisal poseben režim gospodarjenja, ki bi lahko ščitil tudi interese ostalih koristnikov prostora, kar prihaja v gozdovih ob naseljih vedno bolj do izraza. Gozdarska organizacija je bila na tovrstno problematiko opozorjena.

Pregledano je bilo tudi 7 objektov snovanja novih gozdov, katere finansira SIS za gozdarstvo SRS in 13 objektov vzdrževanja objektov vlaganj iz preteklih let. Dela so bila zadovoljivo izvršena.

Gozdarska inšpekcija je delala na območju občine Kamnik 31 dni, izdala 4 sklepe o zasegu lesa in 20 prijav sodniku za prekrške. Skupščini občine Kamnik se priporoča, da se uredi poslovanje pašnih skupnosti, sprejme dokument o ureditvi režima gospodarjenja s posestvom na Veliki planini in razglasi gozdove v okolici mesta Kamnik za gozdove s posebnim namenom – (zeleni pas) v skladu s 52. in 53. členom zakona o gozdovih.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE KAMNIK

razpisuje na podlagi Zakona o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini (Uradni list SRS št. 13/74) in sklepa Odbora za solidarnost v stanovanjskem gospodarstvu z dne 22. 4. 1983 naslednjo

JAVNO DRAŽBO

s pisnimi ponudbami za odprodajo dveh zasedenih stanovanj

1. dvosobno stanovanje št. 17 v II. nadstropju Klavčičeva 8, Kamnik v izmeri 59,30 m².

Izključna cena je 1.173.362,95 din.

Kupec, ki na dražbi uspe, plača tudi davek na promet z nepremičninami, ki je sestavni del kupnine.

2. enosobno stanovanje s praznim podstrešnim delom št. 30 v IV. nadstropju stanovanjskega bloka B-8, Matije Blejca 18, Kamnik v izmeri 63,30 m² + 39,20 m².

Izključna cena je 1.622.008,65 din.

Kupec, ki na dražbi za predmetno stanovanje uspe, plača tudi davek na promet z nepremičninami, ki je sestavni del kupnine.

Interesenti morajo obvezno položiti kavcijo v višini 5% od izključne cene in to na račun št. 50140-662-324006 Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kamnik – sredstva za družbeno pomoč.

Osební polog kupca pri prodaji stanovanja na kredit ne sme biti nižji od 25% izključne cene in mora biti plačan najpozneje v 30 dneh po sklenitvi pogodbe (za osebni polog se štejejo lastna sredstva interesenta in posojila iz nenamenskih prostih bančnih sredstev).

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kamnik kreditira prodajo stanovanja v skladu z določili Pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Kamnik. Kupec nosi vse stroške v zvezi s pogodbo.

Interesenti naj vložijo pisne ponudbe v 15 dneh od dneva objave v zaprtih kuvertah z oznako JAVNI NATEČAJ – ODKUP STANOVANJA na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kamnik, Steletova 8, Kamnik.

Odpiranje ponudb bo 14. 6. 1983 ob 8. uri v sejni sobi Stanovanjskega in komunalnega gospodarstva SKG p. o. Kamnik, Steletova 8.

Vsi ponudniki se lahko udeležijo odpiranja ponudb.

Devetdeseti maj mame Maričke

Marija Fujan, Tomova Marička z Gmajnice je letošnjega 17. maja praznovala svoj 90. rojstni dan. Kljub trdemu delu in težkemu življenju je še vedno zelo radoživa in se zanima za vse okrog sebe. Časopise prebere sproti, le televizije ne gleda rada, ker slabo sliši. Najbolj ji je vesela obiskov prijateljic, znancev in sorodnikov, da lahko z njimi malo poklepeta in zve, kaj je novega. Dostikrat se na račun svoje starosti pošali, rekoč, kaj le še ima svet od »ene stare babe«. Pa ne misli resno. Življenja se veseli in pravi, da ji ni bilo nikoli lepše kot sedaj. Zaradi skromnosti, katere je vseskozi vajena, jo vzradosti že najmanjša pozornost. Zato se rada spomni tudi obiska predstavnikov krajevnih skupnosti Komenda in zveze borcev, ki so ji ob dnevu žena kot najstarejši krajanki prinesli šopek rož in čestitko ter se z njo malo porazgovorili.

Kako pa je živila teh 90 let mama Marička? O svojem življenju, ki ni bilo lahko, pripoveduje zelo rada in je kot živa neprebrana knjiga. Rodila se je leta 1893 na Klancu, pri Jurjovcu po domače. V družini so bili štirje otroci. Delo na kmetiji ni dajalo dovolj kruha za vse, zato so jo z osemnajstimi leti poslali služiti. Še sedaj hrani poselsko knjižico z vpisanimi službami pri raznih družinah v Ljubljani in gostilnah v Kamniku in Šmarci. V njej prebere: »poštena in vestna, priporočam za vsako delo«. Delo gospodinjke pomočnice takratne čase ni bilo lahko, vendar si je s svojo pridnostjo pridobila in ohranila dobro ime.

Poročila se je leta 1928, stara 35 let. Mož Janče je bil krojač in na Gmajnici sta si kupila hišo. Zaslužek s šivanko je bil skromen; na krpci zemlje pa tudi niso pridelali več kot za vzrejo enega prašiča. Njuni štirje otroci se nemalokdaj spominjajo, kako je mama zaklepala vsak kosček mesa in kruha. Le-ta še dostikrat in hlebu ni bil, saj se je razdril že v peči, ko se je pekel.

Najtežje pa je bilo med vojno. Podnevi so šivali za preživljanje, ponoči pa za partizane, ki so premočeni, premraženi in strgani prihajali sredi noči. Treba jim je bilo oprati, posu-

šiti in zašiti do jutra. Otroci so bili tedaj že toliko veliki, da so mami lahko pri tem pomagali, pa tudi šivanja so bili vajeni, saj jih je oče kmalu naučil. Mama Marička pripoveduje: »O, kolikokrat sem odprla ponoči, ko je potrkalo na okno. Večkrat se je pri nas oglasila partizanka Poldka, ki se je še prav posebno spominjam. Pustila je kako sporočilo, ki smo ga predali naprej. Pa smo radi pomagali, če smo le mogli.«

Kadar je bilo treba oddati zašite obleke oz. posredovati sporočilo, je največkrat vzela s seboj katerega od otrok, da ni hodila sama skozi gozd in po travnikih. Ponavadi si je optatla koš na rame in jo mahnila na pot v skrb, ali bo prišlo sporočilo v prave roke ali ne. Dostikrat se spominja dne, ko je padel Janez Čebulj.

Po vojni je bilo življenje še vedno težko. Leta 1955 ji je umrl mož in ostala je sama z otroki. Leta 1961 se je upokojila. Otroci so si ustvarili svoje družine in ostala je sama v svoji hiši. Od nikogar ni hotela biti odvisna in nikomur v breme.

Pred petimi leti je mama Marička zbolela in čeprav nerada, se je vendar sprijaznila, da ne bo mogla več živeti sama. Preselila se je h hčeri v Komendo. Hči zanjo lepo skrbi. Najbolje pa se razumeta s pravnikom Alešem, ki vedno ve, kdaj v njenem žepu zašumi papirček od bonbonov.

Ob tako visokem jubileju želimo Tomovi Marički – najstarejši krajanki krajevnih skupnosti Komenda, da bi bila še dolgo med svojimi dragimi, zdrava in srečna. Nam mladim pa naj bo zgled skromnosti, volje do življenja in potrpežljivosti, češar dostikrat nimamo.

JOŽICA GLOBOČNIK

Upokojenci so praznovali

V četrtek, 28. aprila ob 10. uri so upokojenci v Kamniku dobili obnoven in razširjen ter sodobno urejen DOM DRUŠTVA UPOKOJENCEV KAMNIK. Obstoječi prostori že dolgo niso več ustrezali razširjeni dejavnosti društva, zlasti pa ni bilo v njih mogoče organizirati različnih dopolnilnih aktivnosti, ki si jih upokojenci želijo.

Preurejeni prostori ne bodo samo olajšali dela društvenim organom, ampak bodo zagotavljali tudi kvalitetnejše in širše vključevanje članov v številne organizirane dejavnosti.

Na otvoritveni svečanosti, ki so se je udeležili številni predstavniki, je do sedaj zbiralice mnogih upokojencev. Novi razširjeni in modernizirani pa bodo omogočili številna družabna srečanja in prireditve namenjene upokojencem.

Pri tej za društvo upokojencev Kamnika tako pomembni pridobitvi pa vsekakor velja še posebej poudariti, da bodo različne oblike aktivnosti živele, se krepile in širile le s polnim in odgovornim sodelovanjem vseh upokojencev, zlasti še tistih, ki so pripravljeni aktivno s svojim delom prispevati k temu, da

ni pogojev, pa bo ta nova pridobitev pomembna dodatna in učinkovita spodbuda vsem upokojencem, da se vključijo v tiste aktivnosti, ki jim ustrezajo.

Številni upokojenci bodo lahko poleg tega vključeni v vrste hobijev. Že v samem začetku bo ponovno pričela z delom šahovska sekcija, ki je bila do sedaj potisnjena v stran, ker ni imela primernih prostorov.

Novi prostori bodo omogočili številna delovna, družbena, prijateljska in kulturna srečanja mnogih od več kot 3000 upokojencev kamniške občine.

Restavracijski prostori so bili že do sedaj zbiralice mnogih upokojencev. Novi razširjeni in modernizirani pa bodo omogočili številna družabna srečanja in prireditve namenjene upokojencem.

Pri tej za društvo upokojencev Kamnika tako pomembni pridobitvi pa vsekakor velja še posebej poudariti, da bodo različne oblike aktivnosti živele, se krepile in širile le s polnim in odgovornim sodelovanjem vseh upokojencev, zlasti še tistih, ki so pripravljeni aktivno s svojim delom prispevati k temu, da

bo tudi upokojencev jutri še vedno lep in dobrodošel.

V širitev in obnovo društvenih prostorov, ki so zdaj videti kakor novi, so bila vložena dokajšnja finančna sredstva. Po razpoložljivih podatkih znaša vrednost vseh investicijskih del nekaj nad 9,5 milijona dinarjev. Gradbeno dela so potekala v okviru prvotnega in dopolnjenega programa. S sodelovanjem in aktivnostjo gradbenega odbora so dela na društveni stavbi potekala vsklajeno in sporazumno z vsemi dejavniki, tj. gradbenim podjetjem »Graditelj« kot izvajalcem del, nadzornim organom, ki je zastopal interese investitorja t. j. – društva upokojencev in ostalimi.

Poudariti velja, kar je bilo še posebej povedano, da je skupščina SPIZ občine Kamnik imela polno razumevanja za to investicijo in zagotovila potrebna finančna sredstva. Brez take podpore in pripravljenosti, bi zamisel za obnovo in širitev društvenih prostorov ostala le pobožna želja.

Upokojenci Kamnika so ponosni na novo pridobitev, saj je ta porok, da se bo društvo upokojencev še bolj okrepilo in tudi v prihodnjem obdobju omogočalo uspešno in učinkovito delo. V polni meri se upokojenci zavedajo vsestranskega razumevanja družbene skupnosti za želje in potrebe upokojencev, zato

bodo znali to ceniti in opravičiti zaupanje s še intenzivnejšim delom in temu primernimi uspehi.

Z otvoritvijo društvenih prostorov je ponovno odprta tudi restavracija. Ta bo sprejemala upokojence vsak dan v tednu razen v sredo, ko bo zaprta. Društvo vabi svoje člane na obisk prostorov svojega društva. Upokojenci radi povedo svoje želje in so za njih uresničitev pripravljeni tudi samo z osebnim delom prispevati svoj delež. Odprta so še nekatera vprašanja, ki jih bo treba v bližnji prihodnosti rešiti. Urediti je treba okolič, dokončno usposobiti športno rekreacijski prostor itd. Nalog nikoli ne zmanjka. Z načrtnim in doslednim delom bo društvo potrdilo že večkrat ugotovljeno dejstvo, da so upokojenci vztrajni in vedno pripravljeni enakovredno sodelovati pri vseh pomembnih vprašanjih in jih tudi uspešno rešiti, zato je mogoče v naslednjem obdobju pričakovati novega poleta in zagrizenosti za delo.

STANE SIMŠIČ

Mešani študentski pevski zbor Kamnik vabi na 5. letni koncert, ki bo v petek, 27. maja 1983 ob 20. uri v dvorani kina Dom Kamnik.

SMRTI

LUŽAR Ana, osebna upokojenka iz Kamnika, Klavčičeva 4, stara 84 let.

GRAŠEK Ivana, osebna upokojenka iz Kamnika, Titov trg 14, stara 85 let.

ZORMAN Franc, osebni upokojenec iz Kamnika, Prvomajska 2, star 62 let.

GOLOB Franc, delavec iz Županjih njiv 31, star 33 let.

KOLENC Matilda, osebna upokojenka iz Mekinj, Neveljska pot 26, stara 81 let.

HOČEVAR Marija, km. upokojenka iz Vrhpolja pri Kamniku 252, stara 75 let.

KURET Natalija, družinska upokojenka iz Ljubljane, Česnikova 30, stara 82 let.

TURK Karolina, druž. upokojenka iz Ljubljane, Društvena 18, stara 86 let.

BALANTIČ Alojzij, predelavec iz Mekinj, Cankarjeva 57, star 52 let.

ZAVANŠNIK Franc, osebni upokojenec iz Ljubljane, Bernikova 10, star 69 let.

ZUPAN Francšek, osebni upokojenec iz Šmarce 91, star 94 let.

ZOBAVNİK Janez, tesar iz Tunjice št. 21, star 35 let.

JENKO Julijana, km. upokojenka iz Brega pri Komendi št. 11, stara 79 let.

ZAJEC Franc, kmet iz Okroga 13, star 78 let.

ZORE Rozalija, kmetovalka iz Laz v Tuhinju št. 19, stara 70 let.

PREMK Hedvika, upokojenka iz Domžal, stara 76 let.

URANIČ Marijana, prevžitkarica iz Klanca št. 36, stara 80 let.

ŠTEBE Albina, osebna upokojenka iz Podboršta pri Komendi št. 11, stara 70 let.

POROKE

BERLEC Janez, avtoličar iz Duplice in LEBENIČNIK Štefka, delavka iz Spodnji Palovč

RUS Franc, ekonomski tehnik iz Zgornjih Stranj in SITAR Mira, kemijski tehnik iz Godiča 81

KLADNIK Miran, vodja izmene iz Kamnika in KOČAR Irena, frizerka iz Mekinj

KLEMEN Bojan, gradbeni tehnik iz Kamnika in HRIBAR Ema, galanterist iz Srednje vasi

GRZINČIČ Mitja, elektro monter iz Kamnika in CRNKOVIC Mira, referent za statistiko iz Kamnika

KOS Ivan, elektroinštalater iz Kamnika in ZIRKELBACH Karmen, vzgojiteljica iz Kamnika

JURAC Pavel, namestnik šefa kuhinje iz Duplice in HORVAT Karmen, frizerka iz Duplice.

SAMOUPRAVNA INTERESNA KOMUNALNO-CESTNA SKUPNOST OBČINE KAMNIK

razpisuje na podlagi določil Zakona o pogojih za prodajo stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini (Uradni list SRS št. 13/74) in sklepa 7. izredne seje izvršnega odbora Samoupravne interesne komunalno cestne skupnosti občine Kamnik 18. 5. 1983 naslednjo

JAVNO DRAŽBO

s pisnimi ponudbami za odprodajo nezasedenega trosobnega stanovanja št. 29 v IV. nadstropju Matije Blejca št. 14 v Kamniku. Izklicna cena je 1.798.118,30 dinarjev. Kupec, ki na dražbi uspe, plača tudi davek na promet nepremičnin.

Interesenti morajo obvezno položiti kavcijo v višini 5% od izklicne cene in to na račun št. 50140-662-24011 Samoupravna interesna komunalno cestna skupnost občine Kamnik.

Kupec nosi vse stroške v zvezi s pogodbo. Interesenti naj vložijo pisne ponudbe v 15. dneh od dneva objave v zaprtih kuvertah z oznako JAVNI NATEČAJ – SIKOS na naslov Samoupravna interesna komunalno cestna skupnost občine Kamnik, Staletova 8, 61240 Kamnik. Odpiranje ponudb bo v torek 14. 6. 1983 ob 9. uri v sejni sobi Stanovanjskega in komunalnega gospodarstva SKG p. o. Kamnik, Staletova 8.

IZDELAVA SMERNIC IN PREDLOGOV ZA USMERITEV RAZISKOVANJ NA PODROČJU VARSTVA OKOLJA V OBČINI KAMNIK

Občinska raziskovalna skupnost Kamnik je naročila pri Inštitutu Jožef Stefan v Ljubljani študijo »Izdelava smernic in predlogov za usmeritev raziskovanj na področju varstva okolja v občini Kamnik« z namenom, da pridobi smernice za raziskave na področju ekologije. SEPO – skupina za oceno posegov v okolje je izdelala smernice, kako usmerjati raziskave na področju varstva okolja v občini Kamnik, katere posredujemo kot izveček v zgosteni obliki.

Vsebinski del študije je razdeljen na pet poglavij, kot so: kraj, zrak, voda, hrup in odpadki. Za vse vidike varstva so opredelili bistvene neustreznosti in pomanjkljivosti, nakazali probleme ter podali smernice za nadaljnje ukrepanje in raziskave.

Kot primarno komponento ocenjevanja vplivov določene dejavnosti na okolje je torej potrebno jemati njeno razmestitev, oziroma namestitev v prostoru.

Najpomembnejši konflikti z okoljem so:

- neustrezna pozidava kmetijskih zemljišč, katere trend je konstanten od šestdesetih let dalje in skoraj se je bati, da tudi v bodoče ne bo zmanjšan
- škodljivi posegi in neustrezno vrednotenje vodnega sveta
- propadanje avtohtonega kmetijstva
- precejšnje poraščanje z gozdom ob hkratnem opuščanju višje ležečih kmetij.

Priporočilo ob novelacijah in razgrnitvah urbanističnih ali zazidalnih načrtov je, da se da poseben poudarek ekološkim kvaliteta, zlasti v območju vodnega sveta, prostorski pestrosti in krajinskim vizualnim prednostim. Planski dokumenti bi morali biti izdelani variantno, ker edino taka pot daje možnost in pravico občanom, da odločajo v obeh dialektičnih kategorijah dogajanj v prostoru, kajti pri eni varianti planskih dokumentov temeljno odločitev opravi načrtovalec, kar pa je nesprejemljivo. Smiselna in tudi racionalna je opredelitev plana v več alternativah, ki pa morajo biti zasnovane v mejah dosegljivega.

Poglavje o onesnaževanju atmosfere obsega opredelitev najrazličnejših in najbolj škodljivih onesnaževalcev. Večina le-teh je v mestu.

Zanemarljivo malo je industrijskega onesnaževanja še v Komendi, Stahovici in Črni (kjer je ozko lokalno problematičen kremenčev prah, ki povzroča silikozo).

Največja onesnaženost zraka je s SO₂. V mestu je emisija kar 500 kg SO₂/h, kar je običajna zapora temperaturnega obrata (inverzija) nad Kamnikom na relativni višini 150 m, prihaja v takih situacijah že po nekaj urah do visoke koncentracije onesnaženja zraka s SO₂.

- Na drugem mestu so prašni delci in saje, kar 180 kg/h.
- Zanemarljivi niso izpušni plini avtomobilov.
- Tovarne pa tudi nimajo izdelanih ocen izgub hlapljivih snovi (lakov, topil, kisline, razredčil, itd.)

Sanacija zraka bi bila možna:

1. s skupno toplarno cca 60 MW moči pravilno locirana in z visokim dimnikom

2. obvezna namestitev čistilnih naprav za odpravevanje (efekt domačih naprav za odpravevanje je 99,7%)

3. štetje prometa in pravočasna preusmeritev tega.

ORS pa bi lahko raziskala:

1. smeri in hitrosti gibanja zraka (z namestitvijo vsaj treh občutljivih anemografov)
2. višino zaporne plasti – inverzije (balonske meritve, pa tudi naravoslovni krožki pod primernim vodstvom)
3. proučevanje razmer v Črni
4. štetje gostote prometa.

V tretjem delu obravnava študija vode, pri čemer je več pozornosti posvečeno ČČN Domžale–Kamnik. Izgradnja kolektorja in skupne biološke čistilne naprave je pomemben ukrep za varstvo voda, vendar se bo izničil, če ne bodo izpeljali vsi predukrepi, ki tako rekoč opredeljujejo njegovo smiselnost.

Slika ekološkega stanja površinskih voda v Domžalsko–Kamniškem območju daje Kamniška Bistrica, tako pa je ta tudi odraz odnosa onesnaževalcev do okolja in nemoči inšpekcijskih in drugih upravnih organov.

Kamniška Bistrica ima v svojem toku vse kakovostne razrede od povsem čiste do zadnje, IV. stopnje onesnaženosti pred izlivom v Savo. Onesnaževalci so Utok, Titan, Induplati Jarše, Lek Mengeš, Helios Domžale in Živinorejska farma Ihan, poleg teh je velik onesnaževalec komunala in zasebni obrtniki – črna odlagališča.

Vsi industrijski obrati so priključeni na kolektor, vendar imajo prav vsi možnosti tudi direktne odplake v Bistrico, do direktnega odplakovanja pa pride tudi prek razbremenilnikov. Neučinkovitost predčistilne naprave, tako, da je blato, ki se nabira v ČČN Domžale–Kamnik, bilo prvotno namenjeno kmetijstvu, sedaj je povsem neuporabno, ker vsebuje tudi nad 10 krat dovoljeno mero toksičnih kovin (Hg, Cr, Zn itd.).

Smernice za raziskave pri onesnaževanju površinskih in podtalnih voda so:

ORS Kamnik in ORS Domžale bi morale skupaj usmeriti svoje raziskovalne programe na področju onesnaževanja površinskih in podtalnih voda ter odlagališč industrijskih in drugih odpadkov na okolje. Najbolje bi bilo, da se obe ORS povežeta z Raziskovalno skupnostjo Slovenije (delovna skupina za varstvo okolja) in Zvezo vodnih skupnosti Slovenije, zaradi koordinacije programov.

Kot prva naloga za ORS Kamnik pa bi morala biti raziskava vpliva onesnaževanja na pitno vodo in vpliv nekaterih najbolj kritičnih odlagališč na njihovo neposredno okolje.

Na področju varstva pred hrupom ugotavlja študija, da UN ne upoštevajo predpisov o varstvu pred hrupom. Večina industrijskih kompleksov je v centru mesta, v prostorskih aktih pa tamponska področja niso predvidena med hrupnim industrijskim področjem in občutljivim stanovanjskim območjem.

Študija predlaga fazne raziskave za varstvo okolja pred hrupom in sicer:

1. faza: izdelava kart dnevnega in nočnega hrupa in inventarizacija virov
2. faza: analiza, ali so obstoječi prostorski akti in razvojni načrti v skladu z zahtevami o hrupu, glede na dejansko stanje
3. faza: usklajevanje obstoječih prostorskih aktov z zahtevami predpisov o varstvu pred hrupom
4. faza: načrtovanje konkretnih ukrepov
5. faza: oblikovanje in terminski programi sanacijskih načrtov
6. faza: sprotne preverjanje novih razvojnih smernic in investicijske dokumentacije s stališča varstva pred hrupom.

Zadnje poglavje, ki se ga študija dotakne, je ravnanje s posebnimi odpadki. Tu pa je med tem že napravljen korak naprej v raziskavi oz. pripravi lokacije, tako da onesnaževalci podpisujejo posebno korzorcionalno pogodbo, s katero se zavezujejo pripraviti skupna ustrezna odlagališča agresivnih odpadkov.

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST KAMNIK

Na podlagi 55. in 61. člena zakona o družbenem varstvu otrok (Ur. l. SRS, št. 35/79), 21. člena samoupravnega sporazuma o temeljih plana Občinske skupnosti otroškega varstva Kamnik za obdobje 1981-1985, v skladu z dogovorom o enotnih pogojih in merilih za pridobitev pravice denarnih pomoči je skupščina Občinske skupnosti otroškega varstva Kamnik na svoji seji dne 21. 4. 1983 sprejela

SKLEP O VIŠINI DENARNIH POMOČI IN DOHODKOVNIH POGOJIH V LETU 1983 V OBČINI KAMNIK

I. A. Denarna pomoč in povečana denarna pomoč otrokom delavcev

Pravico do denarne pomoči ima vsak otrok v znesku

- 1.400 din mesečno, če je dohodek družine, v kateri otrok živi oz. h kateri pripada do 3.900 din mesečno na družinskega člana;
 - 1.000 din mesečno, če je dohodek družine, v kateri otrok živi oz. h kateri pripada 3.900 do 4.200 din mesečno na družinskega člana;
 - 800 din mesečno, če je dohodek družine, v kateri otrok živi oz. h kateri pripada 4.200 do 4.700 din mesečno na družinskega člana.
- Znesek denarne pomoči po dohodkovnem pogoju pod tč. 1., 2. in 3. je za vsakega otroka enak ne glede na število otrok v družini.

II. Pri ugotavljanju upravičenosti do denarnih pomoči se upoštevajo vsi dohodki družine, ki pogojujejo dejanski socialni položaj družine.

III. Dohodek iz kmetijske dejavnosti se upošteva v osemkratnem znesku katastrskega dohodka.

IV. Pravico do povečane denarne pomoči ima v znesku:

- 1.000 din mesečno telesno ali duševno prizadet otrok,
 - 400 din mesečno otrok, ki ima edinega hranilca.
- Pravico do povečane denarne pomoči iz tč. 2 tega člena ima otrok, če znesek otrokovega dohodka (preživnina, družinska pokojnina ali drugi dohodki) ne presega mesečno 2.000 din.

V. Če je v družini otrok, ki je težje telesno ali duševno prizadet, se pri ugotovitvi povprečnega dohodka na družinskega člana število družinskih članov poveča za 0,5.

VI. B. Denarna pomoč in povečana denarna pomoč otrokom kmečkih in drugih družin

Otrok kmečkih in otrok drugih družin, ki jim je denarna pomoč nujno potrebna, ima pravico do denarne pomoči v znesku 800 din mesečno. Višina denarne pomoči je za vse otroke kmečkih in drugih družin enaka, ne glede na število otrok v družini.

VII. Težje telesno prizadeti otrok ali otrok, ki ima edinega hranilca kmečke ali druge družine, ima pravico do povečane denarne pomoči:

- 1.000 din mesečno, če je težje telesno ali duševno prizadet,
 - 400 din mesečno otrok, ki ima edinega hranilca.
- Pravica do povečane denarne pomoči, ki ima edinega hranilca, se lahko uveljavi s pogojem, ki je naveden v zadnjem odstavku točke IV. tega sklepa.

VIII. Otrok iz kmečkih in drugih družin ima pravico do denarne pomoči, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- da je dohodek iz kmetijstva osnovni vir dohodka družine ali je družina brez dohodka,
- da otrok živi oz. pripada kmečki družini ali drugi družini, katere skupni katastrski dohodek ne presega 9.000 din oz. 2.800 din letno na družinskega člana.

Otroku iz kmečkih ali otroku iz drugih družin, katerih dohodek presega višino določenega dohodka iz prejšnjega odstavka tega člena, se lahko prizna pravica do denarne pomoči, če živi v težjih razmerah zaradi velikega števila družinskih članov, bolezni ali invalidnosti staršev.

IX. C. Skupna določila

Za člane občanove družine se štejejo občan, pri katerem otrok živi oz. h kateri pripada, njegov zakonec oz. oseba, ki živi z občanom v življenjski skupnosti (zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih), otroci in stari starši. Izjemoma lahko komisija po prostem poudarku prizna pravico do denarne pomoči tudi občanu, ki presega dohodkovni pogoj, če je v družini več otrok, če je v družini duševno ali telesno prizadet otrok, če je v družini invalidnost enega ali obeh staršev in če drugi pogoji družine narekujejo tako odločitev.

V primeru, ko se ugotovi, da se družbena denarna pomoč ne koristi v namene, za katere je namenjena, se lahko odredi, da se nakazuje tisti osebi, ki dejansko preživlja otroke.

Za člane občanove družine se štejejo še starši, ki jih občan in njegov zakonec preživljata, če dohodek starša ne presega 2.000 din s tem, da se dohodek iz kmetijske dejavnosti upošteva v osemkratnem znesku katastrskega dohodka.

X. Komisija za denarne pomoči občinske skupnosti otroškega varstva lahko na osnovi prostorskega preudarka krajevne skupnosti, v kateri prebiva družina, določi nižjo ali višjo denarno pomoč, kot je določena v I. in VI. točki tega sklepa, če je to utemeljeno glede na socialno stanje družine.

XI. Občan, ki s člani svoje družine živi na posestvu druge osebe, po kateri ima katerikoli član njegove družine pravico do zakonitega dedovanja, se šteje, da ima dohodek iz kmetijske dejavnosti, kolikor ne dokaže nasprotno, če pride na člana družine lastnika posestva, ki jih on preživlja več kot 6.000 din katastrskega dohodka letno.

XII. Občani, ki so uveljavljali pravico do denarnih pomoči po dosedanjih predpisih, morajo predložiti dokazila o upravičenosti do denarnih pomoči po določenih tega sklepa najkasneje do 1. aprila 1983; sicer se jim s 1. majem 1983 ustavi izplačevanje denarnih pomoči in povečane denarne pomoči.

XIII. Ta sklep začne veljati z dnem, ko ga sprejme skupščina Občinske skupnosti otroškega varstva Kamnik in se objavi v Kamniškem občanu, uporablja pa se od 1. 5. 1983 dalje.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je zapustil naš dragi sin, brat, stric, svak in nečak

IVAN ZOBAVNIK
iz Tunjice

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem njegovim ter našim sodelavcem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, spremstvo na njegovi zadnji poti v mnogo prerani grob in vsestransko pomoč. Hvala zdravnikom in patronažni službi ZD Kamnik za požrtvovalno pomoč v času njegove hude bolezni, vsem gasilskim društvom, posebno GD Tunjice za izvedbo pogrebne svečanosti in poslovilne besede. Enako tudi pevcem za zapete pesmi in župnikoma za pogrebni obred.

Žalujoči:

ata, mama, brata Franci in Stanko, sestre Just, Mimi, Štefka in Joži z družinami ter drugo sorodstvo.

Tunjice, Kamnik, Glinje, 6. maja 1983

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

ANICA HOMAR
z Duplice

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, njenim in našim sodelavcem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Hvala tudi pevcem za poslovilne pesmi in g. župniku za pogrebni obred.

Žalujoči:

mož, hči in sin z družinama in drugo sorodstvo

Kamnik, Fram, Maribor, maja 1983

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža in očeta

JOŽETA GRUDNA
iz Stranj

se zahvaljujemo za pomoč in darovano cvetje sorodnikom, sosedom in sodelavkam VVO. Hvala tudi pevcem, gasilcem, župniku za pogrebni obred in vsem, ki ste pokojnika pospremili v zadnji dom.

Žalujoči:

žena Ivanka in hčerka Olga z družino

Stranje, maja 1983

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage sestre

IVANKE GRAŠEK

ki je tiho zaspala 19. aprila v 85. letu starosti, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za sočustvovanje, poklonjeno cvetje in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala dr. Francu Pucelju in dr. Dušanu Staretu st. za večletno zdravljenje. Enako zahvala tudi vsem pevcem za zapete žalostinke in duhovščini za opravljeni pogrebni obred.

Žalujoči:

sestri Marija in Pepca

Kamnik, maja 1983

ZAHVALA

Ob izgubi ljubljene

MARIJE TROBEVŠEK
s Križa

se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so žalovali z nami, darovali cvetje in jo spremljali na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo Antonu Drašlerju za poslovilni govor. Hvala vsem, ki ste jo imeli radi.

Žalujoči:

vsj njeni

Križ, 3. maja 1983

ABC POMURKA TP »KOČNA« KAMNIK TOZD MALOPRODAJA KAMNIK, Ekslerjeva 8

na podlagi sklepa komisije za medsebojna delovna razmerja objavlja dela in naloge

delavke v čajni kuhinji za polovični delovni čas

Za opravljanje teh del in nalog se zahteva

- osnovna šola
- 30 dni delovnih izkušenj

Kandidati lahko posredujejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni po objavi na naslov: ABC POMURKA TP »KOČNA« KAMNIK, Ekslerjeva 8.

OBVESTILO

Zaradi prevelikega števila prijav in objektivnih težav pri iskanju soglasij Društvo invalidov Kamnik odpoveduje izlet v Italijo (Doberdob).

O drugih izletih društva bodo člani obveščeni naknadno.

Ostalo bo obrazloženo na pikniku, ki bo 18. 6. 1983 v Kamniški Bistrici pri lovski koči »Pri Juriju« s pričetkom ob 9. uri, s kulturnim programom. V primeru slabega vremena bo piknik prestavljen za teden dni.

Lončarsko podjetje Komenda

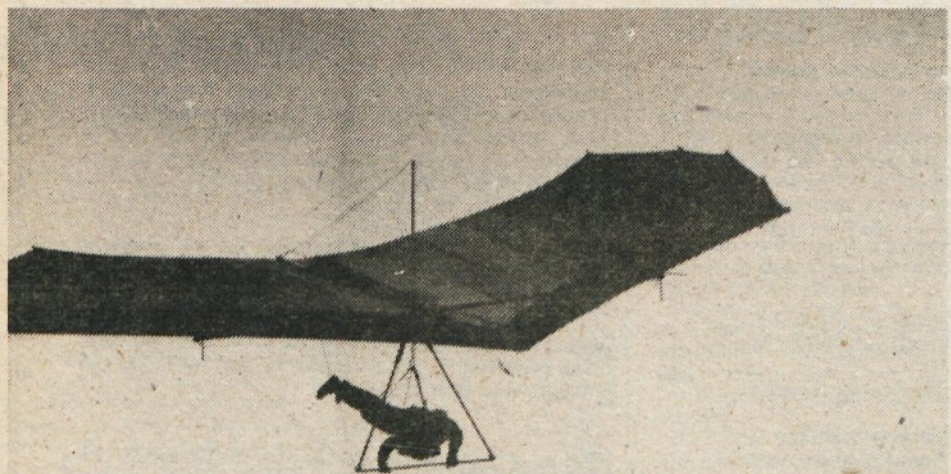
objavlja prosta dela in naloge

opravljanje lončarskih del

dva delavca

Pogoj: končana osnovna šola in veselje do lončarskega poklica. Zaradi značaja dela imajo prednost kandidati, ki stanujejo v bližini podjetja.

Pisne ponudbe s kratkim opisom dosedanjega dela pošljite v roku 15 dni po objavi.

Zmajarji so tekmovali

Vreme je bilo izredno naklonjeno, prav takšno, kakršnega si želijo zmajarji in piloti jadralnih letal. Te dni je bilo namreč videti nad Kriško goro čez trideset zmajarjev, ki so krožili in nabirali višino za nadaljnji prelet. Med njimi so se kdaj pa kdaj pojavljala tudi jadralna letala alpskega letalskega centra iz Lesc. Verjetno so na svoj račun prišli tudi gledalci, kajti bilo je res zanimivo. Za nekatere tekmovalce prvi dan poleta ni bil najbolj uspešen. Društvo za prosto letenje Kavka iz Kamnika za zastopala dva tekmovalca in sicer Borut Pestotnik in Franc Vektorac, ki ta dan nista imela sreče. Franc je imel težave pri pristajanju, kajti pristati je moral na zelo majhnem prostoru in to celo v breg v močnih rotorjih. Za Franca se je tekmovalje ob nesrečnem padcu tisti dan končalo. Borut pa si je napravil točke, ki so mu odnesle naslov državnega prvaka, katerega bi si najverjetneje zaslužil. Priletel je previsoko v oblak in zaradi nevidljivosti izgubil orientacijo. Močan veter ga je odnesel za Kriško goro, kjer je moral pristati v zelo močnih rotorjih, ki bi bili za neizkušene pilota – zmajarja najverjetneje usodni.

Trikotnik je bila najuspešnejša disciplina tega tekmovalstva. Na videz slabo vreme je bilo izredno ugodno za letenje. Prvi je spet startal Borut, drugi so ga opazovali. Nekateri že utrjeni in naveličani, saj sedemdnevno tekmovalje zahteva kar precejšen napor. Veter je pihal kakih 15 km na uro, pa spet pojenjal, tako da je moral Borut vložiti nadčloveški napor, da bi opravil zadano nalogo. Uspelo mu je, kajti naredil je to, kar je skoraj nemogoče. Potem so se pogoji zelo spremenili. Veter se je ojačal od 25 do 30 km na uro, potem pa so se tudi drugi zmajarji odpravili

na polet. Tisti dan je Borut dosegel za današnje zmajarske razmere čarobno razdaljo 117 km. To je bil najdaljši polet v Jugoslaviji in zato je dobil Borut prehodni pokal Tomaža Koželja. Prejšnji nosilec tega pokala iz leta 1981 je bil Tine Kos z 51 km. Tako si je Borut pridobil pravico do udeležbe na svetovnem prvenstvu v Schwangau v Zahodni Nemčiji, ki bo junija in bo trajalo 15 dni. Upajmo, da se spet ne bo vse zataknilo pri denarju, kot se je že tolikokrat, kajti vse stroške tekmovalstva so tekmovalci do sedaj plačevali sami.

Rezultati: Prehodni pokal Tomaža Koželja – 1. Pestotnik (Kavka) 117 km; 2. Vreš (Prepih) 80,5 km; 3. Sotelšek (Križa) 80 km.

Rezultati ekipno – 1. Pošojce 25.535 točk; 2. Prepih Tržič 22.536; 3. Šmarna gora 21.275; 4. Let Škofja Loka 20.125; 5. Delta Ljubljana 15.177.

Posamežno – 1. Brovč (Pošojce) 6.306 točk, 2. Volarič (Let) 6.121, 3. Konavec (Pošojce) 6.003, 4. Hočevar (Pošojce) 5.652, 5. Konjar (Šmarna gora) 5.532, 6. Pestotnik (Kavka Kamnik) 5.485.

Marca je kamniško društvo za prosto letenje organiziralo meddruštveno tekmovalje. Tekmovalje je trajalo dva dni. Start je bil z Velike planine čez Kamniški vrh, kjer je bila obračalna točka, pa do druge točke v Mekinjah. Uspel je prvi dan tekmovalja, drugi dan je bil prosti prelet. Pokal za prvo mesto je ostal doma, osvojil ga je Borut Pestotnik.

Rezultati: 1. Pestotnik (Kavka Kamnik), 2. Tomazin (Prepih) in 3. Vreš (Prepih).

ŽAGAR

Kamničani odlični četrti

Kamniški člani so 24. aprila končali prvenstveno sezono v II. zvezni odbojarski ligi – zahod.

Po spomladanskem delu prvenstva od 26. 3. 83 do 24. 4. 83 so dosegli odlični uspeh, saj bodo na koncu na 3. oziroma 4. mestu (tako kot po prvem delu prvenstva) odvisno od tega ali bodo igralci Pionirja iz Novega mesta dobili obe zaostali tekmi z INO in Lučkim Radnikom, obema z Reke. Kamniški odbojkarji so v zadnjih sedmih kolid, potem ko so na začetku dvakrat klonili proti Novemu Zagrebu s 3:1 in Lučkim Radnikom s 3:0, 6-krat zmagali in to proti Kanalu in Bovcu s 3:1, proti vodilnemu Karlovcu 3:1, proti puljskemu Uljaniku 3:2, proti Pionirju 3:1, le v zadnjem kolidu, 24. aprila so v Šempetru izgubili s 3:0 (5, 7, 10) potem, ko je skoraj celotno moštvo »obvezno« prejšnjo noč do štirih zjutraj sodelovalo na maturantskem plesu v Kamniku. Škoda, ker so si s tem verjetno napravili 3. mesto, vendar kaj se hoče, so pač na svetu tu pa tam še kakšne pomembnejše stvari od odbojke.

Po drastični ukinitvi vseh štirih drugih zveznih lig, ko bo v odbojarskem športu pri moških moralo iz zveznih lig v Jugoslaviji nazaj v republiške lige kar 36 zveznih ligaških ekip, je ta usoda doletela tudi naše fante. V prihodnji prvenstveni sezoni 1983/84 bodo tako sodelovali v tokrat zelo kvalitetni enotni slovenski republiški ligi, kjer se bo vsem sedanjim slovenskim drugozveznim ligašem priključila iz prve B zvezne lige še Mežica in

verjetno še letošnji prvak slovenske lige Brezovica, drugouvrščena Turbina (Selnica ob Dravi) in še 3. in 4. uvrščena iz SOL, ki pa še nista znana. Poleg te zelo kvalitetne enotne slovenske lige bodo odbojkarji lahko igrali še v deljeni drugi slovenski ligi, po 8 ekip v zahodnem in vzhodnem delu. Približno enako bo v prihodnji sezoni organizirano tudi prvenstvo odbojkaric.

Naše članice bodo zelo verjetno nastopale v zahodnem delu druge slovenske odbojarske lige (SOL), kjer bodo spriču izkušeni, katere so si pridobile po

dveletnem stažu v prvi slovenski ligi, prav gotovo igrale pomembno vlogo, če bodo le marljivo nadaljevale s treningi.

Lestvica pred odigranjem zaostalih tekem Pionirja pa je takale:

Karlovec	18	16	2	51:16	32
Novi Zagreb	18	12	6	44:28	24
Kamnik	18	11	7	39:34	22
Pionir	16	9	7	34:29	18
Salonit	18	9	9	37:39	18
Šempeter	18	8	10	38:37	16
Ina Mlaka	17	7	10	30:36	14
Čib Bovec	18	7	11	30:42	14
Uljanik	18	7	11	31:44	14
Lučki Radnik	17	2	15	14:45	4

Kadetinje druge

Kadetinje (mlajše mladinke) OK Kamnika so v Kamniku na nedavnem območnem prvenstvu ljubljanskega območja zasedle odlično 2. mesto.

Prve so bile igralke TVD Partizana-Tabor iz Ljubljane, na tretje oz. peto mesto so se uvrstile igralke P. Črnuče in TVD Partizan Narodni dom Ljubljana, četrte pa so bile OK Kamnik II. Naše kadetke so si s tem zagotovile nastop na področnem prvenstvu.

Rezultati: Kamnik I – Nar. dom (Lj) 2:1, Kamnik I – Kamnik II 2:0, Črnuče – Kamnik II 2:0, Kamnik I – Črnuče 2:0, Tabor – Kamnik I 2:0 (12,9), Tabor – Črnuče 2:0 (1,10), Nar. dom – Črnuče 0:2, P. Tabor – Nar. dom 2:0, Kamnik II – Tabor 0:2 (–0, –7), Nar. dom – Kamnik II 0:2 (–3, –9).

Naša dekleta so tokrat zaigrala zelo dobro in borbeno in jim lahko čestitamo, enako pa seveda obema poštvovalnima trenerjema Borisu Jemcu in Acu Jončeskemu.

Kadetinje OK Kamnika so igrale v naslednjih postavkah:
I. ekipa: Slabajna, Lipovšek Mojca, Jenko, Močnik, Vrhovnik B. in Vrhovnik A., Pramenko, Stele
II. ekipa: Krošelj, Šonc, Osolnik, Kališnik, Brumen, Peček, Novak, Feržan, Drnovšek, Kermauner.

-an

27. pohod po poteh partizanske Ljubljane

S tekmovalnim delom so se 9. maja zaključile prireditve 27. pohoda »Po poteh partizanske Ljubljane«. Tekmovalni del je potekal po progah partizanskega marša, po ulicah in cestah okrog Ljubljane (kolesarski kriterij).

Na partizanskem maršu in v štafetah zmage so nastopile tudi kamniške ekipe. Marš na 28 kilometrov za moške je res zaslužil svoje ime: 303 ekipe iz vse Slovenije so se podale na pot v hladnem, neprijetnem dnevu, ob rahlem pršenju iz oblakov. Kljub temu pa je na progi vladalo vedro vzdušje. Prvih 12 kilometrov, od Allendejeve ulice do Urha je marsikatera ekipa ohranila v neprijetnem spomin zaradi blata, ki se je lepil na telesa in še huje – na tekaške copate. Marsikateri tekmovalci je skoraj obupal ob vzponu na Urha, saj je ob dveh korakih naprej zdrsil okrak nazaj. Vrstili so se tudi padci v blato in v nemalo primerih sta bila boljše kondiciji pripravljena tekmovalca prisiljena navezati tretjega sotrpina na vrh in ga vleči za seboj. Želja po uspešno končane maršu pa je tudi najbolj onemoglim dala moči in tako so skoraj vse ekipe tudi prišle na cilj, utrujene, vendar srečne, da jim je uspelo premagati to progo,

ki že vrsto let ni bila tako težka.

Veliko razočaranje pa je med tekmovalci povzročila plaketa, ki so jo dobili po uspešnem zaključku teka. Letos je bila to le malo večja značka, zaprta v plastični ovoj. Že res, da so časi stabilizacije, vendar se mi ne zdi prav, da se le-ta najbolj občuti prav na množičnih prireditvah, katerih glavni namen je ustvariti množičnost. Ob takih priznanjih lahko pričakujejo le osip nastopajočih, saj so že letos tekmovalci vseh 180 ekip, ki so prišle v limitiranem času v cilj s pomilovanjem gledali majhno plastično škatlico.

V povsem drugačni luči pa so se organizatorji pokazali na večerni proglasitvi in objavi rezultatov v Klubu delegatov. Že dobro uro po prireditvi so bili na voljo vsi rezultati, še prej pa okusen golaž in stil (v tekoči obliki). Zmagala je ekipa Maribora v postavi: Janežič, Falež, Krempelj z novim rekordom proge 1:39.07. Na odlično 4. mesto se je uvrstila ekipa ZTKO Kamnik, za katero so tekli Pibernik, Lamprečnik, Urh. Kamničani so tekli tudi pod imeni drugih klubov in organizacij, na solidno 69. mesto pa se je spet uvrstila povsem kamniška ekipa v postavi Vengust, Šubelj, Romšak. V času, ki je zadoščal

za 151. mesto, je pritekla na cilj še tretja kamniška ekipa, ekipa OK ZSMS Kamnik. Kot zanimivost bi napisal tudi to, da so vse naše ekipe premagale II. ekipo Fakultete za telesno kulturo.

Partizanski marš na 14 kilometrov so tekle tudi ženske ekipe, med katerimi smo tudi Kamničani imeli svoje predstavnice, ki se sicer niso uvrstile v vrh, do cilja pa so vseeno prišle.

V štafetah zmage sicer nismo briljirali s svojo udeležbo, kajti zastopala nas je le štafeta OŠ F. Albrehta, ki je v svoji kategoriji zasedla 11. mesto, kar je glede na to, da je nastopilo 30 ekip, dobra uvrstitev. Dekleta so tekla 3 x 600 metrov.

S tem se seznam ekip, udeleženk iz Kamnika, zaključuje. Če sem po naključju izpustil kakšno ekipo, naj mi oprostijo, kajti v rezultatih so vpisani le tiste, ki sem jih omenil.

Če pregledamo množičnost celotnega pohoda, je zelo zadovoljiva. Povsem drugače pa lahko gledamo na udeležbo Kamničanov v tekmovalne delu pohoda. Marsikatera mladinska organizacija ima v svojih vrstah vsaj tri mladince ali mladinke, ki bi bili sposobni prehoditi in preteči partizanski marš. Tudi ZTKO Kamnik bi lahko v Ljubljano poslala več kot eno samo ekipo. Tekalci v Kamniku pa pogrešamo društvo ali klub na rekreativni osnovi, ki bi nedvomno še bolj populariziral tekaški šport v mestu. Za primer lahko postavim kolesarsko društvo Kamnik, ki ne goji tekmovalnega športa, kljub temu pa se število članov nenehno povečuje. V klubu je prisotno geslo: »Vsi na kolo za zdravo telo«, rezultati pa so v drugem planu. Tekalci, maratonce in trimčkarji pa se držijo gesla: »Tekmuj sam s seboj, vsak je zmagovalc.« Zmagovalci pa bi postali tudi kamniški tekači, če bi se nam uspelo združiti v društvo. Prepričan sem, da društvo ne bi trpelo pomanjkanja članov.

ŠPORTNI ZDRAVO!

MATIC ROMŠAK

Planinski trimski pohod

Topli sončni žarki kličejo življenje iz tal in zelenilo sega vedno višje. Le po vrhovih najvišjih gora še vlada zima in tam bo sneg ostal še nekaj časa.

Zato bo letošnji prvi planinski trimski pohod, kakor že večkrat doslej, na zeleno Veliko planino. Šli bomo po običajni poti iz Stahovice mimo Sv. Primoža in čez Pasje pečine. To bo izlet za začetek letošnje planinske sezone, bolj za ogrevanje. Komur ni težko zložno hoditi kakšne tri ure v breg, naj le pride zraven. Odhod bo ob 8. uri iz Stahovice (križišče cest za Črnuče in Kamniško Bistrico), v nedeljo, 5. junija letos. Avtobus odpelje iz Kamnika po voznem redu ob 7.25. Potrebna je primerna obutev in obleka, pa tudi malica ne bo odveč, saj bo povratek v dolino čez Konjšico in Dol na Kopsiše šele popoldan.

BOJČ

KAMNIŠKI OBČAN, glasilo občinske konference SZDL Kamnik – Kamniški občan je aprila 1981 ob 20-letnici izhajanja prejel srebrni znak OF – Ureja uredniški odbor – glavna in odgovorna urednica Jana Taškar – tehnični urednik Franc Mihevc – strokovna sodelavka Vera Mejač – Izhaja dvakrat mesečno – Naslov uredništva: Kamnik, Tomšičeva 2, telefon 831-311 – tekoči račun pri OK SZDL 50140-678-57039 – Kamniški občan – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Tiska CGP Delo v Ljubljani.

Slovenski paraplegiki spet prvi

Tradicionalni mednarodni košarkarski turnir na invalidskih vozičkih v Kamniku, posvečen 40-letnici nove Jugoslavije in prazniku dela.

Med prvomajskimi prazniki je v športnih dvoranah v Kamniku in Domžalah potekal pod pokroviteljstvom SO Kamnik že tretji mednarodni košarkarski turnir paraplegikov, ki ga je odlično pripravila Zveza paraplegikov Slovenije. Nastopilo je osem ekip iz štirih držav (ZRN, Avstrija, Iran, Jugoslavija), pokal pokrovitelja pa je v razburljivem finalnem srečanju s tesnim rezultatom osvojila slovenska vrsta.

Na svečani otvoritvi, popestre ni s prisrčnim kulturnim programom KD Moste pri Komendi, je o vlogi invalidov in pomenu invalidskega športa govoril član predsedstva RK SZDL Vito Habjan, nato pa je v imenu SITKS Kamnik tekmovalje odprl Slavko Rajh.

V predtekmovalnem delu turnirja so ekipe nastopile v dveh skupinah. V tekmovalju skupine A, ki je potekalo v športni dvorani v Kamniku je zmagala slovenska ekipa pred ekipami Frankfurta, Irana in BiH, v skupini B v Domžalah pa ekipa Ravensburga pred ekipo Wien, Hrvaške in Vojvodine.

JOŽE GLOBOKAR

Pohod v Komendsko Dobravo

V soboto, 16. aprila ob 8. uri zjutraj smo se taborniki sekcije DPMDuplica napotili v bivšo ilegalno bolnišnico v Komendski Dobravi. Zbralo se nas je 16. Na dolgi poti po gozdovih in travnikih ter mimo komaj zoranih njiv smo šli mimo naselij Mlaka in Podboršt. Pri slednjem smo prišli na dobro vzdrževano makadamsko cesto, ki pelje v Komendsko Dobravo. Po dobrem kilometru smo prišli do modre oznake, na kateri je napis »Partizanska bolnica«. Zavili smo s ceste na slabšo pot, ki pelje preko mostička čez Vrtaški potok. Še nekaj deset metrov po komaj opazni stezi in zavili v hrib. Kmalu smo prišli do prve table, ki pa je bila izdrta. Tabla naj bi označevala stražarski bunker na vhodu v majhno globel. Po sledovih je videti, da je bil ta bunker razstreljen. Tablo smo pobrali in jo postavili znova, tako da služi svojemu namenu – označiti položaj bivšega bunkerja – zemljanke. Tudi vse ostale označevalne table so bile izruvane in skoraj povsem prekrite z listjem in odpadnimi vejami. Tudi te smo očistili in namestili tako, kakor so stale in označevale bivše – razrušene objekte. Edini obnovljeni objekt v bolnišnici je ambulanta. To je zemljanka, izkopana na začetku strmine. Vrata so bila odprta, zato smo vstopili. To je majhen prostor, v

katerem je skupen pograd, nekaj police na steni iz drevesnih debel, ter dvojne »bergele«. Ker nismo imeli s seboj primerne orodja, smo si iz mladega vejčja naredili metlice in zasilno pospravili listje in nesnago, vrata pa zaprli. Z enominutnim molkom smo počastili spomin na padle žrtve, ki so bile sramotno izdane in po mučenju pobite. Po opravljenem delu smo na jasi nad bolnišnico prižgali ogenj. Ob pečeni klobasi in jabolkah se nam je razvejal jezik in dobra urica počitka nam je ob pesmi in pristnem taborniškem pogovoru kaj hitro minila. Po počitku smo se odpravili domov. Pot na povratku nas je vodila od bolnišnice preko Podboršta, Mlake in Križkega gradu do bajerja. Med potjo do doma smo videli več smi, verve, fazane in jerebice. Res čudovita srečanja, ko se skupinica tiho pomika skozi gozd in travnike, ki so komaj ozeleneli. Tudi naš najmlajši »Palček« je pogumno prehodil večino utrudljivih kilometrov. Ob bajerju so naši najmlajši potešili svojo radovednost po večinah ob osamljenem in nervoznem »morilecu« črvov. Po tem »spektaklu« nas je pot vodila prek polja do tistega kraja, ko vsi pritrldimo staremu pogovoru: »Ljubo doma, kdor ga ima!«

MATJAŽ